

NORTHERN CAPE PROVINCE

PROFENSI YA KAPA-BOKONE

NOORD-KAAP PROVINSIE

IPHONDO LOMNTLA KOLONI

EXTRAORDINARY • BUITENGEWONE

**Provincial Gazette
Kasete ya Profensi**

**iGazethi YePhondo
Provinsiale Koerant**

Vol. 16

KIMBERLEY, 17 APRIL 2009

No. 1293

PART 2 OF 2

We all have the power to prevent AIDS

AIDS
affects
us all

A
new
struggle

**AIDS
HELPLINE**

0800 012 322

DEPARTMENT OF HEALTH

Prevention is the cure

N.B. The Government Printing Works will not be held responsible for the quality of "Hard Copies" or "Electronic Files" submitted for publication purposes

9771682454009

01293

ALGEMENE KENNISGEWING

KENNISGEWING 48 VAN 2009

NAMA KHOI MUNISIPALITEIT

**KENNISGEWING IN TERME VAN ARTEKEL 162(1) VAN DIE GRONDWET VAN
SUID-AFRIKA, 1996 : PUBLIKASIE VAN MUNISIPALE VERORDENINGE :
NAMA KHOI MUNISIPALITEIT**

Die volgende Munisipale Verordeninge, goedgekeur deur die Nama Khoi Munisipale Raad
per RB8.1 (21/02/2006) word hiermee gepubliseer as Verordeninge in Nama Khoi
Munisipaliteit, naamlik

NAMA KHOI MUNISIPALITEIT INHOUDSOPGAWE : VERORDENINGE

INHOUDSOPGAWE

VERORDENINGE

• Wetstoepassing	1 (268)
• Begraafplase	10 (277)
• Beheer oor aanhou van Honde	32 (299)
• Beheer oor Aanhou van Diere, Pluimvee en Bye	37 (304)
• Beheer oor Straathandel	50 (317)
• Beheer oor Advertensietekens, ens	61 (325)
• Waterdienste (Water, Sanitasie& Riool)	82 (349)
• Boubehör	157 (424)
• Munisipale Taxistaanplek	163 (430)
• Elektrisiteit	175 (442)
• Brandweer	209 (470)
• Verwydering van Afvalstowwe (Vullisverwydering, Tuinafval & Stortings Terreine)	218 (485)
• Karavaanparke	234 (501)
• Swembad	237 (504)
• Munisipale Meent	239 (506)
• Vuurwerke	246 (513)
• Tariewe, Kredietbeheer en Skuldinvordering	249 (516)
• Reglement van Orde	250 (517)
• Antenastelsels	274 (541)

I
VERORDENING OP WETSTOEPASSING

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir die voorkoming van misdaad in die Nama Khoi Munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Nama Khoi Munisipaliteit, soos volg:-

Woordomskrywing

1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken –
“motorwag” ‘n persoon wat aan ‘n ander persoon op ‘n openbare plek of op ‘n plek wat gewoonlik deur die publiek of enige deel daarvan gebruik word, ooreenkomstig ‘n reëling met so ‘n ander persoon, teen vergoeding homself of haarself beskikbaar stel vir die beskerming van voertuie, en het “motorwagorganisasie” ‘n ooreenstemmende betekenis;
“Munisipaliteit” die Nama Khoi Munisipaliteit;
“openbare eiendom” ook ‘n brug, gebou, struktuur of vaste aanhegting wat deel uitmaak van ‘n openbare plek of wat in, op of by ‘n openbare plek voorkom of wat regtens openbare eiendom is;
“openbare plek” ook grond, ‘n park of oopruimte, pad straat, nagstraat of deurgang, brug, gebou of struktuur wat gewoonlik deur die publiek gebruik word, wat die eiendom van die Munisipaliteit is, of waarvan die beheer, tot die volle uitsluiting van die eienaar in die Munisipaliteit gevestig is, of waartoe die inwoners van die Munisipaliteit ‘n gemeenskaplike reg of toegang het;
“straat” ook ‘n sypaadjie; en
“wetstoepassingsbeampte” iemand wat by of kragtens die een of ander wet gemagtig word om ‘n verordening van die Munisipaliteit te polisieer of toe te pas.

Beskadiging van openbare eiendom verbode

2. Niemand mag openbare eiendom verwyder, of beskadig, ontsier, verberg of daarmee peuter nie.

Oppervlakte van strate mag nie geskend word nie

3. Behalwe in die uitvoering van sy of haar aansporging, mag niemand die oppervlakte van ‘n straat merk, verf of op enige manier ontsier nie.

Vertoon van uithangborde

4. (1) Niemand mag –
- (a) in, op of by 'n openbare plek; of
 - (b) op so 'n manier dat dit geredelik sigbaar is van 'n openbare plek
- 'n uithangbord, plakkaat of banier wat onweloweglik, aanstootlik of onkuis is vertoon nie.
- (2) Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en ooreenkomstig die voorwaardes deur die Munisipaliteit bepaal, mag niemand –
- (a) op 'n openbare plek; of
 - (b) op private eiendom (uitgesonderd private eiendom wat gesoneer is vir besigheidsverwante doeleindes of industrieëlverwante doeleindes by of kragtens die een of ander wet, gidsplan, dorpsaanlegskema of titelakte) op so 'n manier dat dit geredelik sigbaar is van 'n openbare plek
- adverteer deur die vertoon van 'n uithangbord, plakkaat of banier nie.

Aanbring van straatnommers

5. Die eienaar of okkupant van 'n beboude perseel moet die straatnómmers deur die Munisipaliteit aan die perseel toegesê op 'n opvallende plek wat na die betrokke straat front aanbring, op so 'n manier dat dit geredelik leesbaar is van die straat.

Beskadiging van straatname en straatnommers verbode

6. Niemand mag –
- (a) 'n bord waarop 'n straatnaam vertoon word;
 - (b) 'n straatnommer beoog in artikel 5; of
 - (c) 'n uithangbord deur die Munisipaliteit gemagtig of opgerig,
- beskadig, ontsier, verwyder of onleesbaar maak nie.

Beheer van bedel op of vanaf openbare plekke

7. (1) Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit en ooreenkomstig die voorwaardes deur die Munisipaliteit bepaal, mag niemand –
- (a) in of vanaf 'n openbare plek bedel of aalmoese insamel nie;
 - (b) van deur tot deur bedel of aalmoese insamel nie.

3

- (2) Voorwaardes in subartikel (1) beoog moet –
- (a) afbakening van die gebied waarbinne die persoon mag bedel of aalmoese insamel;
 - (b) tye waartydens die persoon mag bedel of aalmoese insamel;
 - (c) plekke waar die persoon nie mag bedel of aalmoese insamel nie; en
 - (d) die tydperk (wat nie langer as een jaar mag wees nie) waarvoor die toestemming verleen word,
- insluit, maar is nie daartoe beperk nie.
- (3) Iemand wat bedel of aalmoese insamel ooreenkomstig 'n geskrewe toestemming van subartikel (1) beoog, moet die toestemming in sy of haar besit hê en dit op versoek toon aan –
- (a) iemand wat deur daardie persoon genader word;
 - (b) enigiemand met 'n klaarblyklike belang in sy of haar optrede; of
 - (c) 'n wetstoepassingsbeampte

Beheer oor motorwagte

8. (1) Niemand tree as 'n motorwag op nie tensy –
- (a) hy of sy geregistreer is as 'n sekuriteitsdiensverskaffer ingevolge die Wet op die Regulering van die Private Sekuriteitsbedryf, 2001 (Wet No 56 van 2001); en
 - (b) hy of sy in diens is van 'n motorwagorganisasie en in die uitvoering van sy of haar pligte en onder die beheer van daardie organisasie optree.
- (2) 'n Motorwagorganisasie lewer nie 'n motorwagdiens nie tensy die organisasie –
- (a) vooraf die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit verkry het en optree ooreenkomstig die voorwaardes in die toestemming aangedui;
 - (b) 'n sekuriteitsbesigheid is soos omskryf in die Wet op die Regulering van die Private Sekuriteitsbedryf, 2001 en voldoen aan die bepalings van artikel 20(2) van die Wet;
 - (c) toesien dat enige van sy werknemers wat diens as 'n motorwag lewer –
 - (i) te alle tye behoorlik geregistreer is as 'n sekuriteitsdiensverskaffer ingevolge die Wet op die Regulering van die Private Sekuriteitsbedryf, 2001; en

- 4
- (ii) voldoen aan die bepalings van die gedragskode vir sekuriteitsdiensverskaffers bedoel in artikel 28 van die Wet op die Regulering van die Private Sekuriteitsbedryf, 2001
 - (3) Voorwaardes in subartikel (2)(a) beoog moet –
 - (a) afbakening van die gebied waarbinne die motorwagorganisasie 'n motorwagdiens mag lewer;
 - (b) tye waartydens die motorwagorganisasie 'n motorwagdiens mag lewer;
 - (c) plekke waar die motorwagorganisasie nie 'n motorwagdiens mag lewer nie; en
 - (d) die tydperk (wat nie langer as een jaar mag wees nie) waarvoor die toestemming verleen word,

ingesluit, maar is nie daartoe beperk nie.

*** Verboede handeling met betrekking tot openbare plekke**

9. (1) Niemand mag in, op of by 'n openbare plek enige voorwerp of stof –
- (a) wat die sindelikhed van die openbare plek mag belemmer; of
 - (b) wat 'n steurnis of gevaar vir enige mens, dier of voertuig wat die openbare plek gebruik mag veroorsaak,
- agterlaat, mors, laat val of neersit nie.
- (2) Niemand mag in, op of by 'n openbare plek spoeg, urineer of ontlaas nie.
- (3) Niemand mag in, op of by 'n openbare plek dronk wees nie.

Inaseming, verskaffing of wegdoening van sekere stowwe verbode

10. (1) Behoudens die Wet op Dwelmmiddels en Dwelmsmokkelary, 1992 (Wet No. 140 van 1992), mag niemand die dampe van gom, 'n hegmiddel of vlugtige stof wat 'n bedwelkende of hallusinerende uitwerking het, inasem nie.
- (2) Niemand doen weg met die houer van 'n stof in subartikel (1) bedoel –
- (a) deur middel van die munisipale vullisverwyderingstelsel nie; of
 - (b) deur dit in, op of by 'n openbare plek te los nie.
- (3) Behoudens die Wet op Dwelmmiddels en Dwelmsmokkelary, 1992, verskaf niemand, teen betaling of andersins, 'n stof in subartikel (1) bedoel aan enigiemand indien dit

redelikerwys duidelik is dat die stof verlry word met die doel om daardie subartikel te oortree nie.

Storting van vullis, agterlaat of ophoping van sekere voorwerpe of stowwe in openbare plekke verbode

11. (1) Niemand stort, vergaar, of laat enige tuïnvullis, motorwrak of onderdeel, bourommel, vullis of ander afval agter –
- (a) in, op of by 'n openbare plek nie;
 - (b) behalwe op 'n plek deur die Munisipaliteit vir storting toegewys nie.
- (2) Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en ooreenkomstig enige voorwaarde deur die Munisipaliteit bepaal, plaas niemand, of laat toe dat iemand 'n voorwerp of stof in subartikel (1) bedoel vanaf 'n perseel waarvan die persoon die eienaar of okkupeerder is in, op of by 'n openbare plek plaas nie.

Verbode handeling met betrekking tot bome in openbare plekke

12. (1) Niemand mag –
- (a) 'n boom in 'n openbare plek breek of beskadig nie; of
 - (b) so 'n boom merk of verf nie.
- (2) Behalwe met die voorafvereë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit, mag niemand –
- (a) 'n advertensie op 'n boom in 'n openbare plek vertoon nie;
 - (b) 'n boom in 'n openbare plek afknot, top, snoei, afsaag of verwyder nie.

Vergader of versperring aan strate verbode

13. Behoudens die Wet op die Reëling van Byeenkomste, 1993 (wet No. 205 van 1993), mag niemand op só 'n manier in 'n straat vergader, sit, lê of stap, dat 'n straat gebruik gestamp of verontrief word nie.

Verbodsbepalings met betrekking tot plekke van aanbidding

14. (1) Niemand mag onmiddellik voor, gedurende of na die samekoms, sonder goeie rede, in die onmiddellike nabyheid van 'n plek van aanbidding draal nie.
- (2) Niemand mag 'n lidmaat van 'n godsdienstige groep wat 'n samekoms bywoon of wat op pad is na of vertrek vanaf 'n plek van aanbidding treiter, hinder of vertraag nie.

Oorlas verbode

15. Niemand mag in, op of by 'n openbare plek –

- (a) onwelvoeglike, aanstootlike of onkuise taal gebruik nie;
- (b) rommel of vullis aan die brand steek of verbrand nie;
- (c) enigiets wat 'n aanstootlike rook afgee verbrand nie;
- (d) 'n aanstootlike reuk veroorsaak nie;
- (e) baklei, iemand met geweld dreig of ander mense versteur deur te skree of te argumenteer nie;
- (f) buitensporige geraas veroorsaak deur –
 - (i) te sing nie;
 - (ii) musiekinstrumente te bespeel nie;
 - (iii) 'n engin te laat loop nie;
 - (iv) die gebruik van 'n luidspreker, radio, televisie of soortgelyke toestel nie; of
 - (v) dit op enige ander manier te maak nie.

Rusverstoring verbode

16. (1) Niemand mag die rus in 'n woongebied versteur deur buitensporige geraas te maak of deur luidrugtig te baklei, te skree of te argumenteer nie.
- (2) Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en ooreenkomstig enige voorwaarde wat die Munisipaliteit mag bepaal mag niemand 'n klapper of enige ander vuurwerk wat 'n harde geraas maak afvuur nie.
- (3) Die bepalings van subartikel (1) word nie sò uitgelê dat dit geraas afkomstig van 'n *bona fide* kulturele- of godsdienstige saamtrek verbied nie.

Beheer van adverteer met klankversterkers

17. Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en ooreenkomstig enige voorwaarde wat die Munisipaliteit mag bepaal, mag niemand deur die gebruik van 'n klankversterker op 'n besigheidsperseel en op 'n manier dat dit van 'n openbare plek gehoor kan word –
- (a) musiek speel nie; of
 - (b) 'n mikrofoon of opname gebruik om enige lid van die publiek uit te nooi of die perseel binne te gaan of daar besigheid te doen nie.

Beheer oor werk bedel

18. Behalwe in 'n gebied deur die Munisipaliteit toegewys en gedurende tye deur die Munisipaliteit bepaal, mag niemand in of vanaf 'n openbare plek –
- (a) werk bedel nie; of
 - (b) op enige manier aan 'n lid van die publiek sy of haar bereidwilligheid om teen vergoeding werk te doen of 'n taak te verrig te kenne gee nie.

Beheer oor vertoon van onweloweglike beeldmateriaal

19. (1) Uitgesonderd in 'n aparte private lokaal, waartoe toegang alleen verkry kan word deur 'n deur waarop duidelik in drukskrif die woorde "Toegang slegs vir persone van 18 jaar en ouer" aangebring is en wat geleë is binne die betrokke sakeperseel, stal niemand wat sake doen in –
- (a) die verkoop, verhuring of vertoning van films; of
 - (b) die verkoop van publikasies,
- 'n film of publikasie uit waarvan die houer of buiteblad, na gelang van die geval, 'n tekening, prent, illustrasie, skildery, foto, beeld of kombinasie daarvan bevat wat seksuele gedrag uitbeeld nie.
- (2) Vir die doeleindes van subartikel (1) beteken –
- "film"** –
- (a) enige reeks visuele beelde wat op enige stof, hetsy 'n film, magnetiese band, skyf of ander materiaal, opgeneem is op so 'n wyse dat daardie beelde deur gebruikmaking van daardie stof as 'n bewegende prent gesien kan word;
 - (b) die klankbaan verbonde aan en 'n vertoonde illustrasie wat betrekking het op 'n film soos in paragraaf (a) omskryf;
 - (c) 'n prent wat bestem is om deur middel van 'n meganiese elektroniese of enige ander toestel vertoon te word;
- "publikasie"** –
- (a) 'n koerant, boek, tydskrif, pamflet, aanplakbiljet of ander drukwerk;
 - (b) 'n geskrif of tikwerk wat op enige wyse gedupliseer is;
 - (c) 'n tekening, prent, illustrasie of skildery;
 - (d) 'n afdruk, foto, gravure of litografie;

8

- (e) 'n plaat, magnetiese band, klankbaan, behalwe 'n klankbaan verbonde aan 'n rolprent, of ander voorwerp waarin of waarop klank vir weergawe opgeneem is;
- (f) rekenaarprogrammatuur wat nie 'n film is nie;
- (g) die omslag of verpakking van 'n film;
- (h) 'n afbeelding, kerfwerk, standbeeld of model;
- (i) 'n boodskap of mededeling, met inbegrip van 'n visuele aanbieding wat op 'n verspreide netwerk geplaas word, waarby inbegrepe is, maar nie beperk is nie tot, die Internet; en

* "seksuele gedrag" die vertoon van 'n geslagsorgaan, masturbasie, geslagsverkeer, wat anale geslagsverkeer insluit, die streling, of aanraking met enige voorwerp, van 'n geslagsorgaan, die penetrasie van 'n vagina of 'n anus met enige voorwerp, mondelinge genitale kontak, of mondelinge anale kontak.

- (3) Die bepalings van subartikel (1) is nie van toepassing op iemand bedoel in artikel 24(1) van die Wet op Films en Publikasies, 1966 (Wet No. 65 van 1996), wat die houer is van 'n lisensie om die besigheid van volwasse persele te bedryf, terwyl so iemand op sodanige persele besigheid doen nie.

Parkering van swaar voertuie, sleepwaens of karavane

20. Niemand parkeer –

- (a) 'n voertuig met 'n bruto massa van meer as 9000 kg, of 'n sleepwa met 'n bruto massa van meer as 1000 kg, vir langer as 2 uur; of
- (b) 'n karavaan vir langer as 24 uur,
in 'n straat nie.

Verspreiding van strooibiljette gereguleer

21. Behalwe met die voorafverkreë toestemming van die Munisipaliteit mag niemand –

- (a) 'n strooibiljet of soortgelyke advertensiestuk in of op enige voertuig wat in 'n openbare plek geparkeer is plaas of laat plaas nie; of
- (b) in of op 'n openbare plek aan enigiemand 'n strooibiljek of soortgelyke advertensiestuk uitdeel of laat uitdeel nie.

Strafbepaling

- 22. (1) Iemand wat 'n bepaling van hierdie Verordening of 'n vereiste of voorwaarde daar kragtens oortree of versuim om daaraan te voldoen, is aan 'n misdryf skuldig.

- (2) Iemand wat skuldig bevind word aan 'n misdryf ingevolge subartikel (1) is strafbaar met 'n boete of met gevangenisstraf van hoogstens een jaar, of met beide 'n boete en met daardie gevangenisstraf.

Herroeping van wette en voorbehoude

23. (1) Die volgende wette word hierby herroep:

.....

.....

- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.

Kort titel

24. Hierdie Verordening heet die Verordening op Wetstoepassing, 20 ...

10
VERORDENING OP BEGRAAFPLASE

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir die uitlê en bestuur van begraafplase in die Nama Khoi Munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Nama Khoi Munisipaliteit, soos volg:-

INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1

Interpretasie

1. Woordomskrywing

HOOFSTUK 2

Uitlê en bestuur van begraafplase

2. Uitlê van begraafplase
3. Amptelike ure
4. Register
5. Nommering van grafte
6. Reservering van grafte en nisse in munisipale begraafplase
7. Oordrag van gereserveerde regte
8. Aantal lyke in 'n enkelgraf in 'n munisipale begraafplaas

HOOFSTUK 3

Begrafnisse

9. Aansoek om 'n begrafnis
10. Begrawing van 'n lyk
11. Begrawing van as
12. Begrawing van 'n kadawer
13. Persone wat buite die gebied van die Munisipaliteit te sterwe kom
14. Afmetings van grafte

11

HOOFSUK 4**Verassing**

15. Verassing

HOOFSUK 5**Opgraving**

16. Opgraving uit 'n munisipale begraafplaas

HOOFSUK 6**Gedenkwerk**

17. Gedenkwerk
18. Grafte voorsien van 'n berm

HOOFSUK 7**Instandhouding**

19. Instandhouding van grafte

HOOFSUK 8**Algemene gedrag in munisipale begraafplase**

20. Algemene gedrag in munisipale begraafplase

HOOFSUK 9**Privaat begraafplaas**

21. Uitleë van privaat begraafplase
22. Aansoek vir die uitleë van privaat begraafplase
23. Die Munisipaliteit moet rekord van privaat begraafplase byhou
24. Grond waarop 'n privaat begraafplaas uitgelê is, word alleen vir begrafnisgebruik
25. Opgraving van lyke uit privaat begraafplase

HOOFSUK 10**Diverse**

26. Beserings en skade
27. Vuurwapens en tradisionele wapens
28. Strafbepaling en koste

29. Herroeping van wette en voorbehoude
30. Kort titel

HOOFSTUK 1

Interpretasie

Woordomskrywing

1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken –

“as” die oorblyfsels van ‘n lyk nadat dit verbrand is;

“begraafplaas” grond of deel daarvan, insluitende die geboue en werke daarop, wat behoorlik afgesonder en gereserveer is vir doeleindes van begrafnisse en ook ‘n kolumbarium;

“begrafnis” die begrawing in die grond of enige ander metode van beskikking oor ‘n lyk, as of ‘n kadawer op die wyse in hierdie Verordening voorsien;

“begrafnisorder” ‘n order uitgereik kragtens die bepalings van die Wet op die Registrasie van Geboortes en Sterftes, 1992 (Wet No. 51 van 1992) wat ‘n begrafnis magtig;

“boubeheerbeampte” iemand wat ingevolge artikel 5 van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet No. 103 van 1977), as boubeheerbeampte aangestel is of geag word aangestel te wees;

“doodgebore” met betrekking tot ‘n kind, dat die kind na ‘n binne-baarmoeder bestaan van minstens 26 weke en na ‘n volledige geboorte geen teken van lewe getoon het nie;

“graf” ‘n stuk grond in ‘n begraafplaas wat uitgesit, voorberei en gebruik is vir ‘n begrafnis;

“gedenkplaat” ‘n plaat wat op die kolumbarium aangebring word vir identifisering doeleindes;

“gedenkwerk” enige grafsteen, monument, inskripsie of ander soortgelyke werk of deel daarvan, opgerig of bedoel om opgerig te word op ‘n graf of ‘n kolumbarium;

“bouer” ‘n persoon aan wie ‘n reservering sertifikaat vir ‘n spesifieke graf in ‘n munisipale begraafplaas uitgereik is ingevolge artikel 6 of ‘n wet herroep by artikel 29;

“inwoner” ‘n persoon wat tydens sy of haar dood gewoonlik woonagtig was binne die Munisipaliteit of regtens aanspreeklik was vir betaling van eiendomsbelasting, huur, dienstegelde of heffings aan die Munisipaliteit;

“kind” (waar die woord gebruik word om ‘n lyk te beskryf), ‘n lyk wat begrawe word in ‘n kis wat in ‘n graf vir ‘n kind pas, soos in artikel 14 bedoel;

“kolumbarium” ‘n gedenkmuur of ‘n muur van herinnering deur die eienaar van ‘n begraafplaas voorsien vir die begrawing van as;

“lyk” ‘n dooie menslik liggaam en ook die liggaam van ‘n doodgebore kind;

“munisipale begraafplaas” ‘n begraafplaas wat die eiendom is van en deur die Munisipaliteit beheer en van tyd tot tyd vir openbare gebruik beskikbaar gestel word;

“Munisipale Bestuurder” die persoon aangestel ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet No. 117 van 1998);

“Munisipaliteit” die Nama Khoi Munisipaliteit;

“nis” die holte in ‘n kolumbarium voorsien vir die begrawing van as;

“ontwikkelde gebied” dié gedeelte van die regsgebied van die Munisipaliteit wat –

- (a) deur werklike opmeting in erwe onderverdeel is;
- (b) omring is deur opgemete erwe; of
- (c) ‘n informele nedersetting is;

“opsigter” die beampte deur die Munisipaliteit aangestel vir die beheer van en toesig oor ‘n munisipale begraafplaas of munisipale begraafplase, en sy gedelegeerdes;

“privaat begraafplaas” ‘n begraafplaas geleë –

- (a) binne die regsgebied van die Munisipaliteit; en
- (b) buite ‘n ontwikkelde gebied,

wat nie die eiendom is van, of beheer word deur die Munisipaliteit nie, deur die eienaar daarvan van tyd tot tyd beskikbaar gestel vir privaatgebruik en ook ‘n enkele graf;

“Stadsgeneesheer” die ampte van tyd tot tyd deur die munisipaliteit in sodanige posisie aangestel en sy of haar gedelegeerdes;

“verantwoordelike persoon” die naaste oorlewende familielid van ‘n oorledene of ‘n persoon deur sodanige oorlewende gemagtig, of indien dié opsigter tevrede is dat sodanige persoon nie bestaan nie of dat die handtekening van sodanige oorlewende of gemagtigde persoon nie betyds verkry sal kan word vir doeleindes van voltooiing van die vereiste aansoekvorms nie, enige ander persoon wat die opsigter tevrede stel betreffende sy identiteit, belang in die begrafnis, vermoë om die voorgeskrewe gelde te betaal en om die toepaslike bepalinge van hierdie Verordening na te kom;

“voorgestel gelde” die gelde soos van tyd tot tyd deur die Munisipaliteit bepaal; en

“volwassene” (waar die woord gebruik word om ‘n lyk te beskryf), ‘n lyk wat begrawe word in ‘n kis wat in ‘n graf vir ‘n volwassene pas, soos in artikel 14 bedoel.

HOOFSTUK 2

Uitlê en bestuur van begraafplase

Uitlê van begraafplase

2. (1) Die Munisipaliteit kan van tyd tot tyd geskikte munisipale grond binne die Munisipaliteit opsysit en reserveer vir die uitlê en bestuur van ‘n munisipale begraafplaas.
- (2) Die Munisipaliteit kan, ooreenkomstig die bepalings van Hoofstuk 9, ‘n aansoek vir die uitlê en instandhouding van ‘n privaat begraafplaas of ‘n privaat kolumbarium op privaat grond, oorweeg en goedkeur.
- (3) ‘n Begraafplaas uitgelê kragtens ‘n wet by hierdie Verordening herroep, of wat andersins bestaan het toe hierdie Verordening van krag geword het, word geag kragtens hierdie uitgelê te wees.
- (4) Die Munisipaliteit kan binne ‘n munisipale begraafplaas, ooreenkomstig ‘n goedgekeurde uitleg plan, sodanige gebiede opsysit, reserveer en afbaken as wat die Munisipaliteit dienstig ag vir eksklusiewe gebruik deur lede van ‘n besondere godsdienst of kerkverband, of vir die begraving van volwassenes, kinders, lede van veiligheidsmagte of oorlogshelde, of vir die skepping en bestuur van –
 - (a) ‘n berm area waar gedenkwerk van ‘n beperkte grootte opgerig mag word slegs op ‘n sement basis deur die Munisipaliteit voorsien op die bo- en onder ente van ‘n graf, terwyl die oppervlakte van die graf gelykgemaak word;
 - (b) ‘n monumentale area waar gedenkwerk wat opgerig word die totale graf area beslaan;
 - (c) ‘n semi-monumentale area waar gedenkwerk, sonder ‘n beperking op die grootte, opgerig mag word slegs op ‘n sement basis by die bo-ent van die graf, welke basis nie deur die Munisipaliteit voorsien word nie;
 - (d) ‘n natuurlike gras area waar die oppervlakte van grafte gelykgemaak word en deur middel van nommers geïdentifiseer word wat bo-op grafte aangebring word op so ‘n wyse dat ‘n grassnyer gebruik kan word om die natuurlike gras te sny sonder beskadiging van die nommers;

- (e) 'n tradisionele area waar die oppervlakte van grafte gelykgemaak word, en gedenkwerk nie die totale oppervlakte van 'n graf hoef te beslaan nie, en opgerig mag word op 'n graf hoef te beslaan nie, en opgerig mag word op 'n graf wat nie met 'n sement basis voorsien is soos wat by die berm area vereis word nie;
- (f) 'n kolumbarium area waar es in 'n nis in 'n gedenkmuur of 'n muur van herinnering wat deur die Munisipaliteit voorsien word, begrawe kan word.

Amptelik ure

- 3. (1) 'n Munisipale begraafplaas en die opsigter se kantoor is oop gedurende die tye deur die Munisipaliteit bepaal en die begraafplaas kantoor van die opsigter is oop van Maandag tot Vrydag.
- (2) Begrafnisse in 'n munisipale begraafplaas vind plaas op die dae en gedurende die tye deur die Munisipaliteit bepaal.
- (3) Die Munisipaliteit het die reg om 'n munisipale begraafplaas of enige gedeelte daarvan vir die publiek te sluit vir sodanige periodes en vir sodanige redes as wat die Munisipaliteit mag goeddunk.
- (4) Niemand mag in munisipale begraafplaas wees of daarin teenwoordig bly voor of na die tye deur die Munisipaliteit bepaal of gedurende enige periode wat dit vir die publiek gesluit is, sonder die toestemming van die opsigter nie.

Register

- 4. 'n Register van grafte en begrafnisse word deur die opsigter van 'n munisipale begraafplaas bygehou en sodanige register word so ver as moontlik onmiddellik na die uitvoering van 'n begrafnis ingevul met verwysing na die voorgeskrewe besonderhede vervat in die toepaslike begrafnisorder.

Nommering van grafte

- 5. (1) Alle grafte in 'n munisipale begraafplaas wat geokkupeer word, of waarvoor 'n begrafnis gemagtig is ingevolge die bepalings van artikel 9, word deur die Munisipaliteit genummer.
- (2) Die nommer word op 'n graf aangebring en word aangedui op 'n plan wat in die kantoor van die opsigter beskikbaar gehou word.

Reservering van grafte en nisse in munisipale begraafplase

6. (1) Iemand wat 'n spesifieke graf vir latere gebruik in 'n munisipale begraafplaas wil reserveer, doen by die opsigter van daardie begraafplaas aansoek, en die aansoek
- (a) word skriftelik op die vorm deur die Munisipaliteit voorsien gedoen; en
 - (b) gaan vergesel van die voorgeskrewe gelde.
- (2) Die Munisipaliteit staan die aansoek toe of weier dit.
- (3) Indien die aansoek toegestaan word, reik die Munisipaliteit 'n reservering sertifikaat aan die aansoeker uit waarin die voorwaardes wat behoudens die sertifikaat uitgereik is aangedui word.
- (4) Indien die Munisipaliteit die aansoek weier, dui hy die redes vir sy weiering skriftelik aan en stuur die gelde in subartikel (1)(b) genoem van die aansoeker terug.
- (5) Die reservering van 'n graf gedoen kragtens 'n wet by artikel 29 herroep en in die amptelike rekords van die Munisipaliteit opgeteken, word geag kragtens hierdie artikel gedoen te wees.
- (6) Die bepalinge van subartikel (1) tot (5) geld *mutatis mutandis* ten opsigte van die reservering van 'n spesifieke nis in 'n munisipale kolumbarium.

Oordrag van gereserveerde regte

7. (1) 'n Gereserveerde reg soos in artikel 6 bedoel mag nie sonder die vooraf verkreeë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit oorgedra word nie.
- (2) Aansoek om sodanige reg oor te dra, moet skriftelik by die opsigter gedoen word deur die voltooiing en inhandiging van 'n voorgeskrewe aansoekvorm.
- (3) Indien die aansoek goedgekeur word, word 'n sertifikaat ten gunste van die oordragnemer uitgereik, wat sodoende die houer word.
- (4) 'n Gereserveerde reg kan op versoek deur die houer daarvan gekanselleer word en as die versoek deur die Munisipaliteit toegestaan word, word die bedrag deur die houer betaal (indien daar is), min 10% administrasiefooi aan die houer terugbetaal.

Aantal lyke in 'n enkelgraf in 'n munisipale begraafplaas

8. (1) Slegs een lyk mag in 'n graf met mates soos in artikel 14(1) of (2) bedoel, begrawe word.
- (2) Slegs twee lyke mag in 'n graf met mates soos in artikel 14(4) bedoel, begrawe word: Met dien verstande dat aansoek vir die begrawe van twee lyke in skrif by die opsigter

17

gemaak is deur inhandiging van 'n aansoek bedoel in artikel 9(1) alvorens die eerste lyk begrawe is.

- (3) Na die oopmaak van 'n graf vir doeleindes van die begrawe van 'n tweede lyk soos bedoel in subartikel (2) in daardie graf, moet 'n sementlaag van nie minder as 25 mm dik gegiet word bo die kis wat voorheen begrawe is.
- (4) Indien by die oopmaak van enige graf, deur die Stadsgeneesheer gevind word dat die grond aanstootlik of gevaarlik vir die algemene gesondheid van mense is, word die situasie in oorleg met die Stadsgeneesheer hanteer.

HOOFSTUK 3

Begrafnisse

Aansoek vir 'n begrafnis

9. (1) 'n Aansoek om toestemming vir 'n begrafnis in 'n munisipale begraafplaas word op die voorgeskrewe aansoekvorm by die opsigter gedoen en gaan vergesel van –
 - (a) die voorgeskrewe begrafnisorder;
 - (b) die voorgeskrewe gelde; en
 - (c) die reserveringsertifikaat, indien van toepassing.
- (2) Niemand mag in enige ander plek in die Munisipaliteit as in 'n munisipale begraafplaas, 'n begrafnis of die begrawing van as of 'n kadawer onderneem, laat plaasvind of toelaat tensy die toestemming van die Munisipaliteit vooraf verkry is nie.
- (3) Aansoek om toestemming vir 'n begrafnis moet by die opsigter van 'n munisipale begraafplaas ingedien word minstens 24 werksure voor die beplande begrafnis, by gebreke waaraan die opsigter die aansoek kan afkeur.
- (4) Geen persoon mag 'n begrafnis in 'n munisipale begraafplaas onderneem, laat plaasvind of toelaat tensy skriftelike goedkeuring vir die begrafnis verkry is, 'n spesifieke graf toegeken is vir doeleindes van die begrafnis en 'n datum en tyd vir die begrafnis met die opsigter gereël is nie.
- (5) Die opsigter neem die gewoontes en geloof of kerkverband van die familie van die oorledene in ag by toekenning van die datum en tyd van die begrafnis.
- (6) Die toekenning van 'n spesifieke graf is die alleen verantwoordelikheid van die opsigter, en 'n begrafnis word slegs uitgevoer in 'n graf deur hom of haar toegeken: Met dien verstande dat by die toekenning van graf, die opsigter so ver as prakties moontlik aan die verantwoordelike persoon toegang moet verleen tot 'n plan van die

begraafplaas waarin die verskillende afdelings aangedui word, en hom of haar toelaat om die afdeling van sy of haar keuse, maar nie graf van sy of haar keuse nie, te kies.

- (7) Die Munisipaliteit kan volgens sy diskresie 'n begrafnis sonder betaling van die voorgeskrewe gelde en op sodanige wyse as wat die Munisipaliteit goedvind toelaat in 'n deel van 'n munisipale begraafplaas opsygesit vir sodanige doeleindes.
- (8) Kennisgewing van die kansellasië of uitstel van 'n begrafnis, word minstens 4 werksure voor die tyd gereël vir die begrafnis, aan die opsigter gegee.
- (9) Die verlenging van toestemming vir 'n begrafnis en die toekenning van 'n spesifieke graf in 'n begraafplaas, verleen nie aan die aansoeker, die verantwoordelike persoon of enige ander persoon enige reg ten opsigte van sodanige graf anders dan om 'n lyk in die graf te begrawe nie.

Begrawing van 'n lyk

- 10. (1) Alle grafte in 'n munisipale begraafplaas word deur die opsigter voorberei, uitgesonderd grafte wat met bakstene of beton uitgevoer word, in welke geval die messelwerk of betonwerk deur die ondernemer onder die toesig van die opsigter en ooreenkomstig die spesifikasie wat vir gewone grafte geld, verrig word.
- (2) Daar moet minstens 1200 mm grond wees tussen die bokant van 'n kis van 'n volwassene en die grondoppervlakte, en minstens 900 mm grond tussen die bokant van 'n kis van 'n kind en die grondoppervlakte.
- (3) Alle lyke moet in 'n kis geplaas word vir doeleindes van die begrafnis, behalwe soos voorsien vir die Moslem gemeenskap.
- (4) Niemand mag sonder die vooraf verkreeë toestemming van die opsigter, enige godsdienstige plegtigheid of diens volgens die kerkgebruik van enige kerkgenootskap in enige munisipale begraafplaas, wat deur die Munisipaliteit ingevolge artikel 2(4) vir die gebruik van 'n ander kerkgenootskap gereserveer is, hou nie.
- (5) Geen persoon mag toelaat dat 'n lykswa die paaie wat in 'n munisipale begraafplaas voorsien is verlaat nie en 'n lykswa moet 'n begraafplaas so gou moontlik na afloop van die begrafnis waarvoor dit gebruik is verlaat.
- (6) Elkeen wat aan 'n begrafnisstoet of -plegtigheid deelneem, moet aan die aanwysings van die opsigter gehoor gee ten opsigte van die roete wat binne 'n munisipale begraafplaas gevolg moet word.

- (7) Niemand vervoer 'n lyk of lê enige deel daarvan bloot op 'n onbetaamlike wyse in 'n straat, begraafplaas of publieke plek nie.
- (8) Elke aansoek, en elke dokument in verband met 'n begrafnis in 'n munisipale begraafplaas moet gemerk word met 'n nommer wat ooreenstem met die nommer in die register waarna in artikel 4 verwys word, en moet deur die Munisipaliteit geliasseer en bewaar word vir 'n periode van nie minder as 10 jaar nie.

Begrawing van as in munisipale begraafplase

- 11. (1) As kan in 'n kis in 'n munisipale begraafplaas begrawe word, en slegs twee sodanige kiste wat as bevat mag in 'n ekstra diep graf begrawe word, soos bedoel in artikel 14(4): Met dien verstande dat 'n kis nie die gemiddelde liggaamsgewig van 70 kg mag oorskry nie, en verdermeer dat die graf aangepas word tot die voorgeskrewe diepte en afmetings.
- (2) Geen persoon mag 'n begrafnis van as in 'n munisipale begraafplaas onderneem, laat plaasvind of toelaat tensy die skriftelike goedkeuring vir die begrafnis verkry is, 'n spesifieke graf of nis toegeken is vir doeleindes van die begrafnis en 'n datum en tyd vir die begrafnis met die opsigter van die munisipale begraafplaas gereël is nie.
- (3) Aansoek vir die begrawing van as vir 'n spesifieke tyd of onbepaald, of vir die voorsiening van 'n gedenkplaat van goedgekeurde materiaal om aangebring te word op 'n gebou, kolumbarium of ander fasiliteit, word by die opsigter van die munisipale begraafplaas op die voorgeskrewe vorm gedoen.
- (4) Behoudens artikel 6, word nisse deur die opsigter van die munisipale begraafplaas toegeken streng ooreenkomstig die volgorde waarin die aansoeke daarvoor ontvang is.
- (5) Aansoek om toestemming vir die begrawing van as moet ten minste 24 werkdere voor die beplande begrafnis ingedien word, by gebreke waaraan die opsigter die aansoek kan afkeur.
- (6) 'n Kruik of kissie wat as bevat wat in 'n gebou, kolumbarium of ander fasiliteit van die Munisipaliteit gedeponeer is, mag nie verwyder word sonder die skriftelike toestemming van die opsigter vooraf verkry is nie.
- (7) Elke nis wat as bevat word geseël deur middel van 'n plaat wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is, en word slegs oopgemaak vir doeleindes van die onttrekking van die kruik of kissie daarin vir beskikking daarvoor elders, of vir doeleindes van die deponering van 'n addisionele kruik of kissie daarin, waarna dit weer geseël word.

20

- (8) Aansoek vir die oopmaak van 'n nis word by die opsigter van die munisipale begraafplaas op die voorgeskrewe aansoekvorm gedoen.
- (9) Niemand bring enige materiaal in 'n kolumbarium vir doeleindes van die konstruksie of oprigting van enige gedenkwerk daarin, tensy en totdat –
 - (a) Goedkeuring vir die begrafnis verkry is ooreenkomstig die bepalings van artikel 9 nie;
 - (b) goedkeuring vir die oprigting vir die oprigting van die gedenkwerk verkry is ooreenkomstig die bepalings van artikel 17(1) nie; en
 - (c) die voorgeskrewe gelde betaal is nie.
- (10) Enigeen wat betrokke is by werk in die kolumbarium, voer sodanige werk tot die tevredenheid van die opsigter uit, en sodanige werk word gedurende die amptelike ure van die opsigter onderneem soos in artikel 3 uiteengesit
- (11) Geen permanente kranse, ruikers, blomme of blomme-huldeblyke mag in of op 'n kolumbarium geplaas word nie.
- (12) Die kolumbarium mag daagliks besoek word gedurende die amptelike ure uiteengesit in artikel 3.
- (13) Gedenkplate moet gemaak word van materiaal wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is, en moet opgerig word gelyktydig met die plasing van die as, en binne 30 dae nadat goedkeuring verkry is.

Begrawing van 'n kadawer

- 12. Die oorblyfsels van 'n lyk wat gebruik is by 'n opvoedkundige inrigting vir die opvoeding van studente, algemeen bekend as 'n kadawer, mag in een kis begrawe word en twee sodanige kiste wat kadawers bevat mag in 'n ekstra diep graf begrawe word, soos bedoel in artikel 14(4): Met dien verstande dat 'n kis nie die gemiddelde liggaamsgewig van 70 kg mag oorskry nie, en verdermeer dat die graf aangepas word tot die voorgeskrewe diepte en afmetings.

Persone wat buite die gebied van die Munisipaliteit te sterwe kom

- 13. Die bepalings van hierdie Verordening geld *mutatis mutandis* ten opsigte van 'n begrafnis in 'n begraafplaas van 'n persoon wat buite die Munisipaliteit te sterwe gekom het.

Afmetings van grafte

- 14. (1) Die uitgraving van 'n graf vir 'n volwassene moet 1820 mm diep, 2300 mm lank en 760 mm wyd wees.

21

- (2) Die uitgrawings van 'n graf vir 'n kind moet minstens 1370 mm diep, 1520 mm lank en 610 mm wyd wees.
- (3) Indien 'n groter, langer of wyer graf as dié hierbo gespesifiseer verlang word, moet sodanige aansoek, tesame met die verskuldigde bykomende voorgeskrewe gelde, saam met die aansoek om toestemming vir die begrafnis by die opsigter van die munisipale begraafplaas ingehandig word.
- (4) Die uitgrawing vir 'n ekstra diep graf vir die begrawing van twee lyke moet ten minste 2400 mm diep, 2300 mm lank en 760 mm wyd wees.
- (5) Toegelate afwyking van afmetings vir grafte is soos volg:
Ekstra wyd	2300 mm lank
	840 mm wyd
Ekstra lank	2530 mm lank
	760 mm wyd
Reghoekig klein	2300 mm lank
	810 mm wyd
Reghoekig groot	2400 mm lank
	900 mm wyd
Steenmesselwerk	2600 mm lank
	1050 mm wyd
- (6) Die oppervlakte van 'n reghoekige graf vir 'n volwassene is 1500 mm wyd en 2600 mm lank.
- (7) Die oppervlakte van 'n graf vir 'n volwassene is 1210 mm wyd en 2430 mm lank.
- (8) Die oppervlakte van 'n graf vir 'n kind is 1210 mm wyd en 1520 mm lank, en indien die kis te groot is, moet 'n graf vir 'n volwassene gebruik word.

HOOFSTUK 4**Verassing****Verassing**

15. Verassing binne die Munisipaliteit geskied slegs in 'n goedgekeurde krematorium wat vir die doel opgerig is, en ooreenkomstig die bepalings van die Verassingsordonnansie, 1926 (Ordonnansie No. 6 van 1926).

HOOFSTUK 5

Opgraving

Opgraving uit 'n munisipale begraafplaas

16. (1) Niemand grawe sonder die skriftelike magtiging bedoel in artikel 3 van die Ordonnansie op die Opgraving van Menslike Oorskot, 1980 (Ordonnansie No 12 van 1980), en dan alleen nadat die Munisipaliteit sodanig ingelig is, 'n lyk op of onderneem die opgraving of laat toe dat 'n lyk of die oorblyfsels daarvan opgegrawe word uit 'n munisipale begraafplaas nie.
- (2) Enige persoon behoorlik daartoe gemagtig om 'n lyk op te grawe soos hierbo uiteengesit, moet sodanige magtiging aan die opsigter voorsien ten minste 8 werksure voor die tyd voorgestel vir die opgraving van die lyk en moet terselfdertyd die voorgeskrewe gelde betaal.
- (3) Die opgraving van verwydering van 'n lyk uit 'n munisipale begraafplaas geskied alleenlik in die teenwoordigheid van die opsigter of 'n gemagtigde begraafplaas personeellid, vergesel van die begrafnisondernemer en ooreenkomstig die wetgewing van toepassing op opgrawings en herbegrawings.
- (4) 'n Graf waaruit 'n lyk verwyder gaan word, moet indien so deur die opsigter vereis, effektief van die publieke oog afgeskerm word vir die duur van die opgraving.
- (5) Die persoon wat om die opgraving van 'n lyk aansoek gedoen het, moet 'n aanvaarbare houer voorsien waarin die oorblyfsels van die lyk geplaas moet word, en moet sodanige oorblyfsels na die opgraving verwyder.
- (6) Niemand word toegelaat om 'n graf in 'n munisipale begraafplaas weer oop te maak tensy hy of sy die opsigter tevrede gestel het hy of sy daartoe gemagtig is nie.
- (7) Na die opgraving en verwydering van die oorblyfsels van 'n lyk uit 'n munisipale begraafplaas, val alle regte tot die graf in 'n munisipale begraafplaas die Munisipaliteit toe en die hergebruik van die graf word in oorleg met die Stadsgeneesheer gedoen.
- (8) Indien dit op enige stadium en vir welke rede ookal nodig word om 'n lyk op te grawe en na 'n ander graf oor te plaas, mag die Munisipaliteit, nadat die familie van die oorledene ooreenkomstig ingelig is, die lyk opgrawe en oorplaas na 'n ander graf.

HOOFSTUK 6**Gedenkwerk****Gedenkwerk**

17. (1) Aansoek vir die oprigting van gedenkwerk word by die opsigter van die munisipale begraafplaas gedoen op die voorgeskrewe aansoekvorm.
- (2) Die oprigting van fraliëwerk om 'n graf is verbode.
- (3) Niemand bring enige materiaal in 'n begraafplaas in of laat toe dat dit ingebring word vir doeleindes van die konstruksie of oprigting van enige gedenkwerk daarin, tensy en totdat –
- (a) goedkeuring vir die begrafnis verkry is ooreenkomstig die bepalings van artikel 9 nie;
- (b) goedkeuring vir die oprigting van die gedenkwerk verkry is ooreenkomstig die bepalings van subartikel (1) nie; en
- (c) die voorgeskrewe gelde betaal is nie.
- (4) Grafte van oorlog gesneuweldes wat deur die Suid Afrikaanse Raad vir Oorlogsgrafte of enige ander erkende liggaam of deur die regering van 'n vreemde land versorg of onderhou word, kan na aansoek by die Munisipaliteit van die vereiste betaling van die voorgeskrewe gelde vrygestel word.
- (5) Die Munisipaliteit kan weier om toestemming te verleen vir enige voorgestelde werk in verband met 'n gedenksteen waarvan die plan en spesifikasie aan die lig bring dat dit van minderwaardige gehalte sal wees of 'n begraafplaas moontlik kan ontsier, of wat 'n grafskrif daarop het wat aanstoot mag gee aan gebruikers van die munisipale begraafplaas of besoekers daarvan.
- (6) Geen persoon wat in 'n munisipale begraafplaas besig is met enige werk in verband met 'n gedenksteen, mag op enige stadium 'n aangrensende grasperseel versteur nie en na voltooiing van sodanige werk laat hy of sy die graf en die begraafplaas in 'n skoon en netjiese toestand en verwyder alle boumateriaal of oortollige grond vanaf die begraafplaas.
- (7) Iemand wat werk in 'n munisipale begraafplaas verrig in verband met die oprigting van 'n gedenksteen, moet –
- (a) vooraf reëlings met die opsigter tref rakende die datum en tyd van die beplande oprigting;

- (b) alle afsonderlike dele van enige gedenksteen behalwe messelwerk, vasheg met koper- of gegalvaniseerde yster tappenne, wat lank en dik genoeg is om die permanente stewigheid van die werk te verseker;
 - (c) enige deel van sodanige werk wat op klip of 'n ander fondament rus, redelik haaks afwerk en voeg;
 - (d) seker maak dat die onderkant van elke plat klip-gedenksteen, en die basis of platform van elke grafsteen minstens 50mm onderkant die natuurlik vlak van die grond is;
 - (e) alle grafstene stewig aan die basisse vasheg;
 - (f) seker maak dat gedenkstene in alle gevalle uit een soliede stuk bestaan;
 - (g) seker maak dat alle grafstene van graniet, marmer of brons of sodanige ander duursame staal of steen deur die Munisipaliteit goedgekeur is;
 - (h) seker maak dat alle randstene of gedenkwerk op grafte op betonfondamente opgerig word wat, in die geval van grafte vir volwassenes, minstens 1210 mm breed en 200 mm diep oor die hele breedte is en 910 mm breed en 200 mm diep oor die hele breedte in die geval van kindergrafe is;
 - (i) seker maak dat die grootte van 'n monumentale grafsteen (alles insluitend) soos volg is:

Enkelgraf	2440mm lank
	1070 mm wyd
Kindergraf	1370 mm lank
	760 mm wyd
Dubbelgraf	2440 mm lank
	2290 mm lank
 - (j) alle randstene op grafte groter as enkelgrafe by die vier hoeke en by alle laste op soliede betonlae bevestig;
 - (k) enige beton fondament op enige graf, indien dit as gevolg van die gewig van die gedenkwerk nodig geag word, op instruksie van die Munisipaliteit versterk.
- (8) Geen persoon mag enige gedenkwerk binne enige munisipale begraafplaas oprig nie, tensy die nommer en blokletter van die graf waarop sodanige werk geplaas moet word, daarop gegraveer is op 'n plek wat dit ten alle tye vanaf die voetpad leesbaar is en

alleen met die toestemming van die familie van die oorledene, mag die naam van die maker van sodanige gedenkwerk op die voetsteen aangebring word.

- (9) Gedenkwerk mag slegs gedurende die anptelike kantoorure soos in artikel 3 bedoel, in 'n munisipale begraafplaas opgerig word.
- (10) Geen persoon mag enige gedenkwerk in 'n begraafplaas oprig of plaas in ongure weer of indien die grond in 'n ongeskikte toestand is.
- (11) Elke persoon wat werk in 'n munisipale begraafplaas uitvoer, kom onder alle omstandighede die instruksies van die opsigter na.
- (12) Die Munisipaliteit mag, na behoorlik kennisgewing, te enige tyd die posisie van enige gedenkwerk in 'n munisipale begraafplaas verander of wysig, onderhewig daaraan dat waar die gedenkwerk oorspronklik in daardie posisie geplaas is, met die uitdruklike toestemming van die opsigter, enige verandering van daardie posisie ingevolge die bepalings van hierdie Verordening op koste van die Munisipaliteit geskied.

Grafte voorsien van 'n berm

- 18. (1) Nieteenstaande enigiets tot die teendeel in hierdie Verordening vervat, is 'n graf wat van 'n berm voorsien is, onderhewig aan die voorwaardes in subartikel (2) uiteengesit.
- (2)
 - (a) Geen randsteen mag by sodanige graf aangebring word nie.
 - (b) Die berm deur die Munisipaliteit voorsien, moet 1200 mm lank, 500 mm breed en 300 mm diep wees.
 - (c) Die basis van die gedenkwerk wat op die berm van 'n enkelgraf opgerig gaan word, mag nie groter wees nie as 1000 mm lank en 230 mm breed en die gedenkwerk, tesame met die basis, mag nie hoër as 1200 mm vanaf die grond wees nie.
 - (d) Gedenkwerk mag nie verby die basis van die berm steek nie.
 - (e) Geen voorwerp mag op 'n graf geplaas en gehou word nie: Met dien verstande dat gedenkwerk of 'n vaas vir blomme of lower wat in die opening wat in die berm voorsien, geplaas is op die graf geplaas en gehou mag word totdat die grondoppervlakte bo-op die graf gelyk gemaak is.

HOOFSTUK 7

Instandhouding

Instandhouding van grafte

19. (1) (a) Gedenkwerk wat op enige graf opgerig is, moet te alle tye deur die verantwoordelike persoon in goeie order en toestand gehou word.
- (b) Indien enige sodanige gedenkwerk toegelaat word om te verval of om gevaarlik te word of die munisipale begraafplaas ontsier, kan die Munisipaliteit by wyse van 'n skriftelike kennisgewing per aangetekende pos, wat aan die verantwoordelike persoon by sy of haar jongsbekende posadres gerig, van hom of haar eis om sodanige herstelwerk te doen as wat nodig geag word.
- (c) By versuim om die vereiste herstelwerk binne 1 maand vanaf die datum van sodanige kennisgewing te doen, kan die Munisipaliteit na goeddunke, die herstelwerk laat doen of die gedenkwerk laat verwyder, en die koste van sodanige herstelwerk of verwydering van die verantwoordelike persoon verhaal.
- (2) Tensy anders in hierdie Verordening voorsien, is die Munisipaliteit verantwoordelik om munisipale begraafplase in 'n skoon en netjiese toestand te hou.
- (3) Gras mag deur die naasbestaandes van 'n oorledene op 'n graf geplant word, onderhewig aan die instruksies van die opsigter: Met dien verstande dat die Munisipaliteit 'n graf, as deel van 'n begraafplaas, op eie koste en in ooreenstemming met sy eie standaarde en programme onderhou.
- (4) (a) Alle gedenkwerk wat uitmekaar gehaal is vir doeleindes van 'n verdere begrafnis, moet binne 2 maande na die datum van sodanige uitmekaarhaal, heropgerig of verwyder word.
- (c) By versuim om hieraan te voldoen, kan die Munisipaliteit sonder enige verdere kennisgewing, die uitmekaargehaalde gedenkwerk vanuit die begraafplaas verwyder, en die koste vir die verwydering van die verantwoordelike persoon verhaal.
- (5) Niemand mag enige boom, struik, bos of enige ander plant op of in die omgewing van 'n graf aanplant nie.
- (6) Die munisipaliteit kan enige plant wat verby die grense van enige graf strek of wat onnet is, verwyder, snoei of knip.

- (7) Niemand laat enige blom, gras, saad, of enige ander materiaal wat vanaf 'n graf verwyder is, op enige ander graf, in die pad of op enige ander plek in 'n begraafplaas, behalwe in 'n afvalhouer vir die doel voorsien, agter nie.

HOOFSTUK 8

Algemene gedrag in munisipale begraafplase

20. (1) Tensy onder die sorg van 'n volwassene of met die goedkeuring van die opsigter, gaan niemand onder die ouderdom van 12 jaar 'n munisipale begraafplaas binne nie.
- (2) Niemand gaan 'n munisipale begraafplaas binne of verlaat dit, behalwe deur die hekke vir die doel voorsien, en niemand gaan enige kantoor of geslote ruimte in enige begraafplaas binne, behalwe om sake te doen of met die toestemming van die opsigter nie.
- (3) Niemand lê 'n vals verklaring af of verstrek vals inligting in 'n aansoek of enige ander vorm of dokumente wat ingevolge die bepalings van hierdie Verordening voltooi en ingehandig moet word nie.
- (4) Niemand verrig of beoefen binne enige munisipale begraafplaas of enige publieke plek binne 30 m vanaf die grens van 'n begraafplaas, enige handelsberoep of smous aktiwiteit of werf bestelling vir enige besigheid, of mag enige besigheidskartaar of advertensie vertoon, versprei of agterlaat nie, behalwe met die skriftelike goedkeuring van die Munisipaliteit en op sodanige voorwaardes wat die Munisipaliteit mag bepaal.
- (5) Niemand mag op of oor enige grafsteen, gedenkwerk, hek, muur, heining of gebou in enige munisipale begraafplaas sit, staan of klim nie.
- (6) Niemand mag enige betoging van welke aard ookal in 'n munisipale begraafplaas hou, dit toelaat of daaraan deelneem nie.
- (7) Niemand mag enige dier in 'n munisipale begraafplaas inbring of toelaat dat dit ingebring word nie, en enige dier wat in begraafplaas aangetref word, kan geskut word.
- (8) Voorskrifte uitgereik deur die opsigter ten einde die ordelike verloop van die verrigtinge in 'n munisipale begraafplaas betreffende die plasing van strukture, stoele, mikrofoon-toerusting en die tipe musiek wat gespeel mag word te verseker, moet nagekom word.
- (9) Niemand mag binne enige munisipale begraafplaas, die opsigter of enige beampte van die Munisipaliteit in die uitoefening van sy of haar amptelike pligte verhinder,

weerstaan of teenwerk nie, of weier om enige redelik opdrag van die opsigter of enige beampte van die Munisipaliteit na te kom nie.

- (10) Niemand verwyder enige grond, sand of ander stof of ding van 'n soortgelyke aard vanuit 'n munisipale begraafplaas sonder die uitdruklike toestemming van die opsigter nie.
- (11) Niemand mag enige graf, grafsteen, monument, muur, gebou, heining, pad of ander verbetering binne enige munisipale begraafplaas roekeloos of moedswillig vernietig of beskadig of laat beskadig nie, of enige advertensie, plakkaat of aanplakbiljet daarop aanbring, teken of oprig nie of dit op enige ander manier skend nie.
- (12) Niemand mag enige beampte van die munisipaliteit met geld, geskenke of enige ander voordeel omkoop of poog om hom of haar om te koop in verband met enige aangeleentheid wat met 'n begraafplaas verband hou nie.
- (13) Niemand mag sonder die toestemming van die opsigter, enige grond binne 'n munisipale begraafplaas verstoer of enige plant, struik, of blomplant ontwortel of op enige manier met enige graf of verbetering peuter nie, tensy dit uitdruklik in hierdie Verordening toegelaat word.
- (14) Niemand mag enige spel of sport binne 'n munisipale begraafplaas speel, of enige vuurwapen daarbinne afvuur, behalwe as 'n saluut by 'n militêre begrafnis, of enige windbuks of rekker afskiet, of enigiemand binne sodanige begraafplaas hinder of lastig val nie.
- (15) Geen musiekinstrument mag in 'n munisipale begraafplaas bespeel word sonder die toestemming van die opsigter nie.

HOOFSTUK 9

Privaat begraafplase

Uitlê van privaat begraafplase

- 21. (1) Die eienaar van grond geleë buite 'n ontwikkelde gebied kan, met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en behoudens die voorwaardes deur die Munisipaliteit bepaal, 'n privaat begraafplaas op die grond uitlê: Met dien verstande dat 'n privaat begraafplaas wat slegs uit 'n kolumbarium bestaan, ook binne 'n ontwikkelde gebied uitgelê kan word.
- (2) 'n Bestaande privaat begraafplaas word geag uitgelê te wees kragtens subartikel (1)

- (3) Die eienaar van grond waarop 'n privaat begraaftlaas geleë is, is verantwoordelik om daardie begraaftlaas in 'n skoon en netjiese toestand te hou.

Aansoek vir die uitlê van privaat begraaftlaas

22. (1) Die eienaar van grond geleë buite 'n ontwikkelde gebied, van voorneme om 'n privaat begraaftlaas op die uit te lê –
- (a) rig sy of haar aansoek aan die Munisipale Bestuurder op die vorm deur die Munisipaliteit voorsien;
 - (b) voorsien die Munisipale Bestuurder van 'n plan wat –
 - (i) die ligging van die voorgestelde privaat begraaftlaas op die betrokke stuk grond aantoon, en
 - (ii) die detailuitleg, wat die presiese ligging en nommer van elke graf van die voorgestelde privaat begraaftlaas aantoon, bevat; en
 - (c) voorsien die verdere inligting van die Munisipale Bestuurder mag verlang.
- (2) Die Munisipale Bestuurder verwys die aansoek na die boubeskermer, wat 'n inspeksie van die onderhawige grond doen of laat doen en 'n aanbeveling aangaan die aan die Munisipaliteit maak.
- (3) Nadat die Munisipaliteit die aanbeveling van die boubeskermer oorweeg het –
- (a) verleen hy die toestemming in artikel 21(1) bedoel; of
 - (b) weier die aansoek, met opgaaf van redes,
- en verwittig dadelik die aansoeker per brief dienooreenkomstig.
- (4) Die eienaar van grond waarop 'n privaat begraaftlaas geag word uitgelê te wees kragtens artikel 21(1) moet, ten opsigte van daardie begraaftlaas, binne 'n jaar na die inwerkingtreding van hierdie Verordening, die Munisipaliteit voorsien van –
- (a) die plan in subartikel (1)(b) bedoel; en
 - (b) 'n verklaring waarin die naam van die oorledene in elke graf begrawe vermeld word, indien dit aan die eienaar bekend is.

Die Munisipaliteit moet rekord van privaat begraaftlaas byhou

23. (1) Die Munisipaliteit hou behoorlik rekord van alle privaat begraaftlaas uitgelê of geag uitgelê te wees, binne sy regsgebied.

- (2) Die munisipaliteit werk die rekords van privaat begraafplase binne sy regsgebied by ten opsigte van –
- (a) elke nuwe graf deur die eienaar van grond tot 'n privaat begraafplaas toegevoeg wat nie reeds op die plan in artikel 22(1)(b)(ii) bedoel aangetoon word nie;
 - (b) elke begrafnis wat in 'n privaat begraafplaas plaasvind.
- (3) Die eienaar van grond waarop 'n privaat begraafplaas geleë is, voor die Munisipaliteit binne 7 dae nadat 'n begrafnis plaasgevind het, van die besonderhede in subartikel (2) genoem, tesame met 'n afskrif van die begrafnisorder en 'n verklaring waarin die nommer van die graf waarin die nommer van die graf waarin die oorledene begrawe is aangedui word.

Grond waarop 'n privaat begraafplaas uitgelê is, word alleen vir begrafnisse gebruik

24. 'n Privaat begraafplaas word alleen vir begrafnisse gebruik, behalwe waar die Munisipaliteit skriftelik toestemming aan die eienaar van die grond gee om die gebruik van die privaat begraafplaas vir begrafnisse te staak en bepaal hoe daar verder oor die stoflike oorskot van mense in die begraafplaas begrawe, beskik moet word.

Opgrawing van lyke uit privaat begraafplase

25. Niemand mag, sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en behoudens enige wet wat die opgrawing van lyke reël, 'n lyk uit 'n privaat begraafplaas opgrawe nie.

HOOFSTUK 10

Diverse

Beserings en skade

26. Iemand wat 'n munisipale begraafplaas gebruik, doen dit op eie risiko, en die Munisipaliteit aanvaar geen aanspreeklikheid hoegenaamd vir enige persoonlike beserings wat so 'n persoon mag opdoen nie of vir enige verlies van of skade aan so 'n persoon se eiendom wat in verband staan met of voortspruit uit die voormelde gebruik van 'n begraafplaas nie.

Vuurwapens en tradisionele wapens

27. Geen vuurwapen of tradisionele wapen word by 'n munisipale begraafplaas toegelaat nie

Strafbepaling en koste

28. (1) Iemand wat enige bepaling van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding deur 'n hof, strafbaar met 'n

boete of gevangenisstraf vir 'n periode van nie meer as 3 jaar nie, of met beide so 'n boete en daardie gevangenisstraf.

- (2) Enige koste wat deur die Munisipaliteit aangegaan is as gevolg van 'n oortreding van hierdie Verordening, of by die doen van enigiets wat iemand by of kragtens enige sodanige bepaling van die Verordening opgedra is om te doen, wat hy of sy versuim het om te doen, kan deur die Munisipaliteit verhaal word van die persoon wat die oortreding begaan het of versuim het om sodanige ding te doen.

Herroeping van wette en voorbehoude

29. (1) Die volgende wette word hierby herroep:

.....

.....

- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.

Kort titel

30. Hierdie Verordening heet die Verordening op Begraafplase, 20 ...

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir beheer oor die aanhou van honde in die Nama Khoi Munisipaliteit en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Nama Khoi Munisipaliteit, soos volg:-

Woordomskrywing

1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk beteken

“aanhou” met betrekking tot ‘n hond, om toesig of beheer daaroor te hê of om dit in bewaring te hê of om skuilplek te bied aan sodanige hond;

“eienaar” met betrekking tot ‘n hond, om toesig of beheer daaroor te hê of om dit in bewaring te hê of om skuilplek te bied aan sodanige hond;

“gemagtigde beampte” –

(a) ‘n vredesbeampte, soos omskryf in artikel 1 van die Strafproseswet, 1977 (Wet No. 51 van 1977) in diens van die Munisipaliteit;

(b) enige ander persoon, hetsy in diens van die Munisipaliteit of nie, wat as gemagtigde beampte deur die Munisipaliteit aangestel is;

“hond” vir doeleindes van artikel 3(1) en (2), ‘n hond bo die ouderdom van ses maande;

“Munisipaliteit” die Nama Khoi Munisipaliteit;

“openbare plek” ook grond, ‘n park of oop ruimte, pad, straat, nagstraat of deurgang, brug, gebou of struktuur wat gewoonlik deur die publiek gebruik word, wat die eiendom van die Munisipaliteit is, of waarvan die beheer, tot volle uitsluiting van die eienaar in die munisipaliteit gevestig is, of waartoe die inwoners van die Munisipaliteit ‘n gesamentlike reg of toegang het;

“soneer” ‘n grondgebruik aan ‘n perseel gekoppel kragtens enige wet, die dorpsaanlegskema of ‘n titelakte; en

“straat” ook ‘n sypaadjie

Toepassing van Verordening

2. Die bepalings van artikel 3(1) en 5 is nie van toepassing op ‘n perseel wat vir landboudoeleindes gesoneer is nie: Met dien verstande dat iemand wat honde aanhou op ‘n

perseel wat vir landboudoeleindes gesoneer is nie van voldoening aan enige ander bepaling van hierdie Verordening of enige ander wetgewing wat van toepassing mag wees, vrygesel is nie.

Getal honde

3. (1) Behoudens die bepalings van subartikel (2), hou niemand, sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit, meer as twee honde op enige erf of perseel aan nie.
- (2) 'n Hondeteler wat meer as twee honde –
- (a) op 'n perseel wat vir landboudoeleindes gesoneer is wil aanhou, is geregtig om dit te doen;
 - (b) op 'n perseel wat vir enige ander doeleindes as landboudoeleindes gesoneer is wil aanhou, moet skriftelike toestemming van die Munisipaliteit verkry.
- (3) 'n Aansoek om die Munisipaliteit se goedkeuring ingevolge subartikel (2), word alleen deur die Munisipaliteit oorweeg, indien –
- (a) die Munisipaliteit oortuig is dat die perseel waarop die honde aangehou sal word nie kleiner as 5 000 vierkante meter is nie; en
 - (b) die aansoek vergesel gaan van 'n aansoek om verandering van die grondgebruikbeperkings van toepassing op die perseel, waar dit nodig is.
- (4) Die Munisipaliteit se toestemming ingevolge subartikel (2)(b) om meer as twee honde op 'n perseel aan te hou word verleen –
- (a) alleen in daardie gevalle waar na aanleiding van advertensie ingevolge die betrokke wetgewing, geen besware ontvang word teen die voorgestelde afwyking van grondgebruikbeperkings nie; en
 - (b) onderworpe aan die voorwaardes en beperkings wat die Munisipaliteit nodig ag.
- (5) Die Munisipaliteit kan, nadat behoorlike prosedure gevolg is, 'n toestemming ingevolge subartikel (2)(b) toegestaan, terugtrek.

Beheer oor honde

4. Niemand –
- (a) laat toe dat 'n hitsige teef wat deur hom of haar besit of aangehou word in 'n openbare plek kom nie;

- (b) Moedig 'n hond aan om enige mens of dier aan te val of skrik te maak nie, behalwe waar dit nodig is vir beskerming van sy of haar persoon of goed of van enigiemand anders;
- (c) abandoneer 'n hond deur hom of haar besit of aangehou nie;
- (d) hou 'n hond aan wat –
 - (i) deur te blaf, kef, tjank of te huil;
 - (ii) deur die gewoonte aan te geleer het om motors, diere, pluimvee, duiwe of mense buite die perseel waar dit aangehou word, te jaag; of
 - (iii) deur op enige ander manier op te tree,die normale gemak, gerief, vrede of stilte van sy of haar bure versteur nie; of
- (e) laat 'n hond wat deur so iemand besit of aangehou word –
 - (i) toe om, terwyl dit aan brandsiekte of enige ander besmetlike of aansteeklike siekte ly, in 'n openbare plek te wees nie;
 - (ii) wat wild, kwaai of gevaarlik is in 'n openbare plek toe, indien dit nie gemuilband is en aan 'n leiband onder die beheer van 'n verantwoordelike persoon gehou word nie;
 - (iii) toe om op privaatgrond te oortree nie;
 - (iv) toe om 'n gevaar te wees vir verkeer wat enige pad of straat gebruik nie;
 - (v) toe om 'n bron van gevaar of besering te wees of, volgens sy of haar kennis, om waarskynlik 'n bron van gevaar of besering te wees vir iemand buite die perseel waar die hond aangehou word nie; of
 - (vi) toe om in 'n openbare plek te wees, behalwe aan 'n leiband en onder beheer van verantwoordelike persoon nie.

Omheining van persele

5. Niemand hou 'n hond aan op 'n perseel wat nie behoorlik en genoegsaam omhein is om die hond binne te hou wanneer dit nie aan 'n leiband is nie.

Honde mag nie 'n bron van gevaar wees nie

6. Iemand wat 'n hond op 'n perseel aanhou –

35

- (a) neem redelike voorsorg om seker te maak dat die hond nie 'n bron van gevaar vir werknemers van die Munisipaliteit wat die perseel binnegaan om hul pligte uit te voer, uitmaak nie, en
- (b) vertoon, in 'n opvallende plek, 'n kennisgewing tot die effek dat 'n hond op die perseel aangehou word.

Verwydering van aanstootlike stowwe

7. Indien 'n hond in 'n openbare plek ontas, verwyder die persoon in beheer van die hond sonder verwyd die ontlasting, plaas dit in 'n plastiek- of papiersak of omhulsel en gooi dit weg in 'n houer vir die weggooi van rommel of vullis.

Honde op persele waar kos verkoop word

8. Enigeen wat die eienaar is of in beheer is van 'n winkel of ander plek waar kos voorberei, verkoop of uitgestal word vir verkoop, laat nie toe dat 'n hond in die winkel of op die plek is of bly nie.

Inbeslagneming, skut en afmaak van honde

9. (1) Enige hond wat in 'n openbare plek aangetref word en wat aan brandsiekte of 'n ander besmetlike of aansteeklike siekte ly, of wat kwaai, wild of gevaarlik is of ernstig beseer is, kan deur 'n gemagtigde beampte van die Munisipaliteit in beslag geneem en van kant gemaak word.
- (2) 'n Gemagtigde beampte kan op enige hond wat in 'n openbare plek gevind word strydig met die bepalings van hierdie Verordening, beslag lê en dit skut op 'n plek deur die Munisipaliteit bepaal.
- (3) 'n Hond wat ingevolge subartikel (2) geskut is, kan –
- (a) Aan die eienaar van so 'n hond vrygelaat word teen betaling van 'n bedrag deur die Munisipaliteit bepaal, bykomend tot enige koste, boete of belasting wat ten opsigte van die hond uitstaande mag wees; of
 - (b) Na verloop van 30 dae, deur die Munisipaliteit van kant gemaak word of mee gehandel word na goeddunke van die Munisipaliteit.

Aanspreeklikheid

10. Nóg die Munisipaliteit nóg enige gemagtigde beampte of enige werknemer van die Munisipaliteit is aanspreeklik vir of ten opsigte van enige besering of siekte opgedoen deur of skade aangerig aan enige hond as gevolg van of gedurende die inbeslagneming skut, aanhouding of afmaak daarvan kragtens hierdie Verordening.

Strafbepaling

11. (1) Iemand wat 'n bepaling van hierdie Verordening of 'n vereiste of voorwaarde daar kragtens oortree of versuim om daaraan te voldoen, is aan 'n misdryf skuldig.
- (2) Iemand wat skuldig bevind word aan 'n misdryf ingevolge subartikel (1) is strafbaar met 'n boete of met gevangenisstraf van hoogstens een jaar, of met beide 'n boete en met daardie gevangenisstraf.

Herroeping van wette en voorbehoude

12. (1) Die volgende wette word hierby herroep:
-
-
- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.

Kort titel

13. Hierdie Verordening heet die Verordening op die Beheer oor Aanhou van Honde, 20

VERORDENING OP DIE BEHEER OOR DIE AANHOU
VAN DIERE, PLUIMVEE EN BYE, 20...**VERORDENING**

Om voorsiening te maak vir beheer oor die aanhou van diere, pluimvee en bye in die Nama Khoi Munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Nama Khoi Munisipaliteit, soos volg:-

DEEL 1**WOORDOMSKRYWING****Woordomskrywing]**

1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk beteken
“diere” enige perde, muile donkies, beeste, varke, skape, bokke, inheemse soogdiere en enige ander wilde diere;
“Munisipale Bestuurder” die persoon aangestel ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet No 117 van 1998);
“Munisipaliteit” die Nama Khoi Munisipaliteit;
“oorlas” onder meer, enige handeling, versuim of toestand wat na die mening van die Munisipaliteit skadelik vir die gesondheid of aanstootlik of nadelig is of wat weselik inbreuk maak op die gewone gemak of gerief van die publiek of die veiligheid van die publiek nadelig raak of wat inbreuk maak op die stilte van die omgewing;
“pluimvee” ‘n hoender, gans, kalkoen, pou, tarer taal, makou, of duif, hetsy mak of wild;
“spesiale besluit” ‘n besluit deur ‘n meerderheid van die volle getal lede van die Munisipaliteit geneem; en
“troeteldiere” enige honde, katte, marmotjies, hamsters, konyne, pelsmuise, slange of voëls wat nie vir aanteel- of handelsdoeleindes aangehou word nie.

38

DEEL 2

DIERE

HOOFSTUK 1

ALGEMEEN

Skriftelike toestemming

2. Niemand mag sonder die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit enige diere (uitgesonderd troeteldiere) op enige perseel of eiendom aanhou of toelaat dat dit daarop aangehou word nie, en sodanige toestemming kan teruggetrek word indien daar te eniger tyd 'n oorlas ontstaan of die vereistes van hierdie Verordening nie aangekom word nie.

Getal diere

3. Ten einde die aanhou van diere binne dorpsgebiede te beheer en te beperk, kan die Munisipaliteit van tyd tot tyd per spesiale besluit die getal, soorte en geslag diere wat per eenheidsgebied aangehou mag word, bepaal asook die gebiede waarbinne sodanige diere verbied word.

Planne vir strukture moet goedgekeur word

4. (1) 'n Aansoek om toestemming om diere aan te hou, moet vergesel gaan van 'n gedetailleerde terreinplan waarop alle bestaande en voorgestelde strukture en heinings op die perseel aangedui word.
(2) Gedetailleerde planne en spesifikasies moet voorgelê word aan en goedgekeur word deur die Munisipaliteit ten opsigte van alle strukture waar diere gehuisves gaan word.
(3) Die getal, soorte en geslag van diere moet op die plan aangedui word.
(4) Ondanks enige andersluidende bepalings van hierdie Verordening vervat, kan die Munisipaliteit weier om die aansoek en planne goed te keur indien hy van mening is dat die eiendom, vanweë die ligging of geografiese kenmerke daarvan, ongeskik is vir die aanhou van diere daarop.

Strukture moet aan vereistes voldoen

5. (1) Alle strukture waarin diere gehuisves word, moet op 'n deeglike wyse gebou word en van materiaal wat die Munisipaliteit goedkeur.
(2) Geen struktuur mag geleë wees binne 'n afstand van 15 m van enige woning en personeelkamers of die grens van 'n woonperseel en 8 m van enige padgrens nie.

- (3) Elke deel van die struktuur moet behoorlik in stand gehou en geverf word so dikwels as wat die Munisipaliteit nodig ag
- (4) Geen diere mag aangehou word in 'n struktuur of op grond wat na die mening van die Munisipaliteit onwenslik of aanstootlik is vanweë die ligging of bou daarvan of die wyse waarop dit gebruik word nie.

Perseel moet skoon gehou word

- 6. (1) Alle mis wat van diere afkomstig is, moet opgeberg word op 'n wyse wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is en moet op 'n gereelde grondslag weggedoen word ten einde te verhoed dat 'n oorlas ontstaan.
- (2) Alle voer moet op 'n knaagdierdigte plek opgeberg word.
- (3) Die perseel moet in so 'n toestand gehou word dat dit nie knaagdiere aanlok of 'n skuilplek daaraan bied nie.

Diere wat op 'n onbevredigende wyse aangehou word

- 7. Wanneer ook al, na die mening van die Munisipaliteit, enige diere wat op enige perseel aangehou word, ongeag of sodanige perseel kragtens hierdie Verordening deur die Munisipaliteit goedgekeur is of nie, 'n oorlas of gevaar vir die gesondheid is, kan die Munisipaliteit by wyse van 'n skriftelike kennisgewing die eienaar of okkupeerder van sodanige perseel aansê om, binne 'n tydperk wat in sodanige kennisgewing aangedui moet word, maar minstens 24 uur na die datum van sodanige kennisgewing die oorsaak van sodanige oorlas of gevaar vir die gesondheid te verwyder en genoemde oorlas of gevaar vir die gesondheid te verhelp en om die werk te verrig of die dinge te doen wat die munisipaliteit vir genoemde doel nodig ag.

HOOFSTUK II**HONDE- EN KATTEHERBERGE****Perseelvereistes**

- 8. Niemand mag 'n honde- of katteherberg aanhou nie tensy daar aan die volgende vereistes voldoen:
 - (a) Elke hond of kat moet aangehou word in 'n omheinde plek wat aan die volgende vereistes voldoen:
 - (i) Dit moet van duursame materiaal gebou wees en die toegang daartoe moet toereikend vir skoonmaak doeleindes wees.

- (ii) Die vloer moet van beton of ander duursame en ondeurdringbare materiaal gebou wees wat glad afgewerk is en afgeskuins is na 'n geut van 100 mm breed wat strek oor die volle breedte van die vloer en geleë is binne die omheinde plek, welke geut afgeskuins moet wees en dreineer na 'n rioolgat wat met die Munisipaliteit se rioolstelsel verbind is deur middel van 'n erdepyp of 'n pyp van enige ander goedgekeurde materiaal met 'n deursnee van ten minste 100 mm, of met 'n ander goedgekeurde rioolstelsel.
 - (iii) 'n Rand met 'n hoogte van 150 mm moet oor die volle lengte van die geut in subparagraaf (ii) gemeld, en aan dié kant daarvan wat langs die omliggende buite-gebied is, verskaf word om te verhoed dat vloedwater uit sodanige gebied die geut binnekom.
- (b) Elke omheinde plek in paragraaf (a) gemeld, moet 'n oordekte skuiling vir die huisvesting van honde en katte hê wat aan die volgende vereistes voldoen.
- (i) Elke muur moet van baksteen, klip, beton of ander duursame materiaal gebou wees en moet 'n gladde binne-oppervlakte hê sonder barste of oop voë.
 - (ii) Die vloer moet van beton of ander ondeurdringbare en duursame materiaal gebou wees wat glad afgewerk is sonder barste of oop voë, en die oppervlak tussen die vloer en die mure van 'n permanente struktuur moet holrond wees.
 - (iii) Elke skuiling moet toereikende toegang daartoe hê vir die skoonmaak daarvan en die vernietiging van ongediertes.
- (c) In die geval van honde kan 'n hondehok van gevormde glasvesel of ander soortgelyke materiaal, wat verplaasbaar is en geplaas is om 'n voetstuk van beton of ander duursame materiaal met 'n afwerking wat maklik skoongemaak kan word, sonder barste of oop voë verskaf word in plaas van 'n skuiling soos beoog in paragraaf (b), en as die voetstuk van sodanige hondehok nie waterdig gemaak is nie moet 'n slaapplank wat die hond in staat stel om droog te bly in elke sodanige hondehok verskaf word.
- (d) 'n Betonskort wat tot ten minste 1 m breed is, moet by die ingang van die omheinde plek, oor die volle breedte daarvan, verskaf word, welke skort afgeskuins moet wees sodat dit water van die omheinde plek af wegvoer.
- (e) 'n Toevoer drinkbare water wat toereikend is vir drink- en skoonmaak doeleindes moet in of aanliggend aan die omheinde plek verskaf word.

- (f) Alle voedsel moet opgeberg word in 'n knaagdierdigte pakkamer, en alle onverpakte voedsel moet opgeberg word in knaagdierdigte houers met digsluitende deksels in so 'n pakkamer.
- (g) Daar moet ten minste 5 m oop en onbelemmerde ruimte verskaf word tussen enige skuiling of omheinde plek en die naaste punt van enige woonhuis, ander gebou of struktuur wat vir menslike bewoning gebruik word of enige plek waar voedsel vir menslike verbruik opgeberg of berei word.
- (h) Afsonderingsgeriewe vir honde en katte wat siek is, moet ten genoeg van die Munisipaliteit verskaf word.
- (i) As hokke voorsien word vir die aanhou van katte, moet sulke hokke van duursame ondeurdringbare materiaal wees en so gebou word dat dit maklik skoongemaak kan word.

HOOFSTUK III

TROETELDIERWINKELS

Perseelvereistes

9. Niemand mag die saak van 'n troeteldierwinkel op enige perseel dryf nie tensy die perseel ooreenkomstig die volgende vereistes gebou en toegerus is:
- (a) Elke muur, met inbegrip van enige afskorting van enige gebou, moet gebou wees van baksteen, beton of ander duursame materiaal, 'n gladde binne-oppervlak hê en met ligkleurige wasbare verf geverf wees of 'n ander goedgekeurde afwerking hê.
 - (b) Die vloer van enige gebou moet van beton of ander duursame en ondeurdringbare materiaal wat glad afgewerk is, gebou wees.
 - (c) Die plafon van enige gebou moet van duursame materiaal gebou wees, glad afgewerk wees, stofdig wees en met 'n ligkleurige wasbare verf geverf wees.
 - (d) Sanitêre geriewe moet voorsien word ingevolge die Nasionale Bouregulasies.
 - (e) 'n Knaagdierdigte pakkamer moet voorsien word ten genoeg van die Munisipaliteit.
 - (f) Fasiliteite vir die was van hokke, panne en ander toerusting moet voorsien word ten genoeg van die Munisipaliteit.
 - (g) Kleedkamer- of sluitkasfasiliteit moet, indien vereis, moet voorsien word ten genoeg van die Munisipaliteit.

- (h) Geen deur, venster of ander opening in enige muur van 'n gebou op die perseel mag nader as 2 m wees van enige ander deur, venster of ander opening in enige ander gebou waarin voedsel berei, opgeberg of vir menslike verbruik verkoop word of deur mense verbruik word nie.
- (i) Daar mag geen direkte toegang tot enige bewoonbare vertrek of enige vertrek waarin klere of voedsel vir menslike verbruik opgeberg word, wees nie.

Sake vereistes

10. Elke persoon wat die saak van 'n troeteldierwinkel bedryf, moet –

- (a) Aparte, verwyderbare hokke verskaf vir die huisvesting van diere, pluimvee of voëls, en die volgende vereistes moet nagekom word.
 - (i) Die hokke moet geheel en al van metaal of ander duursame, ondeurdringbare materiaal gebou wees en toegerus wees met 'n verwyderbare metaalpan onder die vloer daarvan om die skoonmaak daarvan te vergemaklik.
 - (ii) Elke hok moet vry van enige duik of holte wees wat nie redelik toeganklik vir die skoonmaak daarvan is nie en die binneholte van elke buis- of hol toebehore wat in verband daarmee gebruik word, moet verseël wees.
 - (iii) Indien konyne in 'n hok aangehou word, moet die metaalpan in subartikel (i) gemeld, in 'n verwyderbare houer dreineer.
 - (iv) Elke hok moet toegerus wees met 'n drinkbak wat vol water gehou moet word en vir troeteldiere wat in die hok aangehou word, toeganklik is;
- (b) Knaagdierdigte houters van ondeurdringbare materiaal en met digpassende deksels in die pakkamer verskaf waarin alle troeteldierkos opgeberg moet word;
- (c) Die perseel en elke hok, pan, houer, bak, mandjie en alle apparaat, toerusting en toestelle wat in verband met die troeteldierwinkel gebruik word, in 'n skoon, higiëniese en goeie toestand en vry van ongediertes in stand hou;
- (d) Doeltreffende maatreëls tref om te voorkom dat vlieë, kakkerlakke, knaagdiere en ander ongediertes geherberg word of uitbroei en dit te vernietig, en om aanstootlike reuke wat uit die aanhou van troeteldiere op die perseel voortspruit, te voorkom;
- (e) Oorpakke of ander beskermende klere verskaf vir die gebruik van persone wat in verband met die troeteldierwinkel bedrywighede staan en toesien dat sodanige klere deur elke werknemer gedra word wanneer hy of sy op diens is;

- (f) Te alle tye elke troeteldier in die gebou op die perseel hou tensy die Munisipaliteit andersins goedkeur;
- (g) Afsonderings fasiliteite verskaf waarin elke troeteldier wat siek is of lyk, aangehou moet word terwyl dit op die perseel is;
- (h) Toesien dat daar 'n standhoudende toevoer drinkbare water vir drink- en skoonmaak doeleindes is;
- (i) Toesien dat die perseel te alle tye so geventileer is dat daar genoegsame beweging van lug vir die gerief en oorlewing van die troeteldiere is; en
- (j) Toesien dat die getal troeteldiere per hok nie sodanig is dat die vrye beweging van sodanige troeteldiere aan bande gelê word nie.

HOOFSTUK VI

TROETELDIER SALONNE

Perseelvereistes

- 11. Niemand mag die saak van 'n troeteldier salon in of op enige perseel dryf nie tensy die perseel gebou en toegerus is in ooreenstemming met die volgende vereistes:
 - (a) 'n Vertrek moet voorsien word wat 'n minimum vloeroppervlakte van 6,5 m² het vir die was en droogmaak van honde of katte en die knip van hul hare
 - (b) Die vloer van so 'n vertrek moet gebou wees van beton of ander duursame, ondeurdringbare materiaal wat glad afgewerk is en afgeskuins is na 'n geut wat in ooreenstemming met die Nasionale Bouregulasies dreineer.
 - (c) Die oppervlak tussen die vloer en die muur van so 'n vertrek moet holrond wees en die holrond gedeelte moet 'n minimum straal van 75 mm hê.
 - (d) Elke binnemuur oppervlak moet glad afgespleister wees en geverf wees met ligkleurige, wasbare verf.
 - (e) Die vertrek moet toegerus wees met die volgende –
 - (i) 'n bad of dergelike fasiliteit met 'n konstante toevoer warm en koue water, wat dreineer ingevolge die Nasionale Bouregulasies;
 - (ii) 'n tafel met 'n ondeurdringbare blad; en
 - (iii) 'n vullishouer van duursame, ondeurdringbare materiaal met 'n digsluitende deksel vir die opberging van afgesnyde hare totdat dit verwyder word.

- (f) As hokke voorsien word vir die aanhou van katte en honde moet sodanige hokke van duursame materiaal wees en so gebou wees dat dit maklik skoongemaak kan word.

Sake vereistes

12. Elke persoon wat die saak van troeteldier salon bedryf moet –

- (a) verseker dat alle hokke, met inbegrip van die bodem, van metaal gemaak is en verskuif kan word;
- (b) verseker dat alle plaagbestryding middels en middels vir die was van honde en katte en skoonmaak van toerusting en materiaal, opgeberg word in aparte metaalkaste;
- (c) toesien dat alle tafels wat vir die droogmaak en versorging van honde en katte gebruik word, van metaal is, met duursame en ondeurdringbare blaaie;
- (d) die perseel en elke hok, pan, bak, mandjie en alle apparaat, toerusting en toestelle wat in verband met die troeteldier salon gebruik word, in 'n skoon, higiëniese en goeie toestand en vry van ongediertes in stand hou;
- (e) te alle tye elke hond of kat in die gebou op die perseel hou, tensy die Munisipaliteit andersins goedkeur;
- (f) verplaasbare opberg houers van ondeurdringbare materiaal met digpassende deksels verskaf vir die opberg van honde en kattermis; en
- (g) alle mis en ander afval materiaal minstens een keer al om die 24 uur uit die omheinde plek en skuiling verwyder en dit in opberg houers in paragraaf (f) gemeld, plaas.

DEEL 3

PLUIMVEE

Bepalings van hierdie Deel moet aan voldoen word binne 'n sekere tyd

13. Niemand wat op die datum waarop hierdie Verordening afgekondig word, pluimvee in 'n pluimveehok of -kamp aanhou of laat aanhou of toelaat dat dit daarin aangehou word, mag voortgaan om na 'n tydperk van 12 maande vanaf die datum waarop hierdie Verordening in werking tree, pluimvee aan te hou of te laat aanhou nie, tensy daar ten volle aan al die vereistes van hierdie Deel voldoen is.

Toestemming van Munisipaliteit moet verkry word

14. (1) Niemand mag enige pluimvee op enige perseel aanhou of laat aanhou sonder die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit nie.

- (2) 'n Aansoek om sodanige toestemming moet vergesel word van 'n terreinplan waarop die ligging van alle strukture waarin die pluimvee aangehou gaan word, aangetoon word, asook die materiaal wat gebruik gaan word en die soort en getal pluimvee wat aangehou gaan word.
- (3) Die Munisipaliteit het die reg om by die verlening van toestemming om pluimvee aan te hou, die getal en soort pluimvee te bepaal wat aangehou kan word, en niemand mag 'n groter getal pluimvee of pluimvee van 'n ander soort aanhou as dié wat die Munisipaliteit bepaal het nie.
- (4) As dit uit die terreinplan blyk dat die vereistes van hierdie Deel nie nagekom kan word nie, verleen die munisipaliteit nie toestemming vir die aanhou van pluimvee nie.
- (5) Die Munisipaliteit kan sodanige toestemming intrek indien die vereistes van hierdie Deel in enige stadium nie nagekom word nie.
- (6) Die Munisipaliteit kan verbied dat enige pluimvee in enige gebied aangehou word indien die omgewing of digtheid van die bevolking sodanig is dat die aanhou van enige pluimvee 'n oorlas of gevaar vir die gesondheid skep of kan skep.

Pluimvee moet goedgekeurde strukture aangehou word

15. (1) Niemand mag pluimvee in 'n ander pluimveehok, pluimveekamp of struktuur aanhou as in 'n pluimveekamp of struktuur waarvoor die Munisipaliteit toestemming verleen het nie, en niemand mag sodanige hek, kamp of struktuur verander of verskuif sonder skriftelike toestemming van die Munisipaliteit nie.
- (2) Niemand behalwe lede van 'n *bona fide*-duiweklub mag pluimvee buite die pluimveehok of pluimveekamp waarvoor daar toestemming verleen is, loslaat nie.

Spesifikasies vir strukture

16. Niemand mag 'n pluimveehok of pluimveekamp oprig of gebruik vir die doel om pluimvee aan te hou nie waarvan enige gedeelte –
 - (a) Binne 1,5 meter is van 'n deur of venster na 'n woning, huiswerkerskwartiere of bewoonde buitegeboue, of van 'n gebou waar voedsel gehanteer, opgeberg of berei word, of van 'n straat; of
 - (b) Nader as 1,5 meter is van enige gebou wat in paragraaf (a) genoem is, of van enige heining; of
 - (c) Hoër as 2,4 meter of laer as 1,2 meter by enige punt is: Met dien verstande dat waar duiwe aangehou word, die totale hoogte nie 3,6 meter mag oorskry nie.

Vereistes vir konstruksie van strukture

17. Niemand mag 'n pluimveehok oprig of gebruik vir die doel om pluimvee aan te hou nie, wat nie aan die volgende vereistes voldoen en op vakkundige wyse gen genoeg van die Munisipaliteit opgerig is nie:
- (a) Die mure, vloer en dak mag geen hol plekke, omheinde tussenruimtes of gate hê wat skuiling aan knaagdiere, ongediertes of pluimvee parasiete kan verleen nie.
 - (b) Die vloer moet van baksteen, beton, asfalt of ander materiaal wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is, wees, en die oppervlak daarvan moet glad wees en skuins loop sodat alle vuil en spoelwater kan wegloup.
 - (c) Die mure moet van baksteen of beton of ander geskikte materiaal wees wat vir dié doel deur die munisipaliteit goedgekeur is, en moet, behalwe in die geval van 'n hok vir die aanhou van duiwe, met glad afgewerkte sementpleister gepleister wees, en moet aan die binnekant en buitekant afgewit of met olievernif geverf wees.
 - (d) Die dak moet van glasvesel of golfyster of ander geskikte materiaal wees wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is.

Vereistes vir die aanhou van pluimvee

18. Elke persoon wat pluimvee in 'n pluimveehok of pluimveekamp aanhou of laat aanhou –
- (a) Moet sodanige pluimveehok of pluimveekamp te alle tye in 'n deeglik skoon toestand en vry van knaagdiere, ongediertes en parasiete hou;
 - (b) Moet alle pluimveemis behoorlik opberg in 'n nie-gegolfde metaalbak met 'n dig passende deksel of ander houder soos deur die Munisipaliteit goedgekeur;
 - (c) Moet sodanige pluimvee op 'n behoorlike wyse voer sodat dit nie 'n oorlas veroorsaak of knaagdiere, vlieë of ander ongediertes aanlok nie, en alle oorskietkos of ander verderfbare stof moet minstens een maal elke dag uit die pluimveehok of pluimveekamp verwyder word.
 - (d) Moet alle pluimveeos in metaal- of ander bakke bêre wat vir knaagdiere toeganklik is; en
 - (e) Mag nie 'n groter getal pluimvee in een besondere pluimveehok of pluimveekamp as een voël en in die geval van duiwe, twee voëls, per 0,36 m² van die totale vloeroppervlakte van sodanige pluimveehok of pluimveekamp aanhou of laat aanhou nie, en mag geen pluimvee aanhou wat 'n oorlas veroorsaak deur te kraai of te kekkel nie.

Gesondheid vereistes

19. Niemand mag pluimvee skropgoed, -vullis of -mis op so 'n wyse of vir so 'n tydperk op 'n perseel plaas, gooi, laat of toelaat dat dit daarop bly sodat dit die uitbroei van vlieë bevorder of knaagdiere of ander ongediertes daardeur na sodanige perseel aangelok word nie.

Munisipaliteit mag die gebruik van sekere strukture verbied

20. Die Munisipaliteit kan, deur middel van die betekening van 'n skriftelike kennisgewing aan iemand wat pluimvee in 'n pluimveehok of pluimveekamp aanhou of laat aanhou, die gebruik van sodanige pluimveehok of pluimveekamp verbied indien dit na die mening van die Munisipaliteit ongeskik, ongewens of aanstootlik is weens die ligging of bou daarvan of die wyse waarop dit gebruik word.

Spesifikasies vir kratte

21. Niemand mag pluimvee in kratte wat nie aan die volgende vereistes voldoen plaas nie:
- (a) Die vloerruimte van 'n krat wat kalkoere of ganse bevat, moet minstens 0,09 m² per voël wees wat daarin geplaas word, en die hoogte van sodanige krat moet minstens 750 mm wees.
 - (b) Die vloerruimte van 'n krat wat ander pluimvee bevat, moet minstens 0,045 m² per voël wees en die hoogte van sodanige krat moet minstens 500 mm wees.
 - (c) Die vloere van sodanige kratte moet van soliede hout of ander soliede materiaal wees.
 - (d) Twee drinkbakke met vars water, wat in teenoorgestelde hoeke van die krat aangebring is, moet in elke krat verskaf word. Sodanige bakke moet van die onstortbare soort en minstens 125mm diep en 100 mm in deursnee wees.
 - (e) Elke krat moet geskikte bakke met kos bevat.
 - (f) Verskillende soorte pluimvee mag nie in dieselfde krat geplaas word nie.

DEEL 4**AANHOU VAN BYE****Aanwending van Deel**

22. Hierdie Deel geld alleen binne daardie gedeelte van die Munisipaliteit se regsgebied wat deur die Munisipaliteit by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant* afgebaken is vir die doel om die aanhou van bye te beheer en word in hierdie Deel 'n "beheerde gebied" genoem.

Vereistes vir die aanhou van bye binne beheerde gebied

23. (1) Niemand hou bye binne 'n beheerde gebied aan –

- (a) Sonder 'n permit uitgereik ingevolge artikel 24(2)(b) nie;
- (b) Op 'n perseel kleiner as 3750 vierkante meter nie;
- (c) Behalwe in 'n roosterraamwerkkorf wat deur die Munisipaliteit goedgekeur is nie, geleë minstens 100m van enige straat, woonhuis, besigheidsplek of hoenderhok, of plek waar diere of voëls aangehou word en wat omhein is met 'n sterk draadheining of muur van 'n minimum hoogte van 1,5m op 'n afstand van minstens 5m in enige rigting van sodanige korf, sodat sodanige korf vir diere of ongemagtigde persone ontoeganklik is;
- (d) Op 'n perseel waarop 'n gebou geleë is binne 400m, gemeet van die naaste punt van die naaste grens van sodanige perseel, van die naaste punt van die naaste grens van 'n kerk, skool, hospitaal of bioskoop of enige ander vermaaklikheids-, vergader- of ontspanningsplek nie.

Permitte

24. (1) 'n Aansoek om 'n permit –
- (a) Word aan die Munisipale Bestuurder gerig, en
 - (b) Gaan vergesel van die gelde deur die Munisipaliteit bepaal.
- (2) Na ontvangs van die aansoek in subartikel (1) genoem, kan die Munisipale Bestuurder –
- (a) Die perseel en geriewe van die aansoeker inspekteer of laat inspekteer;
 - (b) Die permit behoudens die voorwaardes wat hy of sy in belang van openbare veiligheid nodig ag uitreik; of
 - (c) Skriftelik weier om die permit uit te reik en sy of haar redes vir weiering aanstip.
- (3) 'n Permit uitgereik ingevolge subartikel (2)(b) is vir 'n jaar geldig en kan deur die permithouer hernu word voor dit verval deur –
- (a) Betaling van die gelde deur die Munisipaliteit vir sodanige hernuwing bepaal te betaal; en
 - (b) Die Munisipale Bestuurder te oortuig dat alle permitvoorwaardes wat op veiligheid van die publiek gerig is steeds nagekom word.
- (4) 'n Permit uitgereik ingevolge subartikel (2)(b) kan deur die Munisipaliteit ingetrek word indien die permithouer 'n bepaling van hierdie Deel of 'n voorwaarde waar behoudens die permit uitgereik is oortree of nie daaraan voldoen nie.

DEEL 5

STRAFBEPALING EN KORT TITEL

Strafbepaling

25. Enige persoon wat enige van die voorafgaande artikel oortree of weier om gehoor te gee aan 'n bevel wat wettig daarkragtens gegee is, is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete of gevangenisstraf van hoogstens een jaar, of met beide 'n boete en met daardie gevangenisstraf.

Herroeping van wette en voorbehoude

26. (1) Die volgende wette word hierby herroep:

.....

.....

- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.

Kort titel

27. Hierdie Verordening heet die Verordening op die Beheer oor Aanhoud van Diere, Pluimvee en Bye, 20

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir beheer oor straathandel in die Nama Khoi Munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Nama Khoi Munisipaliteit, soos volg:-

Woordomskrywing]

1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk beteken –

“aangewese gebied” ‘n gebied gelys in die Bylae waarbinne straathandel behoudens hierdie Verordeninge, toegelaat word;

“eiendom”, met betrekking tot iemand wat sake doen as ‘n straathandelaar, enige artikel, houer, voertuig of struktuur wat gebruik word of bedoel is vir gebruik in verband met sodanige onderneming;

“gemagtigde beampte” ‘n beampte in diens van die Munisipaliteit wat deur die Munisipaliteit gemagtig is om hierdie Verordening uit te voer;

“Munisipaliteit Bestuurder” die persoon aangestel ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet No. 117 van 1996)

“Munisipaliteit” die Nama Khoi Munisipaliteit;

“openbare plek” ook grond, ‘n park of oop ruimte, pad, straat, nagstraat of deurgang, brug, gebou of struktuur wat gewoonlik deur die publiek gebruik word, wat die eiendom van die Munisipaliteit is, of waarvan die beheer, tot die volle uitsluiting van die eienaar in die Munisipaliteit gevestig is, of waartoe die inwoners van die Munisipaliteit ‘n gemeenskaplike reg of toegang het;

“sake doen” die koop, verkoop of ruil van enige ware of om enige diens te lewer of aan te bied om dit te lewer;

“soom” daardie gedeelte van ‘n pad, straat, nagstraat of deurgang, met inbegrip van ‘n sygaardjie, wat ‘n openbare plek is of deel vorm van ‘n openbare plek, wat nie verbeter, gebou of bedoel is vir die gebruik van voertuie nie;

“straathandelaar” iemand wat sake doen in, op of vanaf ‘n openbare plek, maar nie ook iemand wat koerante verkoop nie, en het “straathandel” of enige soortgelyke woord ‘n ooreenstemmende betekenis.

Straathandel beperk

2. (1) Niemand doen sake as 'n straathandelaar –
- (a) Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en ooreenkomstig die voorwaardes in die toestemming uiteengesit nie;
 - (b) Indien hy of sy nie 'n Suid-Afrikaanse burger is of permanente verblyfreg of 'n werkpermit van die immigrasie owerheid ontvang het nie;
 - (c) Buite 'n aangewese gebied nie; en
 - (d) Gedurende enige ander tyd as die tye aangedui in hierdie Verordening nie.
- (2) Enigiemand wat sake doen as 'n straathandelaar, moet die skriftelike toestemming in subartikel (1)(a) genoem in sy of haar besit hê en dit op versoek aan 'n gemagtigde beampte toon.
- (3) Die Munisipaliteit kan skriftelik en onderworpe aan die voorwaardes wat hy mag bepaal, vir die duur van 'n spesifieke gebeurtenis, aan 'n persoon of groep persone, vrystelling van voldoening aan 'n spesifieke bepaling of al die bepalings van subartikel (1) verleen.

Aansoek en uitreiking van skriftelike toestemming

3. (1) 'n Aansoek vir toestemming om sake te doen as 'n straathandelaar –
- (a) Word gerig aan die Munisipale Bestuurder
 - (b) Word gedoen in die vorm deur die Munisipaliteit bepaal; en
 - (c) Gaan vergesel van die gelde deur die Munisipaliteit vasgestel, sowel as gelde vir dienste of strukture deur die Munisipaliteit by die aangewese gebied voorsien, indien van toepassing.
- (2) Die Munisipale Bestuurder oorweeg die aansoek en staan dit toe of keur dit af binne 30 dae na ontvangs van die aansoek.
- (3) Indien die aansoek slaag, reik die Munisipale Bestuurder sonder versuim die skriftelike toestemming uit waarin die voorwaardes onderworpe waaraan dit uitgereik word uiteengesit word.
- (4) Indien die aansoek nie slaag nie, laat weet die Munisipale Bestuurder die aansoeker sonder versuim dienooreenkomstig en gee in skrif redes vir sy of haar besluit.

- (5) Die bepalings van artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet No. 32 van 2000), geld *mutatis mutandis* ten opsigte van 'n appel teen 'n besluit van die Munisipale Bestuurder beoog in subartikel (4).

Duur, hernuwing, verval en terugtrekking van geskrewe toestemming.

4. (1) 'n Geskrewe toestemming om sake te doen as 'n straathandelaar –
- (a) Wat toegestaan vir 'n tydperk nie langer as 12 maande nie;
 - (b) Word verleng vir 'n tydperk van 12 maande op 'n keer indien betaling van die gelde deur die Munisipaliteit vasgestel deur die straathandelaar gedoen word voor die einde van die aanvanklike tydperk van 12 maande of, na gelang van die geval, welke verdere tydperk van 12 maande;
 - (c) Verval indien die gelde beoog in paragraaf (b) nie betyds betaal word nie.
- (2) Die Munisipaliteit kan sy toestemming aan iemand om as straathandelaar sake te doen terugtrek indien die straathandelaar –
- (a) Versuim om te voldoen aan of teenstrydig optree met enige voorwaarde uiteengesit in die toestemming;
 - (b) Enige bepaling van hierdie Verordening of enige ander wet oortree of versuim om daaraan te voldoen;
 - (c) Versuim om 'n wettige bevel of versoek deur 'n gemagtigde beampte gegee of gerig te gehoorsaam of daaraan te voldoen;
 - (d) Die bepalings van 'n teken of kennisgewing wat deur die Munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening vertoon word verontagsaam of oortree.

Aangewese gebiede en handelstye

5. (1) Die gebiede gelys in Deel I van die Bylae is aangewese gebiede waarbinne sake, behoudens die bepalings van hierdie Verordening, deur straathandelaar gedoen mag word.
- (2) Niemand doen sake as 'n straathandelaar –
- (a) op 'n Sondag nie;
 - (b) behalwe gedurende die tye 08:00 tot 18:00 op enige ander dag as 'n Sondag.

Algemene optrede van straathandelaars

6. Niemand wat sake doen as straathandelaar –

- (a) Plaas sy of haar eiendom of ware in 'n publieke plek wat nie 'n aangewese gebied is nie;
- (b) Laat toe dat sy of haar eiendom of ware meer ruimte beslaan as sy of haar toegewese perseel of stalletjie in 'n aangewese gebied gelys in Deel 2
- (c) Plaas of stapel sy of haar eiendom of ware so dat dit 'n gevaar vir enigiemand of enige eiendom is, of dat dit waarskynlik enigiemand sal beseer of eiendom beskadig nie;
- (d) Rig, sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die aangewese beampte, enige struktuur wat bedoel is om skuiling te verskaf by die aangewese gebied op nie;
- (e) Versper die toegang tot 'n brandkraan of gebied afgebaken vir die uitsluitlike gebruik van noodvoertuie of nooddienste nie;
- (f) Los sy of haar eiendom of ware voor of na besigheidstye by die aangewese gebied, behalwe in 'n permanente struktuur deur die Munisipaliteit vir daardie doel voorsien nie;
- (g) Laat na of versuim om sy of haar eiendom of ware te skuif wanneer aldus versoek deur 'n werknemer of agent van die Munisipaliteit of enige verskaffer van telekommunikasie- elektrisiteit- of ander dienste, sodat werk met betrekking tot 'n openbare plek of enige sodanige diens gedoen kan word nie;
- (h) Heg in, op of by 'n openbare plek, enige voorwerp of ding aan 'n boom, parkeermeter, lamppaal, elektrisiteits paal, telefoonhokkie, posbus, padverkeersteken, heining, bank of ander straat meubelstuk nie;
- (i) Maak 'n oop vuur by die aangewese gebied of onder omstandighede waar dit iemand kan beseer of 'n gebou of voertuig beskadig nie;
- (j) Verrig 'n handeling of hou brandstowwe in hoeveelhede aan strydig met die bepalings van enige wet rakende die voorkoming of bestryding van brande nie;
- (k) Verontagsaam 'n redelike vereiste gestel deur 'n beampte van die Munisipaliteit, wat met die voorkoming of bestryding van brande belas is, rakende sy of haar bedryf nie;
- (l) Bêre sy of haar ware in 'n mangat, stormwaterpyp, busskuiling, openbare toilet of boom nie;
- (m) Verkoop sy of haar ware deur 'n megafoon, radio of luidspreker te gebruik, of deur 'n aanhoudende geskree of gesing, op so 'n manier dat dit 'n oorlas of steuring kan veroorsaak nie;

- (n) Verkoop enige eiendom of ware wat 'n gevaar of risiko vir die openbare gesondheid inhou nie.

Sindelikheid

7. (1) Iemand wat sake doen as 'n straathandelaar –
- (a) Hou sy of haar eiendom of ware en die aangewese gebied in 'n skoon en higiëniese toestand;
 - (b) Gooi die rommel wat deur sy of haar besigheid voortgebring word in enige houer, insluitende herwinnings- en stortingsvergaderplekke, wat deur die Munisipaliteit voorsien word en doen nie weg met rommel deur dit in 'n mangat, stormwaterpyp of enige ander plek wat nie bedoel is vir die storting van rommel, te gooi nie;
 - (c) Maak seker dat die aangewese gebied vry is van rommel wanneer besigheid vir die dag afgehandel is;
 - (d) Neem sodanige voorsorg as wat nodig mag wes of deur die Munisipaliteit vereis word om te voorkom dat enige vet, olie, vetterigheid of enige gevaarlike stof wat voortgebring mag word deur die bedryf van sy of haar besigheid, op 'n openbare plek mors en om te voorkom dat enige rook, damp, geur of geraas afkomstig van sy of haar bedrywighede 'n oorlas word.
- (2) Die Munisipaliteit –
- (a) Voorsien houters by aangewese gebiede sodat die weggooi van rommel deur straathandelaars vergemaklik kan word;
 - (b) Verseker dat houters by aangewese gebiede gereeld leeggemaak, skoongemaak en ontsmet word.

Versperring veroorsaak deur straathandel verbode

8. (1) Niemand doen sake as 'n straathandelaar op 'n plek waar dit –
- (a) Toegang tot of die gebruik van 'n straatfasiliteit soos 'n bushalte, skuiling of toustaanlaan, vullisdrom of ander gerief wat bedoel is vir gebruik deur die publiek sal versper nie;
 - (b) Die sigbaarheid van 'n vertoonvenster, kennisgewingbord of perseel versper nie;
 - (c) Toegang tot 'n gebou, outobank of toustaanlaan by so 'n outobank, voetgangeroorgang of voertuig versper nie;

- (d) Minder as 2 meter ruimte vir voetganger gebruik op 'n sypaadjie laat nie, of op enige ander manier voetgangers se gebruik van 'n sypaadjie versper nie;
- (e) Die sig van enige padgebruiker belemmer nie;
- (f) 'n versperring van 'n verkeerslaan veroorsaak nie;
- (g) Toegang tot parkeerplekke of laaisones of ander geriewe vir motorverkeer beperk nie;
- (h) Enige padverkeersteken of merk, kennisgewing of teken wat ingevolge hierdie Verordening of enige ander wet vertoon word of gemaak is verberg nie; of
- (i) Op enige manier inbreuk maak op 'n voertuig wat langs so 'n plek geparkeer is nie.

Straathandel mag nie met bestaande besighede kompeteer nie

9. Niemand doen sake as 'n straathandelaar op 'n soom aanliggend tot 'n deel van 'n gebou waarin iemand besigheid, uitgesonderd die besigheid van afdelingswinkel, supermark of groothandelaar doen, en die ware of diens wat die straathandelaar verkoop of lewer, van dieselfde aard of soortgelyk is aan die ware wat verkoop word of die diens wat gelewer word deur die ander persoon nie.

Straathandel beperk tot toegewese persele of stalletjies in sekere aangewese gebiede

10. (1) Wanneer die Munisipale Bestuurder aan 'n aansoeker toestemming verleen om sake te doen as 'n straathandelaar, kan hy of sy 'n spesifieke afgebakende perseel of stalletjie in 'n aangewese gebied aan die aansoeker toeken, en geen ander persoon, uitgesonderd sy of haar assistent of werknemer, doen sake op of vanaf sodanige perseel of stalletjie nie.
- (2) 'n Straathandelaar aan wie 'n spesifieke perseel of stalletjie toegeken is –
- (a) Doen sake alleen op of vanaf sodanige perseel of stalletjie;
 - (b) Onderverhuur nie of dra nie aan enigiemand anders die reg om sake op of vanaf sodanige perseel of stalletjie te doen oor nie;
 - (c) Moet in besit wees van bewys dat toestemming aan hom of haar verleen is om sake op of vanaf die betrokke perseel of stalletjie te doen en sodanige bewys op versoek aan 'n gemagtigde beampte toon.
- (3) Die aangewese gebiede waarbinne straat Handel alleen vanaf 'n spesifieke afgebakende perseel of stalletjie gedoen mag word, word in Deel 2 van die Bylae gelys.

Straathandel verbode naby plekke van aanbidding, monumente en sekere geboue

11. Niemand doen sake as 'n straathandelaar op 'n soom aanliggend aan –
- (a) Die plek van aanbidding van enige geloof of denominasie nie;
 - (b) 'n Historiese monument nie;
 - (c) 'n Gebou wat uitsluitlik vir openbare doeleindes gebruik word nie, indien–
 - (i) Die eienaar, persoon in beheer of bewoner van enige deel van die gebou wat op die betrokke soom front, skriftelik teen sodanige handel beswaar by die Munisipaliteit aangeteken het; en
 - (ii) Die feit dat sodanige beswaar aangeteken is, skriftelik deur die Munisipaliteit aan die betrokke straathandelaar bekend gemaak is.

Vertoon van tekens deur die Munisipaliteit

12. Die Munisipaliteit kan enige teken of kennisgewing vertoon om gevolg te gee aan die bepalings van hierdie Verordening.

Straathandel vanaf beweegbare stalletjies

13. Ondanks die bepalings van hierdie Verordening, kan die Munisipaliteit tenders toeken aan persone om vanaf beweegbare stalletjies sake te doen, onderworpe aan die voorwaardes deur die Munisipaliteit bepaal.

Verwydering en skut

14. (1) 'n Gemagtigde beampte kan enige voorwerp, houer, voertuig of struktuur –
- (a) Wat hy of sy redelikerwys vermoed gebruik word of gebruik is vir of in verband met straathandel; en
 - (b) Wat hy of sy op 'n plek aantref waar straathandel beperk of verbode is ingevolge hierdie Verordening, en wat, na sy of haar oordeel van hierdie Verordening uitmaak,
- verwyder en skut
- (2) 'n Gemagtigde beampte wat ingevolge hierdie Verordening optree –
- (a) Hou behoorlik rekord van alle eiendom aldus verwyder en deel die persoon oënskynlik in beheer van die eiendom (indien daar so iemand is), mee wat die prosedure is wat gevolg moet word om die eiendom weer op te eis en waar dit geskut sal word, en

- (b) Gee sonder versuim die eiendom by die skut in paragraaf (a) bedoel af.
- (3) Eiendom verwyder en geskut soos beoog in subartikel (1) –
- (a) Kan, indien dit bederfbaar is, binne 'n redelike tyd nadat dit geskut is, verkoop of vernietig word. Met dien verstande dat sodanige eiendom, behoudens subartikel (4), te enige tyd voor vernietiging of verkoop daarvan, teruggegee moet word by bewys van eienaarskap en: Met dien verstande voorts dat die bederfbare goedere nog geskik is vir menslike gebruik.
- (b) Word, behoudens subartikel (4), indien dit nie bederfbaar is nie, by bewys van eienaarskap, binne 1 maand vanaf die datum waarop dit geskut is, terugbesorg.
- (4) Die Munisipaliteit behou die betrokke eiendom totdat vir alle uitgawes betaal is, by gebrek waarna die eiendom by openbare verkoping, waarvan 14 dae kennis gegee is, van die hand gesit word. Met dien verstande dat waar die goedere waarop beslag gelê is, bederfbaar is, die gemagtigde beëmpte die tydperk van 14 dae in so 'n mate kan verkort, as wat hy of sy goeddink, of die bederfbare goedere vernietig, wat ookal die lonendste is.
- (5) Waar eiendom wat geskut is deur die Munisipaliteit verkoop word, word die opbrengs van die verkoping, min die redelike uitgawe deur die Munisipaliteit aangegaan in verband met die verwydering, skut of beskikking oor die eiendom, aan die persoon wat die eienaar van die eiendom was toe dit geskut is, betaal, maar indien die voormalige eienaar nie die genoemde opbrengs binne 3 maande vanaf die datum waarop die eiendom verkoop is, opeis nie, word die opbrengs aan die Munisipaliteit verbeur en in 'n spesiale fonds, deur die Munisipaliteit opgerig vir ontwikkeling van die informele sektor en sake wat daarmee in verband staan, inbetaal.
- (6) Die eienaar van eiendom wat verwyder, geskut, verkoop of vernietig word, soos beoog in hierdie artikel, is verantwoordelik vir alle uitgawes deur die Munisipaliteit aangegaan in verband met die verwydering, skut, verkoop of vernietiging van die eiendom.

Misdrywe**15. Enigiemand wat –**

- (a) 'n Bepaling van hierdie Verordening oortree of nie daaraan voldoen nie;
- (b) 'n Kennisgewing, teken of merk vertoon of opgerig ingevolge hierdie Verordening ignoreer, verontagsaam of nie gehoorsaam nie;

58

- (c) 'n Goedkeuring of voorwaarde ingevolge hierdie Verordening verleen of opgelê, oortree of versuim om daaraan te voldoen;
- (d) 'n Geskrewe wettige opdrag van die Munisipaliteit om sy of haar eiendom te skuif of te verwyder verontagsaam;
- (e) Doelbewus valse of misleidende inligting aan 'n beampte of werknemer van die Munisipaliteit verstrek; of
- (f) 'n Beampte of werknemer van die Munisipaliteit dreig, teenstaan, dwarsboom of hinder in die uitoefening van sy of haar magte, pligte of werksaamhede kragtens hierdie Verordening,

Is aan 'n misdryf skuldig.

Strafbepaling

16. Iemand wat skuldig bevind word aan 'n misdryf kragtens hierdie Verordening, is strafbaar met 'n boete of gevangenisstraf van hoogstens 1 jaar of met beide 'n boete en daardie gevangenisstraf.

Middellike aanspreeklikheid van persone wat sake doen as straathandelaars

17. (1) Wanneer die werknemer of assistent van iemand wat as straathandelaar sake doen, iets wat 'n misdryf ingevolge hierdie Verordening sou wees, doen of nalaat, word dit geag dat daardie persoon self die handeling verrig of die versuim begaan het, tensy hy of sy die hof oortuig dat hy of sy –
- (a) Nóg die doen of late van die betrokke werknemer of assistent oogluikend toegelaat het, nóg dit veroorloof het; en
 - (b) Alles redelik gedoen het om die doen of late te voorkom.
- (2) Die feit dat die straathandelaar beweer dat hy of sy instruksies uitgereik het waardeur 'n doen of late verbied word, is nie insigself afdoende bewys dat hy of sy alles redelik gedoen het om die doen of late te voorkom nie.

Middellike aanspreeklikheid van werknemers en assistente

18. Wanneer iemand wat sake doen as straathandelaar ingevolge artikel 17 aanspreeklik is vir 'n doen of late van 'n werknemer of assistent, is daardie werknemer of assistent ook aanspreeklik asof hy of sy die persoon is wat aldus sake doen.

Herroeping van wette en voorbehoude

19. (1) Die volgende wette word hierby herroep:

.....

.....

- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.

Kort titel

20. Hierdie Verordening heet die Verordening op die Beheer oor Straathandel 20

BYLAE

Deel 1

(artikel 5(1))

Gebiede aangewys vir straathandel:

.....

.....

Deel 2

(artikel 10(3))

Aangewese gebiede waar straathandel alleen van afgebakende persele of stalletjies gedoen mag word:

.....

.....

VERORDENING OP DIE BEHEER OOR ADVERTENSIE TEKENS EN

ONTSIERING VAN VOORKANTE OF FRONTE VAN STRATE,

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir beheer oor advertensie tekens en die verbod op ontsiering van die voorkante of fronte van strate in die Nama Khoi Munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Nama Khoi Munisipaliteit, soos volg:-

Woordomskrywing]

1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk beteken –

“diepte” van ‘n teken die vertikale afstand tussen die hoogste en laagste rande van so ‘n teken

“dikte” van ‘n teken wat uitsteek die horisontale afmeting van sodanige teken, gemeet ewewydig met die vlak van die hoofmuur waaraan sodanige teken aangebring is;

“flitstekens” enige verligte teken waarvan die uitgestraalde lig nie in alle opsigte konstant bly nie;

“gemagtigde werknemer” enige werknemer wat deur die Munisipaliteit daartoe gemagtig is;

“hoofmuur” van ‘n gebou enige buitemuur van sodanige gebou, maar nie ook ‘n borswering, balustrade of reling van ‘n veranda of ‘n balkon nie;

“lopende lig” ‘n deel van ‘n advertensie in die vorm van ‘n verligte strook, waarvan die verligting periodiek sodanig wissel dat dit die indruk wek van ‘n patroon van liggies wat voortdurend langs sodanige strook beweeg;

“lugteken” enige teken wat bokant die dak van ‘n gebou, uitgesonderd ‘n dak van ‘n veranda of ‘n balkon bevestig is en ook enige teken wat uit ‘n enkel reël vrystaande, afsonderlike, uitgesnyde silhoeëtteletters, simbole of embleme bestaan;

“Munisipaliteit” die Nama Khoi Munisipaliteit;

“nuwe teken” enige teken wat vir die eerste maal na die afkondiging van hierdie Verordening vertoon word;

“onbelemmerde hoogte” van ‘n teken die vertikale afstand tussen die laagste rand van sodanige teken en die vlak van die grond, voetpad of ryweg onmiddellik onderkant sodanige teken;

“openbare pad” enige pad, straat of deurgang of enige ander plek wat gewoonlik deur die publiek of ‘n deel daarvan gebruik word of waartoe die publiek of ‘n deel daarvan die reg van toegang het en ook –

- (a) Die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) Enige voetpad, sypaadjie of soortgelyke voetganger gedeelte van ‘n padreserwe;
- (c) Enige brug, pont of drif waarvoor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop;
- (d) Enige ander werk of voorwerp wat ‘n deel uitmaak van of verbind is met of behoort tot daardie pad, straat, deurgang, voetpad of sypaadjie; en
- (e) Enige perseel, met of sonder geboue of strukture daarop, wat gebruik word of daargestel is as ‘n openbare parkeerarea of openbare parkeerplek vir die parkering van motorvoertuie ongeag of toegang tot sodanige parkeerplek of parkeerarea gratis is al dan nie;

“persoon” met betrekking tot die vertoning of verandering van of die toevoeging tot ‘n teken, of met betrekking tot die voorgenome of gepoogde vertoning of verandering van of toevoeging tot ‘n teken, ook die persoon op wie se versoek sodanige teken vertoon, verander of daaraan toegevoeg word, of op wie se versoek dit die voorneme is of gepoog word om sodanige teken te vertoon, te verander of daaraan toe te voeg, na gelang van die geval en die persoon na wie of na wie se goedere, produkte, dienste, bedrywighede, eiendom of perseel in sodanige teken verwys word, word geag sodanige persoon te wees tensy sodanige persoon die teendeel bewys;

“plakkaat” enige aanplakbiljet of dergelike middel wat aan die een of ander vaste voorwerp bevestig is en waardeur enige advertensie of kennisgewing in die openbaar vertoon word;

“plat teken” ‘n teken wat aan ‘n hoofmuur bevestig of regstreeks daarop geverf is, en wat nêrens meer as 250 mm voor die oppervlakte van sodanige muur uitsteek nie, maar nie ook ‘n plakkaat nie: Met dien verstande egter dat ‘n plakkaat wat aan ‘n hoofmuur bevestig is, as ‘n plat teken beskou word as sodanige plakkaat –

- (a) ‘n Oppervlakte van minstens 0,80 m² het;

(b) Omrand is deur 'n permanente omlysing wat aan sodanige hoofmuur bevestig is; en

(c) Te alle tye in 'n ongeskonde en sinde like toestand gehou word;

“sweefteken” enige teken wat 'n vlieër, ballon, vliegtuig of enige ander toestel bevestig is waardeur dit in die lug hang bokant enige deel van die gebied onder die jurisdiksie van die Munisipaliteit;

“teken” enige teken, uithangbord, skerm, private lamp, blinding, of ander toestel deur middel waarvan 'n advertensie of kennisgewing in die openbaar vertoon word;

“teken wat uitsteek” enige teken wat aan 'n hoofmuur bevestig is en wat op die een of ander punt meer as 250 mm voor die oppervlakte van sodanige muur uitsteek;

“totale hoogte” van 'n teken die vertikale afstand tussen die heel boonste rand van sodanigeteiken en die vlak van die grond, voetpad of ryweg onmiddellik onderkant sodanige teken; en

“vertoning van 'n teken” ook die oprigting van enige struktuur indien sodanige struktuur uitsluitend of hoofsaaklik bedoel is om sodanige teken te dra en die uitdrukking **“om 'n teken te vertoon”** het 'n ooreenstemmende betekenis.

Aanhegting van plakkaat en tekens verbode

2. Behoudens die bepalings van hierdie Verordening, mag niemand 'n plakkaat of ander teken aanbring op die voorkant of front van enige openbare pad, muur, heining, grond rots, boom of ander natuurvoorwerp, of op die voorkant, front of dak van enige gebou nie.

Indiening en goedkeuring van aansoek om 'n teken te vertoon

3. (1) Uitgesonderd soos in artikel 22(2) bepaal, moet iedereen wat voornemens is om 'n nuwe teken te vertoon of om 'n bestaande teken te verander of daaraan toe te voeg (hierna die **“aansoeker”** genoem), skriftelik op die vorm wat in die Bylae van hierdie Verordening voorgeskryf word, by die Munisipaliteit aansoek doen en daarmee planne indien wat in ooreenstemming met die volgende vereistes geteken is:
 - (i) (aa) Die planne moet met swart ink op natreklinne of stewige duursame tekenpapier geteken wees, of hulle moet linneafdrukke met swart strepe op 'n wit agtergrond wees.
 - (bb) Bedoelde vorm en planne moet in duplo wees (waarvan een stel die eiendom van die Munisipaliteit word) en moet deur die aansoeker, of deur iemand wat skriftelik deur die aansoeker gemagtig is om namens die aansoeker te teken, met ink gedateer en onderteken wees, en alle

wysigings en verbeterings aan sodanige vorm en planne moet op dergelike wyse gedateer en onderteken wees.

- (ii) (aa) Waar die teken aan 'n gebou bevestig moet word, moet die planne 'n vertikale aansig en 'n deursnee van die fasade en, waar nodig, van die dak van die gebou insluit, geteken volgens 'n skaal van 1:100, waarop die teken enige ander tekens wat aan sodanige fasade of dak bevestig is, en genoeg van die vernaamste boukundige eienskappe van bedoelde fasade of dak geteken is om die posisie van die teken met betrekking tot sodanige ander tekens en eienskappe aan te dui.
- (bb) Die posisie van die teken in verhouding tot die grondhoogte en, waar nodig, moet die randsteenlyn ook op sodanige vertikale aansig en deursnee aangetoon word.
- (iii) Waar die teken nie aan 'n gebou bevestig gaan word nie, moet die posisie van die teken in verhouding tot die grondhoogte en, waar nodig, die randsteenlyn aangetoon word op 'n vertikale aansig, plan en deursnee wat volgens 'n skaal van 1:100 geteken is.
- (iv) Aansigte, insluitende volledige besonderhede van die inhoud soos in artikel 6 omskryf, planne en deursnee van die teken self, soos wat nodig is om aan te dui of dit aan hierdie Verordening voldoen, akkuraat geteken volgens 'n skaal wat groot genoeg is (maar in geen geval minder as 1:50 nie), moet ook ingesluit word.
- (v) Die planne moet volledige besonderhede van die struktuurstutte van die teken aantoon, geteken volgens 'n skaal van 1:20.
- (vi) Die planne moet ook 'n terreinplan insluit, geteken volgens 'n skaal van 1:200 waarop die posisie van die teken en die gebou, indien daar is, waaraan dit bevestig gaan word, duidelik en akkuraat aangetoon word in verhouding tot enige van die grense van die erf wat deur sodanige posisie geraak word en waarop die naam van die aangrensende straat en die afstand na en die naam van die naaste dwarsstraat waaraan 'n naam toegewys is, vermeld word, en die rigting van die geografiese noorde aangedui word.
- (vii) Op die planne moet aangedui word die materiaal waaruit die teken vervaardig gaan word, die wyse waarop die belettering daarop uitgevoer gaan word, die kleure wat gebruik gaan word, en of die teken verlig gaan wees al dan nie, en in laasgenoemde geval moet die planne aandui of die teken 'n flitsteken is of nie,

en indien die teken 'n flitsreken is, moet volledige besonderhede van die periodisiteit daarvan en wisselings of veranderings in voorkoms verstrek word.

- (2) (a) Ondanks die bepalings van subartikel (1) is dit wettig, onderworpe aan die bepalings van artikel 6(1), om sonder die toestemming van die Munisipaliteit enige plakkaat te vertoon en om 'n plakkaat deur 'n ander plakkaat van dieselfde grootte te vervang indien sodanige plakkaat soos voornoem, vertoon word by 'n bioskoop of skouburg, of ander openbare vermaaklikheidsplek, of op 'n skutting waarvan die oprigting en gebruik vir hierdie doel deur die Munisipaliteit gemagtig is, of as dit 'n plakkaat is wat ingevolge artikel 1 as 'n plat teken beskou word.
- (b) Die Munisipaliteit kan, onderworpe aan die voorwaardes wat hy goed dink, toestemming daartoe verleen dat plakkate tydens spesiale geleenthede soos verkiesings, feesvierings, universiteite se jooloptogte, ens. vertoon word.
- (3) Die Munisipaliteit moet, binne 21 dae na ontvangs van die vorm en planne waarna in subartikel (1) verwys word, aan die aansoeker besonderhede verstrek van die bepalings, indien daar is, van hierdie Verordening of van enige ander wet wat die Munisipaliteit gelas of gemagtig is om toe te pas, en waaraan sodanige vorm of planne nie voldoen nie en die Munisipaliteit kan indien die Munisipaliteit dit nodig ag, die vorm en planne aan die aansoeker terugstuur.
- (4) As die vorm en planne aan hierdie Verordening en enige ander wet soos voornoem, voldoen, moet die Munisipaliteit hulle goedkeur en een stel daarvan aan die aansoeker stuur.
- (5) Goedkeuring wat ooreenkomstig subartikel (4) toegestaan word, is van nul en gener waarde indien die teken nie binne 12 maande van die datum van sodanige goedkeuring ooreenkomstig die goedgekeurde vorm en planne voltooi is nie.

Bestaande tekens moet aan Verordeninge voldoen

4. (1) (a) Elke teken wat op die datum van afkondiging van hierdie Verordening bestaan, moet in alle opsigte daarmee in ooreenstemming gebring word binne 'n tydperk van 1 jaar van die datum van sodanige afkondiging.
- (b) Waar enige teken na voornoemde tydperk van 2 jaar nie aldus daaraan voldoen nie, moet dit onverwyld verwyder word.
- (2) Waar 'n teken wat nie aan die bepalings van hierdie Verordening voldoen nie, nie binne bovermelde tydperk van 1 jaar daarmee in ooreenstemming gebring is nie, of waar 'n

teken opgerig is wat nie daarmee in ooreenstemming is nie, kan die Munisipaliteit die eienaar daarvan gelas om sodanige teken te verwyder.

- (3) Wanneer ook al 'n nuwe teken weens verandering van eiendomsreg of okkupasie of verandering in die aard van die besigheid, nywerheid, bedryf of beroep wat op 'n perseel uitgeoefen word of weens die oprigting van nuwe verkeerseinligte of weens 'n verandering in die hoogte of posisie van enige straat, voetpad of randsteen, of weens enige ander rede hoegenaamd, ophou om aan hierdie Verordening te voldoen, moet sodanige teken onmiddellik deur die persoon wat sodanige teken vertoon, verwyder, uitgewis of verander word om aan hierdie Verordening te voldoen.

Toepassing

5. (1) Iedereen wat sonder die voorafverkreë goedkeuring van die Munisipaliteit, verleen ingevolge artikel 3, waar sodanige goedkeuring ingevolge genoemde artikel 3 vereis word, 'n nuwe teken vertoon of probeer vertoon of 'n bestaande teken verander of daaraan toevoeg of probeer om dit te verander of daaraan toe te voeg, is skuldig aan 'n misdryf.
- (2) Enige sodanige persoon moet, nadat 'n skriftelike lasgewing te dien effekte gegee onder die hand van die gemagtigde werknemer van die Munisipaliteit op hom of haar gedien is, onmiddellik alle werk in verband met die vertoning van sodanige nuwe teken staak of laat staak, of enige verandering aan of toevoeging tot sodanige teken staak, of laat staak, na gelang van die geval, en enige sodanige persoon wat in gebreke bly om sodanige lasgewing na te kom, is skuldig aan 'n misdryf.
- (3) Iedereen wat, nadat so 'n persoon sodanige goedkeuring verkry het, enigiets in verband met 'n teken doen wat afwyk van enige vorm of plan wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, is skuldig aan 'n misdryf.
- (4) Enige sodanige persoon moet, nadat 'n skriftelike lasgewing te dien effekte gegee onder die hand van die gemagtigde werknemer van die Munisipaliteit op sodanige persoon gedien is, onmiddellik sodanige afwyking staak of laat staak, en iedereen wat in gebreke bly om sodanige lasgewing na te kom, is skuldig aan 'n misdryf.
- (5) Ongeag of sodanige lasgewing waarna in subartikels (2) en (4) verwys word, op enige sodanige persoon gedien is of nie, kan die Munisipaliteit op so iemand 'n skriftelik lasgewing dien, waarin van so iemand vereis word om onmiddellik 'n begin te maak met die verwydering of uitwissing van sodanige teken of enigiets waarna in subartikel (3) verwys word, en om sodanige verwydering of uitwissing te voltooi voor of op 'n

datum wat in sodanige lasgewing bepaal word, en wat deur die Munisipaliteit verleng kan word al na hy goed dink.

- (6) Indien sodanige persoon voor die datum vir die voltooiing van die verwydering of uitwissing wat ingevolge sodanige lasgewing vereis word, die Munisipaliteit daarvan oortuig dat so 'n persoon hierdie Verordening nagekom het, kan die Munisipaliteit sodanige lasgewing intrek.
- (7) Waar iemand wat 'n teken vertoon, 'n bepaling van hierdie Verordening uitgesonderd dié met betrekking tot die sake waarna in subartikels (1) en (3) verwys word, oortree, kan die gemagtigde werknemer van die Munisipaliteit 'n skriftelike kennisgewing onder sy of haar hand op sodanige persoon dien, en in sodanige kennisgewing moet hy of sy die bepalings aanhaal wat oortree is en in besonderhede die dinge vermeld wat gedoen moet word ten einde aan sodanige bepalings te voldoen.
- (8) Iedereen wat in gebreke bly om 'n lasgewing waarna in subartikel (7) verwys word, na te kom, is skuldig aan 'n misdryf, en daarbenewens kan die Munisipaliteit self op koste van sodanige persoon gevolg gee aan sodanige lasgewing of kennisgewing.

Inhoud van tekens

6. (1) Geen teken op enige perseel mag enige woorde, letters, syfers, simbole, prente of ander middels (hierna die "inhoud" genoem) bevat nie, tensy elke deel van sodanige inhoud in een of meer van die volgende kategorieë val:
 - (a) Die naam, adres en telefoonnommer van sodanige perseel of gedeelte daarvan.
 - (b) Die naam van die okkupeerder van sodanige perseel of gedeelte daarvan.
 - (c) 'n Algemene beskrywing van die soort handel, nywerheid, besigheid of beroep wat wettiglik op sodanige perseel of gedeelte daarvan deur die okkupeerder daarvan gedryf of uitgeoefen word.
 - (d) Enige inligting, aanbeveling of aanprysing in verband met, of enige naam, beskrywing, besonderhede of ander aanduiding van –
 - (i) enige goedere wat nie monsters is nie en wat gereeld en wettiglik op sodanige perseel vervat word, gehou en verkoop word, of vir verkoop gehou en aangebied word; of
 - (ii) enige dienste wat gereeld en wettiglik op sodanige perseel gelewer of aangebied word; of

- (iii) enige verversingsdiens of enige onthaal of vermaaklikheid of enige kulturele, opvoedkundige, ontspannings-, sosiale of dergelike geriewe wat wettig op sodanige perseel verskaf of beskikbaar gestel word, of enige vergadering, byeenkoms of samekoms wat wettig op sodanige perseel plaasvind;

Met dien verstande dat hierdie paragraaf nie uitgelê moet word as sou dit enige inhoud toelaat wat na die mening van die Munisipaliteit 'n ontwyking van of nie in ooreenstemming met die bedoeling van hierdie paragraaf is nie.

- (2) Ondanks die bepalings en subartikel (1), in die geval van 'n perseel wat gedeeltelik of geheel en al vir woondoeleindes gebruik word, mag geen teken behalwe die naam van sodanige perseel vertoon word op die deel van sodanige perseel wat vir woondoeleindes gebruik word nie.
- (3) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing op enige teken waarna in paragraaf (i), (ii), (iv), (vi), (vii), (viii), (ix), (x), (xi), (xv) of (xvi) van artikel 22(2) verwys word nie.
- (4) Waar 'n teken vertoon word deur middel van 'n toestel waardeur 'n reeks opeenvolgende tekens op een plek vertoon word, is die bepalings van subartikel (1), onderworpe aan die volgende voorwaardes, nie van toepassing op enige sodanige teken wat aldus vertoon word nie:
 - (a) Geen teken in sodanige reeks, uitgesonderd 'n teken wat kragtens subartikel (1) toegelaat word, mag vir 'n tydperk van langer as 20 sekondes op 'n keer vertoon word nie.
 - (b) Die afsonderlike tekens wat agtereenvolgens binne enige bepaalde tydperk van 10 minute vertoon word, moet almal geheel en al van mekaar verskil vir sover dit inhoud betref: Met dien verstande dat hierdie paragraaf nie van toepassing is op enige teken wat kragtens subartikel (1) toegelaat word nie.
 - (c) Waar sodanige toestel in staat is om nuus te vertoon of om vermaaklikheid te verskaf, mag dit nie in werking gestel word in 'n posisie of plek waar sodanige werking, na die mening van die Munisipaliteit, ophoping van voertuig- of voetgangerverkeer kan veroorsaak of vererger nie.
 - (d) Ongeag of sodanige toestel in staat is om nuus te vertoon of vermaaklikheid te verskaf of nie, mag dit nie in werking gestel word in 'n posisie of plek waar sodanige werking of enige samekoms van persone wat daardeur veroorsaak

word, na die mening van die Munisipaliteit, afbreuk kan doen aan die geriewe van die omgewing of die waarde van eiendom kan laat verminder of 'n openbare oorlas kan veroorsaak nie.

- (e) Geen sodanige teken mag 'n onbelemmerde hoogte van minder as 9 m hê nie.
 - (f) Ondanks die feit dat die Munisipaliteit goedkeuring verleen het vir die vertoning van die tekens waarna in hierdie subartikel verwys word, besit die Munisipaliteit die reg om te eniger tyd daarna sodanige goedkeuring in te trek as hy oortuig is dat die vertoning van sodanige tekens in stryd is met paragraaf (a), (b) of (c) of die oorsaak is dat die toestande waarna in paragraaf (c) of (d) verwys word, ontstaan of ontstaan het.
- (5) (a) Waar die Munisipaliteit, deur middel van 'n skriftelike kennisgewing, enige persoon wat die tekens vermeld in subartikel (4) vertoon, in kennis stel dat sy of haar goedkeuring van sodanige vertoning ingetrek is, moet sodanige persoon onmiddellik ophou om sodanige tekens te vertoon en die toestel deur middel waarvan sodanige teken vertoon word, verwyder voor of op 'n datum wat in sodanige kennisgewing bepaal moet word, en sodanige datum kan deur die Munisipaliteit na goeddunke verleng word.
- (b) Iedereen wat in gebreke bly om aan 'n kennisgewing waarna in paragraaf (a) verwys word, te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf en daarbenewens kan die Munisipaliteit self op koste van sodanige persoon aan sodanige kennisgewing uitvoering gee.

Tekens op geboue toegelaat

7. Die volgende tekens en geen ander nie kan aan geboue bevestig of daarop geverf word: Met dien verstande dat die Munisipaliteit die oprigting van enige van of al die onderstaande tekens of die gebruik van sekere kleure daarin kan verbied:
- (a) Plat tekens.
 - (b) Tekens wat uitsteek.
 - (c) Lugtekens.
 - (d) Tekens wat aan verandas of balkonne of daarop geverf is.
 - (e) Tekens geverf op sonblindings wat aan geboue bevestig is.

- (f) Enige teken waarna in paragrawe (i), (ii), (iv), (vi), (vii), (viii), (ix), (x), (xi), (xii) (xiii), (xiv), (xv) en (xvi) van artikel 22(2) verwys word, mits al die voorwaardes van toepassing op sodanige teken nagekom word.

Plat tekens

8. (1) Die totale oppervlakte van plat tekens mag hoogstens 40 m² wees of een-kwart van die totale oppervlakte van die hoofmuur waaraan hulle bevestig of waarop hulle geverf is, watter ook al die kleinste oppervlakte is: Met dien verstande dat die Munisipaliteit 'n kleiner totale oppervlakte vir enige plat teken kan vasstel.
- (2) Geen plat teken mag bokant sodanige hoofmuur of verby enige ent van sodanige hoofmuur uitsteek nie.
- (3) (a) Waar 'n gebou wat aan 'n ander gebou grens en wat uitsteek oor die grenslyn van die toekomstige breedte van 'n geproklameerde pad of openbare pad, of geheel en al of gedeeltelik gesloop word en op so 'n wyse herbou word dat dit nie meer oor voornoemde grenslyn uitsteek nie, word geen plat teken toegelaat op die symuur van sodanige ander gebou wat uitsien op die gebou wat aldus herbou is, vir sover genoemde sy muur oor die voornoemde grenslyn uitsteek nie.
- (b) Vir sover dit hierdie artikel betref, beteken –
- (i) “toekomstige breedte” met betrekking tot 'n geproklameerde pad, die wetlike breedte soos beoog by enige wetgewing afgekondig deur enige wetgewende liggaam wat die wetlike bevoegdheid het om sodanige wetgewing oor sodanige saak te maak, en met betrekking tot 'n openbare pad beteken dit die breedte waartoe dit verbreed gaan word in ooreenstemming met 'n dorpsaanlegskema, ongeag of dit opgestel word, op goedkeuring wat of in werking is;
- (ii) “aangrensend” of “grens aan” 'n afstand van 6 m of minder.

Tekens wat uitsteek

9. (1) Geen deel van 'n teken wat uitsteek, mag voor die hoofmuur waaraan sodanige teken bevestig is, verder uitsteek nie as –
- (i) 1,5 m in die geval van 'n teken wat 'n onbelemmerde hoogte van minstens 7,5 m het; of
- (ii) 1 m in die geval van enige ander teken:

Met dien verstande egter dat waar 'n teken 'n onbelemmerde hoogte van minder as 7,5 m het –

- (a) enige deel van sodanige teken wat nie meer as 600 mm in diepte is nie, meer as 1 m maar nie meer as 1,5 m nie kan uitsteek soos voormeld: Met dien verstande voorts dat daar 'n onbelemmerde vertikale afstand van minstens 3,6 m moet wees tussen enige twee agtereenvolgende dele, indien daar is, wat aldus uitsteek; en
 - (b) enige sodanige teken wat nie meer as 600 mm in diepte is nie, meer as 1 m maar nie meer as 1,5 m nie kan uitsteek soos vertikale afstand van minstens 3,6 m moet wees tussen enige twee sodanige tekens, indien daar is, wat in dieselfde vertikale vlak is.
- (2) Geen teken wat uitsteek, mag bokant die bopunt van die hoofmuur waaraan dit bevestig is, uitsteek nie.
 - (3) Die diepte van 'n teken wat uitsteek, mag nie een-en-'n-kwart maal die onbelemmerde hoogte van sodanige teken oorskry nie.
 - (4) 'n Teken wat uitsteek, mag nie 'n dikte van meer as 600 mm hê nie.

Lugtekens

- 10. (1) Die diepte van 'n lugteken mag nie meer wees as een-sesde van die onbelemmerde hoogte van sodanige lugteken wees nie.
- (2) Geen lugteken mag voor 'n hoofmuur van 'n gebou uitsteek sodat dit, volgens bo-aansig, verby die dak van sodanige gebou in enige rigting uitsteek nie.
- (3) Die lengte van 'n lugteken mag nie meer wees as –
 - (i) 14 m as die diepte van sodanige lugteken nie meer as 4,5 m is nie; of
 - (ii) 18 m as die diepte van sodanige lugteken meer as 4,5 m is nie.
- (4) Onderworpe aan die voorafgaande bepalinge van hierdie artikel kan die Munisipaliteit 'n lugteken van langer as 18 m toelaat as die straatfront van 'n perseel 55 m oorskry: Met dien verstande dat –
 - (i) Sodanige lugteken uit 'n enkele reël vrystaande, afsonderlike, uitgesnyde silhoeët letters, simbole of embleme moet bestaan; en
 - (ii) Die lengte van sodanige lugteken hoogstens een-derde van die lengte van die padfront van so 'n perseel mag wees; en

- (iii) Sodanige lugteken parallel met die padfront van sodanige perseel opgerig moet word; en
- (iv) As sodanige lugteken nie langer voldoen aan die voorafgaande bepalings van hierdie artikel nie weens die vermindering van die lengte van die padfront van sodanige perseel, die eienaar van sodanige perseel onverwyld sodanige lugteken moet verwyder of dit moet verander sodat dit aan sodanige bepalings voldoen.

Tekens op verandas en balkonne

11. (1) Die volgende tekens en geen ander nie mag aan verandas en balkonne bevestig of daarop gevef word:
 - (i) Tekens wat plat bevestig is aan of gevef is op 'n borswering, balustrade of reling van 'n veranda of 'n balkon.
 - (ii) Tekens wat plat bevestig is aan of gevef is op 'n balk of fassie van 'n veranda of 'n balkon.
 - (iii) Tekens wat onderkant die dak van 'n veranda of die vloer van 'n balkon hang.
- (2) Geen teken wat aan 'n borswering, balustrade of reling van 'n veranda of 'n balkon bevestig is, mag meer as 1 m in diepte wees, of bokant of onderkant of verby enige ent van sodanige borswering, balustrade of reling uitsteek nie.
- (3) (a) Geen teken wat aan 'n balk of fassie van 'n veranda of balkon bevestig is, mag meer as 600 mm in diepte wees, of bokant of onderkant of verby enige ent van sodanige balk of fassie uitsteek, of meer as 250 mm voor sodanige balk of fassie uitsteek nie.
- (b) Waar enige sodanige teken bevestig is aan 'n balk wat reghoekig met die boulyn en onderkant die dak van 'n veranda of die vloer van 'n balkon is, mag sodanige teken nie langer as 1,8 m wees nie.
- (4) Geen teken wat onderkant die dak van 'n veranda of die vloer van 'n balkon hang, mag meer as 1,8 m in lengte of 600 mm in diepte wees nie en elk sodanige teken moet reghoekig met die boulyn wees.
- (5) Ondanks die voorafgaande is dit toelaatbaar om 'n teken op die dak van 'n veranda of balkon op te rig: met dien verstande dat –
 - (i) sodanige teken uit 'n enkele reël afsonderlike, alleenstaande, uitgesnyde slihoeëtletters moet bestaan;

73

- (ii) sodanige teken geplaas moet word in die vertikale vlak wat deur die voorste rand van sodanige dak gaan, naamlik 'n rand parallel met die randsteenlyn;
 - (iii) die inhoud van sodanige teken beperk moet wees tot die waarna in paragrawe (a), (b) en (c) van artikel 6(1) verwys word; en
 - (iv) die diepte van sodanige teken hoogstens 600 mm mag wees.
- (6) Ondanks die bepalings van artikel 17(1), is dit toelaatbaar dat 'n advertensie wat onderkant die dak van 'n veranda of die vloer van balkon hang, van 'n rand bestaande uit lopende lig voorsien kan wees. Met dien verstande dat sodanige lopende ligrand hoogstens 75 mm breed mag wees.

Tekens oor voetpaaie wat deel uitmaak van openbare paaie en openbare paaie

12. (1) Enige teken wat uitsteek oor 'n voetpad wat deel van 'n openbare pad uitmaak moet 'n onbelemmerde hoogte van minstens 2,4 m hê. Met dien verstande dat 'n plat teken in die vorm van 'n uitstalkas vir die vertoning van goedere hoogstens 50 mm bo sodanige voetpad mag uitsteek indien sodanige voetpad minstens 1,5 m breed is, ongeag die onbelemmerde hoogte van sodanige uitstalkas.
- (2) Enige teken wat meer as 150 mm uitsteek oor enige plek waar mense kan loop, indien sodanige plek nie 'n voetpad is wat deel van 'n openbare pad uitmaak nie, moet 'n onbelemmerde hoogte van minstens 2,1 m hê.
- (3) Geen deel van 'n teken wat uitsteek oor 'n voetpad wat deel van 'n openbare pad uitmaak, mag nader as 300 mm aan 'n vertikale vlak deur die randsteenlyn van sodanige voetpad wees nie.
- (4) Waar 'n openbare pad geen voetpad is, kan tekens oor die ryvlak van sodanige openbare pad uitsteek as sodanige tekens 'n onbelemmerde hoogte van minstens 6 m het.

Verbode tekens

13. (1) Ondanks enigiets in hierdie Verordening vervat, word die volgende tekens verbied:
- (a) Swaaitekens, los draagbare tekens (uitgesonderd tekens wat ontwerp is vir die doel om deur die strate gedra te word en tekens op draagbare rame of ander voorwerpe om goedere te bevat en te vertoon), sweeftekens en ander tekens wat nie onbeweeglik bevestig is nie.
 - (b) Plakkate, uitgesonderd –

- (i) enige plakkaat waarna in artikel 3(2) van hierdie Verordening verwys word;
 - (ii) enige plakkaat wat 'n teken behels waarna in paragraaf (i), (ii), (iii), (iv), (v), (vi), (vii), (x), (xv) of (xvi) van artikel 22(2) van hierdie Verordening verwys word.
 - (c) Enige teken wat so geplaas is dat dit die doeltreffende werking van enige verkeerstekens versper, onduidelik maak, belemmer of andersins moontlike verwarring daarin kan veroorsaak.
- (2) Niemand mag enige advertensie, aanplakbiljet, plakkaat, gravure, prent, tekening, afdruk of foto van 'n onbetaamlike, onsedelike, weersinwekkende, walglike of aanstootlike aard of van 'n aard wat 'n skadelike of verderflike invloed op die publiek of 'n bepaalde klas persone kan hê, vertoon op 'n plek waartoe die publiek toegang het of dit blootstel op 'n plek waar die publiek dit sien nie.
- (3) Iedereen wat die bepalings van subartikel (2) oortree, is skuldig aan 'n misdryf.

Tekens aan mure, heinings en skuttings

14. (1) Uitgesonderd soos in artikel 22 bepaal mag geen teken aan 'n muur (behalwe 'n muur van 'n gebou), 'n heining of 'n skutting bevestig of daarop gevef word nie, tensy sodanige muur, heining of skutting na die mening van die Munisipaliteit in die eerste plaas daartoe dien om 'n toestand of eienskap van die eiendom waarop sodanige muur, heining of skutting opgerig is, te verberg, waar sodanige toestand of eienskap onooglik is as gevolg van die doeleindes waarvoor sodanige eiendom wettig gebruik word, of tensy sodanige muur, heining, of skutting 'n tydelike maatreef is om die publiek in die omgewing van bou- of slopingswerk of dergelike bedrywighede te beskerm.
- (2) By die verlening van die Munisipaliteit se goedkeuring ooreenkomstig artikel 3 vir die bevestiging of verf van enige sodanige teken, kan die Munisipaliteit sodanige goedkeuring net vir 'n beperkte tydperk verleen, en die bepalings van artikel 6 is nie op sodanige teken van toepassing nie.
- (3) Elk sodanige teken wat ooreenkomstig hierdie artikel bevestig of gevef is, moet aan die volgende vereistes voldoen:
- (i) Geen sodanige teken mag meer as 3 m in diepte of 4,2 m in totale hoogte wees nie.
 - (ii) Plakkaattekens moet in bepaalde panele wat eenvormig van grootte en vlak moet wees, omsluit wees.

Advertensies aan pale en ander strukture

15. (1) Behalwe soos in artikel 22 bepaal, mag geen advertensie bevestig word aan of gevef word op 'n paal of enige ander struktuur wat nie 'n gebou, muur, heining of skutting is nie, tensy –
- (i) Sodanige advertensie onontbeerlik is vir die doeltreffende bestuur van die bedrywigheid in verband waarmee dit vertoon word, en
 - (ii) òf
 - (aa) dit ondoenlik is om 'n advertensie doeltreffend op die betrokke perseel te vertoon behalwe deur 'n advertensie aan of 'n advertensie daarop te verf; òf
 - (bb) na die mening van die Munisipaliteit 'n bepaalde advertensie wat bedoel is om aan 'n paal of ander struktuur soos voornoem, bevestig of daarop gevef te word, nie afbreuk sal doen aan die aantreklikheid van die omgewing of die waarde van aangrensende eiendomme in 'n groter mate sal verminder as wat 'n advertensie wat op die perseel vertoon kan word ooreenkomstig enige ander artikel van hierdie Verordening, sou doen nie.
- (2) Waar, na die mening van die Munisipaliteit, ernstige moeilikheid deur die publiek ondervind word om die weg na 'n fabriek in 'n nywerheidsone te vind, kan die Munisipaliteit toelaat dat 'n advertensiebord aan 'n paal op 'n onbeboude erf in sodanige sone opgerig word met die doel om die rigting na sodanige fabriek aan te dui, onderworpe aan die volgende voorwaardes:
- (i) Hoogstens een sodanige advertensiebord mag op een enkele erf opgerig word, maar dit is toelaatbaar om die rigting na meer as een fabriek op enige sodanige advertensiebord aan te dui.
 - (ii) Die inhoud van die advertensies op sodanige advertensiebord moet tot die name van die betrokke fabriek, die name van hul okkupeerders, en noodsaaklike rigtingsinligting beperk wees en die letters wat gebruik word, mag nie meer as 100 mm hoog wees nie.
- (3) Waar dit na die Munisipaliteit se mening redelikwys vereis word, kan die Munisipaliteit die oprigting van 'n advertensiebord aan 'n paal op 'n onbeboude erf in 'n dorpsgebied toelaat met die doel om 'n kaart daarop te vertoon wat die straatname en erfnummers van sodanige dorpsgebied aantoon, tesame met die naam en adres van die eienaar van

of agent vir sodanige dorpsgebied en sodanige advertensiebord mag nie 3,6 m² in oppervlakte oorskry nie, en die letters wat daarop gebruik word, mag nie 100 mm in hoogte oorskry nie.

- (4) Wanneer die Munisipaliteit sy goedkeuring kragtens artikel 3 verleen vir die vertoning van enige advertensie waarna in subartikel (1), (2) of (3) van hierdie artikel verys word, kan die Munisipaliteit sodanige goedkeuring net vir 'n beperkte tydperk verleen en by die verstryking van sodanige tydperk moet die persoon wat sodanige advertensie vertoon, dit onmiddellik verwyder.

Tekens op voertuie en tekens wat deur die straat gedra word

16. (1) Niemand mag 'n plakkaatbord, lantern, vlag, banier, skerm of ander beweegbare advertensiemiddel in 'n openbare pad dra of laat dra indien sodanige bord, lantern, vlag, banier, skerm of ander middel die verkeer in sodanige pad hinder of versper of dit waarskynlik kan doen nie.
- (2) Niemand mag 'n advertensiebestelwa of ander beweegbare advertensie toestel in 'n openbare pad bestuur of aandryf of laat bestuur of aandryf indien sodanige bestelwa of toestel die verkeer in sodanige pad hinder of versper of dit waarskynlik kan doen nie.
- (3) Iedereen wat die bepalings van subartikel (1) of (2) oortree, is skuldig aan 'n misdryf.

Verligte tekens

17. (1) Geen flitsteken mag 'n onbelemmerde hoogte van minder as 9 m hê nie, en geen verligte teken mag in so 'n posisie vertoon word dat dit 'n gevaar vir die verkeer is of waarskynlik kan wees of verwarring met die verkeerstekens kan veroorsaak nie.
- (2) Geen teken wat so skerp verlig is dat dit 'n oorlas veroorsaak, mag vertoon word nie.

Struktuur vereistes

18. (1) (a) Elke teken wat aan 'n gebou of struktuur bevestig is, moet stewig daaraan vasgemaak wees.
- (b) Elke teken wat aan die grond bevestig is en elke struktuur wat 'n teken stut en wat aan die grond bevestig is, moet onbeweeglik aan die geanker wees.
- (c) Elke teken en die stutte en verankerings daarvan, en die gebou of struktuur, indien daar is, waaraan dit bevestig is, moet sterk genoeg wees om, met 'n veiligheidsfaktor van 4, die rustende belasting van die teken en 'n opgelegde horisontale winddruk van 1,5 kPa te kan weerstaan.

77

- (2) Alle tekens en die stutte daarvan wat aan messel of klipwerk bevestig is, moet daaraan bevestig wees deur middel van uitdouboute of deur middel van bonte wat deur sodanige messel of klipwerk loop en aan die teenoorgestelde kant daarvan bevestig is en sodanige bonte moet minstens 12 mm in diameter wees.
- (3) Elke teken wat aan 'n gebou of 'n muur bevestig is, moet gestut wees deur minstens 4 onafhanklike stutte wat op so 'n wyse ontwerp en geplaas is dat enige 2 van sodanige stutte die teken veilig sal stut met 'n veiligheidsfaktor van 2.
- (4) Alle oop metaalwerk in 'n teken of die stutte daarvan moet geverf of op 'n ander wyse behandel word om korrasie te voorkom, en alle houtwerk in 'n teken of die stutte daarvan moet met kreosoot of 'n ander bewaarmiddel behandel word om verwerking te voorkom.
- (5) Iedereen wat 'n teken vertoon, moet sodanige teken en die stutte en die stutte daarvan te alle tye in 'n veilige toestand laat onderhou, en iedereen wat die bepalings van hierdie subartikel oortree, is skuldig aan 'n misdryf.

Gebruik van glas

19. Alle glas wat in tekens gebruik word (uitgesonderd glasbuis wat in neon- en dergelike tekens gebruik word), moet spieëlglas wees wat minstens 5 mm dik is.

Voorsorgmaatreëls teen brand

20. (1) Uitgesonderd soos in artikel 22 bepaal, moet alle verligte tekens en die stutte daarvan van onbrandbare materiaal wees: Met dien verstande dat die Munisipaliteit kan toelaat dat enige teken wat kragtens artikel 14 en 15 goedgekeur is en enige stut vir enige sodanige teken van brandbare materiaal mag wees.
- (2) Niemand vertoon 'n teken op so 'n raanier of op so 'n plek dat dit, geheel of gedeeltelik, 'n teken deur die Munisipaliteit vertoon om die ligging van noodtoerusting of 'n brandkraan eindpunt aan te dui verberg nie.

Elektrisiteit vereistes

21. (1) Geen teken mag verlig word nie, behalwe deur middel van elektrisiteit van die Munisipaliteit se hoofleiding waar sodanige toevoer beskikbaar is.
- (2) Elke teken in verband waarmee elektriese stroom gebruik word, moet voorsien wees van 'n buite-skakelaar in 'n posisie wat deur die Munisipaliteit vasgestel moet word, deur middel waarvan die elektrisiteits toevoer na sodanige teken afgeskakel kan word.

Vrystellings

22. (1) Die bepalings van hierdie Verordening is nie op enige teken binne 'n gebou, uitgesonderd verligte tekens in winkelvensters, van toepassing nie.
- (2) Enige teken wat onder die een of ander van die volgende kategorië ressorteer, word van die bepaling van artikels 3, 14, 15 en 20 vrygestel:
- (i) Enige teken wat deur die Munisipaliteit of deur enige bus- of tremmaatskappy wat wettig gemagtig is om 'n vervoerstelsel vir gebruik deur die publiek te bestuur, vertoon word, en enige teken wat met die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit aan 'n straatpaal bevestig is.
 - (ii) Enige teken binne 'n winkelvenster.
 - (iii) Enige advertensie wat in 'n koerant of tydskrif wat in die strate verkoop word, verskyn, en enige plakkaat in verband daarmee.
 - (iv) Enige teken wat tydelik vertoon word by geleentheid van –
 - (aa) enige openbare danksegging, vreugde- of roubetoning; of
 - (bb) enige ander openbare plegtigheid of geleentheid waarop die Munisipaliteit die bepalings van hierdie paragraaf van toepassing maak.
 - (v) Enige teken wat vertoon word op 'n voertuig wat gewoonlik op die openbare paaie beweeg, en enige teken wat daardeur gedra word.
 - (vi) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en hoogstens 0,60 m² in oppervlakte is, wat alleenlik bekend maak dat die perseel waaraan dit bevestig is, verkoop gaan word op 'n datum in sodanige teken vermeld, of dat 'n verkoping van meubels of huisraad daarin gaan plaasvind op 'n datum in sodanige teken vermeld (geeneen van sodanige datums mag meer as 1 maand wees na die datum waarop die teken vir die eerste maal vertoon word nie): Met dien verstande dat net 1 sodanige teken op enige openbare padfront van sodanige perseel vertoon word en dat dit verwyder word binne 7 dae na genoemde datum wat vermeld moet word.
 - (vii) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en hoogstens 0,20 m² in oppervlakte is, wat alleenlik bekend maak dat die perseel waaraan dit bevestig is, te koop of te huur is of dat loseerders en kosgangers daarin opgeneem kan word: Met die verstande dat net 1 sodanige teken op enige openbare padfront van sodanige perseel vertoon word.

- (viii) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en hoogstens 1,2 m² in oppervlakte is, wat net die naam, adres en telefoonnommer bevat van 'n gebou of perseel wat nie vir nywerheids- of bedryfsdoeleindes gebruik word nie, en wat aan sodanige perseel bevestig is: Met dien verstande dat net 1 sodanige teken op enige openbare padfront van sodanige perseel vertoon word.
- (ix) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en hoogstens 0,20 m² in oppervlakte is, wat alleenlik die soort bedryf, besigheid, nywerheid of beroep bekend maak wat wettiglik deur enige okkupeerder van die perseel waaraan dit bestig is, gedryf of uitgeoefen word, die naam van sodanige okkupeerder, die adres en telefoonnommer van sodanige perseel en die spreekure (indien daar is): Met dien verstande dat net 1 sodanige teken deur 'n okkupeerder op enige openbare padfront van sodanige perseel vertoon word.
- (x) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en hoogstens 0,60 m² in oppervlakte is, wat 'n byeenkoms adverteer wat op 'n datum in sodanige teken bepaal en op die perseel waaraan dit bevestig is, gaan plaasvind: Met dien verstande dat sodanige byeenkoms nie vir eie rekening van enige persoon plaasvind nie: Met dien verstande voorts dat sodanige datum nie later is as 1 maand na die datum waarop sodanige teken vir die eerste keer vertoon word nie en ten slotte: Met dien verstande laastens dat net 1 sodanige teken op enige openbare padfront van sodanige perseel vertoon word en dat dit binne 7 dae na genoemde bepaalde datum verwyder word.
- (xi) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie, wat alleenlik bedoel is as 'n waarskuwing of aanduiding van rigting met betrekking tot die perseel waaraan sodanige teken bevestig is, en wat nie groter of hoër is as wat redelik nodig is vir die doeltreffende werkverrigting daarvan nie.
- (xii) Enige teken wat regstreeks geverf is op, of deel uitmaak van die permanente struktuur werk van 'n muur van 'n gebou.
- (xiii) Enige teken wat op die glas van 'n venster geverf of op 'n ander wyse daarop uitgewerk is.
- (xiv) Enige teken wat regstreeks op 'n veranda of balkon geverf is as dit aan artikel 11 voldoen.
- (xv) Enige teken wat kragtens wet vertoon moet word.

- (xvi) Enige teken wat op 'n perseel waarop bouwerkzaamhede plaasvind, vertoon word in verband met enige dienste wat gelewer word, of enige werk wat verrig word, of enige goedere wat verskaf word in verband met sodanige werksaamhede: Met dien verstande dat enige sodanige teken onmiddellik verwyder moet word sodra die lewering van sodanige dienste of die verrigting van sodanige werk of die verskaffing van sodanige goedere, na gelang van die geval, opgehou het.

Voorbehoud

23. Geen bepaling van hierdie Verordening word uitgelê as sou dit op enige wyse enige regte wat behoort aan, of pligte wat opgelê is aan, die Munisipaliteit as die liggaam by wie die eiendomsreg op, of die beheer oor, enige openbare pad of ander plek of ding wat ook al binne sy regsgebied wettiglik berus, raak nie.

Afstanddoening van bepalings

24. (1) Die Munisipaliteit kan, indien hy dit wenslik ag in die openbare belang, afstand doen van voldoening van die bepalings van hierdie Verordening of sodanige bepalings verslap: Met dien verstande dat enigeen wie se regte nadelig geraak word deur sodanige afstanddoening of verslapping nie daardeur gebind is nie.
- (2) In elke geval waar sodanige afstand of verslapping aan 'n persoon toegestaan is moet die Munisipaliteit 'n skriftelike kennisgewing aan sodanige persoon beteken, waarin die betrokke bepaling waarvan afstand gedoen is of wat verslap is en die mate waarin daar van sodanige bepaling afstand gedoen is, aangegee word en daarbenewens moet die Munisipaliteit 'n register met 'n identiese afskrif van elk sodanige afstanddoening of verslapping nie daardeur gebind is nie.

Strafbepaling

25. Bykomend tot enige misdryf wat deur 'n spesifieke bepaling van hierdie Verordening geskep word, is iedereen wat enige bepaling van hierdie Verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen aan 'n misdryf skuldig en hy skuldigbevinding strafbaar met 'n straf van hoogstens –
- (i) 'n boete of gevangenisstraf vir 'n tydperk van 1 jaar, of sodanige boete of sodanige gevangenisstraf òf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
- (ii) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete van R50.00, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf van 10 dae, òf sodanige addisionele boete of sodanige gevangenisstraf, òf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en

- (iii) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die Munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

Herroeping van wette en voorbehoude

26. (1) Die volgende wette word hierby herroep:

.....

.....

- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.

Kort titel

27. Hierdie Verordening heet die Verordening op die Beheer oor Advertensietekens en Ontsiering van Voorkante of Fronte van Strate, 20

WATERDIENSTE VERORDENING

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir waterverskaffing dienste vir die Nama Khoi Munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Nama Khoi Munisipaliteit, soos volg:-

INDELING VAN ARTIKELS

HOOFSTUK 1

ALGEMENE BEPALINGS

DEEL 1

WOORDOMSKRYWING

1. Woordomskrywing

DEEL 2

VOORSIENING VAN WATERDIENSTE

2. Aansoek vir waterverskaffingsdienste
3. Spesiale ooreenkomste vir waterdienste

DEEL 3

TARIEWE EN HEFFINGS

4. Voorgeskrewe tariewe en heffings vir waterdienste
5. Vaste heffings vir waterdienste

DEEL 4

BETALING

6. Betaling van deposito
7. Betaling vir waterdienste wat voorsien word

DEEL 5

REKENINGE

8. Rekeninge

9. Navrae of klagtes in verband met rekeninge
10. Appèlle teen beslissings van Munisipale Bestuurder omtrent navrae of klagtes
11. Agterstallige betalings
12. Ooreenkoms vir betaling van agterstallige bedrae in paalemente

DEEL 6

BEËINDIGING, BEPERKINGS EN STAKING VAN

WATERVOORSIENING DIENSTE

13. Beëindiging van ooreenkoms vir watervoorsieningsdienste
14. Beperking of staking van gelewerde watervoorsieningsdienste
15. Hervatting van watervoorsieningsdienste

DEEL 7

ALGEMEEN

16. Verantwoordelikheid om aan hierdie Verordening te voldoen
17. Vrystellings
18. Ongemagtigde gebruik van water
19. Verandering van doel waarvoor watervoorsieningsdienste gebruik word
20. Inmenging met watervoorsieningstelsel of saniteitsdienste
21. Verhinderings van toegang tot watervoorsieningstelsel of saniteitsdienste
22. Kennisgewing en dokumente
23. Bevoegdheid om te beteken en voldoening aan kennisgewings
24. Bevoegdheid om te betree en inspeksie
25. Vals verklarings of inligting
26. Misdrywe
27. Beskikbaarheid van Verordening

HOOFSTUK II

WATERVERSKAFFINGSDIENSTE

DEEL 1

VERBINDING MET WATERVERSKAFFINGSTELSEL

28. Verskaffing van verbindingspyp
29. Ligging van verbindingspyp
30. Voorsiening van enkele wateraansluiting vir voorsiening aan meerdere verbruikers op dieselfde perseel
31. Interkoppeling tussen persele of waterinstallasies
32. Ontkoppeling van waterinstallasie van verbindingspyp

DEEL 2

KOMMUNALE WATERDIENSTE WERKE

33. Voorsiening van waterdienste werke vir watervoorsiening aan meerdere verbruikers

DEEL 3

TYDELIKE VOORSIENING

34. Watervoorsiening van 'n brandkraan

DEEL 4

STANDAARDE EN ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING

35. Hoeveelheid, kwaliteit en drukking
36. Algemene voorwaardes vir voorsiening

DEEL 5

METING VAN WATERVOORSIENINGSDIENSTE

37. Meting van hoeveelheid water voorsien
38. Hoeveelheid water voorsien aan verbruiker
39. Foutiewe meting
40. Spesiale meting
41. Geen vermindering van bedrag betaalbaar vir water wat gemors is nie
42. Aanpassing van hoeveelheid water voorsien deur defekte meetinstrument

85

DEEL 6**INSTALLASIE WERKE**

- 43. Goedkeuring van installasie werke
- 44. Voorsiening en instandhouding van waterinstallasies
- 45. Gebruik van pype en water aanhegtings en toestelle moet goedgekeur word
- 46. Etikettering van eindpunt water aanhegtings en toestelle moet goedgekeur word

DEEL 7**WATERBESOEDELING, BEPERKING EN VERMORSENDE GEBRUIK VAN WATER**

- 47. Eienaar moet besoedeling van water voorkom
- 48. Waterbeperkings
- 49. Mors van water onwettig

DEEL 8**WATEROUDIT**

- 50. Wateroudit

DEEL 9**ALGEMEEN**

- 51. Kennisgewing van boorgate
- 52. Neem van watermonsters
- 53. Voorsiening van water wat nie vir drink bedoel is nie deur die Munisipaliteit
- 54. Toets van drukking in watervoorsiening sisteem
- 55. Pype in strate of openbare plekke

HOOFSTUK III**SANITEITSDIENSTE****DEEL 1****STANDAARDE EN ALGEMENE BEPALINGS**

- 56. Standaard vir saniteitsdienste
- 57. Ontoelaatbare storting in rioolstelsel

DEEL 2

TERREIN SANITEITSDIENSTE EN VERBANDHOUDENDE DIENSTE

- 58. Aansoek vir infrastruktuur
- 59. Dienste wat verband hou met terrein sanitasiedienste
- 60. Heffings ten opsigte van dienste wat verband hou met perseel sanitasiedienste

DEEL 3

VERWYDERING VAN RIOOLVUIL

- 61. Voorsiening van 'n aansluitingsriool
- 62. Ligging van aansluitingsriool
- 63. Voorsiening van een aansluitingsriool vir meerdere verbruikers op een perseel
- 64. Onderlinge aansluiting tussen persele
- 65. Ontkoppeling van riool installasie van aansluitingsriool

DEEL 4

RIOOLVUIL GELEWER DEUR MIDDEL VAN PADVERVOER

- 66. Aanvaarding van rioolvuil gelewer deur middel van padvervoer
- 67. Skriftelike toestemming vir lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer
- 68. Voorwaardes vir lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer
- 69. Intrekking van toestemming vir lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

DEEL 5

AFVOER VAN NYWERHEIDUITVLOEISEL

- 70. Vergunning om nywerheidsuitvloeisel te stort
- 71. Beheer van nywerheidsuitvloeisel
- 72. Afmeet en vasstel van die hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel
- 73. Verbode storting
- 74. Perke vir permanganaatwaarde (PV), pH en elektriese geleidings vermoë en maksimum konsentrasie van sekere stowwe
- 75. Heffings vir nywerheidsuitvloeisel
- 76. Aansoek om 'n permit om bedryfs- of nywerheidsuitvloeisel in rioolstelsel af te voer

87

77. Permit om bedryfs- of nywerheidsuitvloeisel af te voer

DEEL 6**BEPALING VAN HOEEVEELHEID UITVLOEISEL WAT IN DIE RIOOLSTELSEL
GESTORT WORD**

78. Bepaling van hoeveelheid standaard huishoudelike uitvloeisel gestort
79. Bepaling van hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel gestort
80. Vermindering in die hoeveelheid bepaal kragtens artikel 78(1) of (2) en 79(1)(a)

DEEL 7**RIOLERING INSTALLASIES**

81. Konstruksie of installering van riolerings installasies
82. Rioler in strate of openbare plekke
83. Konstruksie deur die Munisipaliteit
84. Onderhoud van rioleringsinstallasies
85. Installering van 'n vooraf behandelings fasiliteit
86. Beskerming teen invloei van vloedwater

HOOFSTUK IV**HERROEPING VAN WETTE EN VOORBEHOUDE EN KORT TITEL**

87. Herroeping van wette en voorbehoude
88. Kort titel

HOOFSTUK I

ALGEMENE BEPALINGS

DEEL 1

WOORDOMSKRYWING

Woordomskrywing

1. (1) In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken –
 - “aansluitingspunt” die punt waar ‘n dreinerings installasie aansluit by die aansluitings riool;
 - “aansluitingsriool” ‘n pyp wat aan die Munisipaliteit behoort en geïnstalleer is vir die doel om rioolvuil te gelei van ‘n dreinerings installasie op ‘n perseel na ‘n riool buite die grense van daardie perseel of binne ‘n serwituut gebied of ‘n gebied onderworpe aan ‘n vergunning van weg of deur ooreenkoms;
 - “afloopwater” gebruikte water wat nie besoedel is deur grondwater of nywerheidsuitvloei nie, maar nie ook stormwater nie;
 - “bepaalde hoeveelheid water verskaffing stelsel” ‘n waterinstallasie wat ‘n bepaalde hoeveelheid water aan ‘n verbruiker per dag lewer;
 - “besoedeling” die invoer van enige bestanddeel in die watervoorsieningstelsel, ‘n waterinstallasie of waterbron wat direk of indirek die fisiese-, chemiese- of biologiese eienskappe van die water daarin mag verander, sodat dit –
 - (a) minder geskik is vir enige voordelige doel waarvoor dit redelikerwys bestem kon wees om gebruik te word; of
 - (b) skadelik of potensieel skadelik is –
 - (i) vir die welstand, gesondheid of veiligheid van mense;
 - (ii) vir akwatiese of nie-akwatiese organismes;
 - “bewoning eenheid” met betrekking tot ‘n perseel, ‘n gebou of gedeelte van ‘n gebou wat bewoon of gebruik word of wat bedoel is vir bewoning of gebruik vir enige doel;
 - “boorgat” ‘n gat in die grond gemaak om water op te spoor, te onttrek of ondergrondse water te gebruik en ook ‘n fontein;
 - “Bouregulasies” die Nasionale Bouregulasies gemaak kragtens die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet No. 103 van 1977);

“brandkraan” ‘n installasie wat drinkwater alleen vir doeleindes van brandbestryding gelei;

“dienspyp” ‘n pyp wat deel is van ‘n waterinstallasie wat deur die eienaar of okkupeerder voorsien en geïnstalleer is op ‘n perseel en wat verbind is of verbind gaan word aan ‘n verbindingspyp om die waterinstallasie op die perseel te bedien;

“eienaar” –

- (a) Die persoon in wie regtens die titel van die perseel van tyd tot tyd gevestig is;
- (b) Waar die persoon in wie die titel van die perseel regtens vestig insolvent of dood is, of vir watter rede ockal regsonbevoegdheid is, die persoon in wie die administrasie en beheer van die perseel gevestig is as kurator, trustee, eksekuteur, administrateur, geregtelike bestuurder, likwidateur of ander regsverteenwoordiger;
- (c) Waar die Munisipaliteit nie kan bepaal wie sodanige persoon is nie, iemand wat geregtig is op die voordeel van gebruik van die perseel of ‘n gebou of geboue daarop
- (d) Waar ‘n huurooreenkoms vir 30 jaar of langer aangegaan is, die huurder van die perseel;
- (e) Ten opsigte van –
 - (i) ‘n stuk grond aangetoec op ‘n deeltitelplan geregistreer kragtens die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet No. 95 van 1986), die ontwikkelaar of regspersoon ten opsigte van die gemeenskaplike eiendom; of
 - (ii) ‘n deel soos bedoel in die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet No. 95 van 1986), die persoon in wie se naam die deel geregistreer kragtens ‘n deel titelakte en ook so ‘n persoon se wettig aangestelde agent;

“eindpunt water sluitstuk” ‘n water sluitstuk by die uitlaat van ‘n waterinstallasie wat die loslating van water van die waterinstallasie beheer;

“gemagtigde agent” iemand deur die Munisipaliteit gemagtig om enige handeling of werksaamheid te verrig, bevoegdheid uit te oefen of plig na te kom ooreenkomstig hierdie Verordening;

“genoegsaam” genoegsaam volgens die oordeel van die Munisipaliteit;

“gewone huishoudelike uitvloeisel” huishoudelike uitvloeisel met die voorgeskrewe konsentraat eienskappe met betrekking tot chemiese suurstof vereistes en stolbare

vasste stowwe soos vereis word van rioolvuil afvloei van 'n huishoudelike perseel binne die regsgebied van die Munisipaliteit, maar nie nywerheidsuitvloei nie;

“goedgekeur” goedgekeur deur 'n gemagtigde beampte;

“hoofaansluiting” 'n pyp, anders as 'n verbindingspyp, wat in die Munisipaliteit vestig en gebruik word om water na 'n verbruiker te gelei;

“installasiewerk” werk ten opsigte van die bou van of aan 'n waterinstallasie;

“kommunale waterdienste werk” 'n verbruikers aansluiting waardeur waterdienste aan meer as een persoon voorsien word;

“meetinstrument” 'n metode, prosedure, proses, instrument, apparaat of installasie wat dit moontlik maak om die kwantiteit van waterdienste wat gelewer word te bepaal en ook 'n metode, prosedure of proses waardeur kwantiteit gemeet of veronderstel word;

“meter” 'n watermeter soos omskryf in die regulasies uitgevaardig kragtens die Wet op Handelsmetrologie, 1973 (Wet No. 77 van 1973), of, in die geval van 'n watermeter groter as 100 mm, 'n instrument wat die water wat deur dit vloei meet;

“Munisipale Bestuurder” die persoon aangestel ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture 1998 (Wet No. 117 van 1998);

“Munisipaliteit” die Nama Khoi Munisipaliteit of, na gelang van die geval, sy gevolmagtigde agent, wat die waterdiensowerheid is soos bedoel in die Wet;

“noodtoestand” 'n situasie wat 'n gevaar of potensiële gevaar vir lewe, gesondheid, die omgewing of eiendom inhou;

“nywerheidsuitvloei” uitvloei afkomstig van nywerheids gebruik van water en ook uitvloei anders dan gewone huishoudelike uitvloei of stormwater;

“okkupeerder” die persoon wat 'n perseel of gedeelte daarvan okkupeer, ongeag die titel van sy of haar okkupasie;

“omgewingskoste” die volle koste van alle stappe wat nodig is om die omgewing tot die toestand waarin dit was voordat die skade veroorsakende insident plaasgevind het, te herstel;

“openbare kennisgewing” 'n kennisgewing in die *Provinsiale Koerant*, en waar prakties moontlik, in 'n dagblad in minstens twee van die amptelike tale wat algemeen in die Provinsie of gebied gebruik word en, waar moontlik, word die kennisgewing in 'n dagblad wat oorwegend verskyn in die taal van die kennisgewing geplaas;

9.

“openbare water” ‘n rivier, waterweg, baai, strandmeer, die see en enige ander water wat die publiek geregtig is om te gebruik of die waartoe die publiek reg van toegang het;

“perseel” ‘n stuk grond waarvan die buite oppervlakte grense aangetoon word op –

- (a) ‘n algemene plan of diagram geregistreer kragtens die Opmetingswet, 1997 (Wet No. 8 van 1997), of kragtens die Akteswet, 1937 (Wet No. 47 van 1937);
- (b) ‘n deeltitelplan geregistreer kragtens die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet No. 95 van 1986); of
- (c) ‘n register deur ‘n stamowerheid bygehou;

“persoon” ‘n natuurlike persoon, plaaslike regeringsliggaam of soortgelyke gesag, ‘n maatskappy ingelyf onder enige wet, ‘n liggaam van persone hetsy ingelyf of nie, ‘n statutêre liggaam, openbare diensliggaam, vrywillige vereniging of trust;

“rioleringsinstallasie” ‘n sisteem op ‘n perseel wat in die eienaar van die perseel vestig en wat gebruik word of bedel is om gebruik te word met betrekking tot die ontvangs, stoor, behandeling of afvoer van rioolvuil op daardie perseel na die aansluitingspunt en ook riole, toebehore, hulpmiddels, septiese tenks, opgaartenks, pitlatrines en private installasies wat deel uitmaak van of bykomstig tot sodanige sisteme is;

“rioleringstelsel” die strukture, pype, kleppe, pompe, meters of ander apparaat gebruik by die vloei deur die rioolretikulasiesisteme en verwerking by ‘n rioolvuil behandelingsaanleg wat deur die Munisipaliteit beheer word en deur die Munisipaliteit gebruik kan word met betrekking tot die afvoer van rioolvuil en ook seewatervloei;

“rioleringwerk” ook ‘n riool, sanitêre toebehore, watervoorsieningsapparaat, ‘n afval- of anderpyp of ‘n werk wat in verband staan met die uitskeiding van vloeistowwe of vaste stowwe in ‘n riool of straat riool, of wat andersins in verband met die dreinerings van ‘n perseel;

“rioel” daardie deel van die rioleringinstallasie wat rioolvuil binne ‘n perseel afvoer;

“rioelvuil” afloopwater, nywerheidsuitvloei, gewone huishoudelike uitvloei en ander vloeibare afval, afsonderlik of gesamentlik, maar nie stormwater nie;

“saniteitsdiens” ook water vir nywerheidsdoeleindes en die afvoer van nywerheidsuitvloei, en het die woord verder die betekenis daaraan toegeken in die Wet;

“stormwater” water afkomstig van natuurlike neerslag of samevloei en ook reënwater, ondergrondse water of fonteinwater;

“straatriool” ‘n pyp of geleiding wat aan die Munisipaliteit behoort of in die Munisipaliteit gevestig is en wat vir die geleiding van rioolvuil van die aansluitingsriool gebruik kan word, maar nie ook ‘n riool soos omskryf nie;

“tariefmonster” ‘n monster geneem ooreenkomstig artikel 74;

“toestel” ‘n struktuur, kamer, tenk, slot, meter of maat kragtens hierdie Verordening opgerig of geïnstalleer;

“uitvloeisel” vloeistof van water aard ookal, of dit nou stowwe in suspensie of opgeloste vorm bevat of nie;

“verbindingspyp” ‘n pyp wat aan die Munisipaliteit behoort en geïnstalleer is vir die doel om water van ‘n hoofaansluiting na ‘n waterinstallasie te gelei en ook ‘n “kommunikasiepyp” waarna in SABS 0252, Deel I verwys word;

“verbruiker” –

- (a) ‘n okkupeerder van ‘n perseel waarvoor of waarop die Munisipaliteit ooreengekom het om waterdienste te voorsien of werklik waterdienste voorsien, of as daar nie ‘n okkupeerder is nie, enigiemand wat ‘n lopende ooreenkoms met die Munisipaliteit aangegaan het om waterdienste aan of op die perseel te voorsien, of, as daar nie so iemand is nie, die eienaar van die perseel: Met dien verstand dat waar waterdienste deur ‘n enkel aansluiting aan meerdere okkupeerders voorsien word, die okkupeerder of persoon met wie die Munisipaliteit ooreengekom het om ‘n waterdiens te voorsien; of
- (b) iemand wat toegang tot waterdienste deur ‘n kommunale waterdienste werk voorsien verkry;

“vloedvlak (1 in 50 jaar)” die vlak wat vloedwater, veroorsaak deur ‘n storm wat een keer in 50 jaar voorkom, bereik;

“vloedvlakke (1 in 50 jaar)” die gebied wat deur vloedwater van ‘n storm wat een keer in 50 jaar voorkom, oorspoel word;

“voorgeskrewe tarief of heffing” ‘n heffing deur die Munisipaliteit voorgeskryf;

“wateraanhegting” ‘n komponent van ‘n waterinstallasie, wat nie ‘n pyp is waardeur watervloei of waarin dit opgeberg word nie;

“waterinstallasie” die pype en wateraanhegtings wat op ‘n perseel is en gevestig is in die eienaar van die perseel en gebruik word of bedoel is om gebruik te word in verband met die verbruik van water op die perseel, en ook ‘n pyp en wateraanhegting geleë buite die grense van die perseel, wat òf aansluit by die verbindingspyp wat aan die perseel verbonde is, òf gelê is met die toestemming van die Munisipaliteit;

“waterverskaffingsdienste” waterverskaffingsdienste soos in die Wet omskryf en, vir doeleindes van hierdie Verordening, ook water vir nywerheidsdoeleindes en die afvoer van nywerheidsuitvloei;

“watervoorsiening sisteem” die strukture, watergeleiding pype, kleppe, pompe, meters of ander toebehore wat daarmee verband hou, wat in die Munisipaliteit vestig en gebruik word of bedoel is om gebruik te word deur die Munisipaliteit in verband met die voorsiening van water en ook enige deel van die sisteem;

“werksdag” ‘n dag wat nie ‘n Saterdag, Sondag of openbare vakansiedag is nie;

“Wet” die Wet op Waterdienste, 18997 (Wet No. 108 van 1997), soos van tyd tot tyd gewysig.

- (2) Behoudens subartikel (1), het ‘n woord of uitdrukking wat in hierdie Verordening gebruik word en waaraan ‘n betekenis –
- (a) in die Wet toegeken is, daardie betekenis; en
 - (b) in die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet No. 103 van 1977), en die Bouregulasies kragtens daardie Wet uitgevaardig toegeken is, vir doeleindes van Hoofstuk III, daardie betekenis, behalwe waar die samehang anders aandui.
- (3) ‘n Verwysing in Hoofstuk I van hierdie Verordening na waterdienste of dienste, word uitgelê as ‘n verwysing na watervoorsieningsdienste of saniteitsdienste, afhangende van die dienste waarop dit betrekking het.

DEEL 2

VOORSIENING VAN WATERDIENSTE

Aansoek vir waterdienste

2. (1) Niemand verkry toegang tot waterdienste van die voorsieningstelsel, rioleringstelsel of deur enige ander reinigingsdiens tensy hy of sy nie by die Munisipaliteit op die voorgeskrewe vorm vir diens vir 'n spesifieke doel aansoek gedoen het en die aansoek toegestaan is nie.
- (2) Waar 'n perseel of persoon (hierna die "verbruiker" genoem) voorsien word van waterdienste, word dit geag dat 'n ooreenkoms in subartikel (1) beoog, bestaan.
- (3) By die aansoek deur 'n verbruiker vir die voorsiening van waterdienste, verwittig die Munisipaliteit die verbruiker van die verskillende vlakke van dienste wat beskikbaar is en die tariewe of gelde verbonde aan elkeen van die vlakke.
- (4) 'n Verbruiker kies die vlak van diens wat aan hom of haar voorsien moet word.
- (5) 'n Verbruiker kan te eniger tyd aansoek doen om die vlak van diens wat gekies is kragtens die ooreenkoms te wysig. Met dien verstande dat die betrokke diens beskikbaar moet wees en dat koste en uitgawe wat verband hou met die verandering van die vlak deur die verbruiker betaalbaar is.
- (6) 'n Aansoek waartoe die Munisipaliteit ingestem het, beliggaam 'n ooreenkoms tussen die Munisipaliteit en die aansoeker en word van krag op die datum bepaal of gestipuleer in die ooreenkoms.
- (7) 'n Verbruiker is verantwoordelik vir betaling van al die voorgeskrewe tariewe of heffings ten opsigte van waterdienste aan hom of haar gelewer, tot tyd en wyl die ooreenkoms beëindig is ooreenkomstig hierdie Verordening of totdat alle uitstaande betalings gemaak is.
- (8) (a) Met die voorbereiding van 'n aansoekvorm vir lewering van waterdienste, moet die Munisipaliteit verseker dat die dokument en interaksie met die eienaar, verbruiker of enigeen wat aansoek doen deur die eienaar, verbruiker of ander persoon verstaan word.
- (b) Waar iemand ongeletterd of aan 'n soortgelyke gebrek onderworpe is, moet die Munisipaliteit redelike maatreëls tref om te verseker dat daardie persoon bewys is van die inhoud van die aansoekvorm en dit verstaan.

9:

- (9) 'n Aansoekvorm maak voorsiening vir –
- (a) 'n Sertifikaat deur 'n gevolmagtigde agent dat die aansoeker bewus is van en die inhoud van die vorm verstaan;
 - (b) Aanvaarding deur die verbruiker van die bepalings van hierdie Verordening en volle verantwoordelikheid vir die koste van waterdienste gelewer totdat die ooreenkoms beëindig word of totdat enige uitstaande betalings gemaak is;
 - (c) Die naam van die verbruiker;
 - (d) Die adres of standplaas nommer van die perseel aan of waarop waterdienste gelewer moet word of die gemeenskaplike waterdiensstewerk waar waterdienste gebruik sal word;
 - (e) Die adres waarheen rekenings gestuur moet word;
 - (f) Die bron van inkomste van die aansoeker;
 - (g) Die naam en adres van die aansoeker se werkgewer, waar van toepassing;
 - (h) Die doel waarvoor die water gebruik sal word indien water voorsien word; en
 - (i) Die ooreengekome datum waarop die voorsiening van waterdienste sal begin.
- (10) Waterdienste gelewer aan 'n verbruiker is onderhewig aan die bepalings van hierdie Verordening en die voorwaardes van die betrokke ooreenkoms.
- (11) Indien die Munisipaliteit 'n aansoek om waterdienste van die hand wys omdat dit nie vir hom moontlik is om die waterdienste te voorsien op die datum wat versoek word vir die voorsiening daarvan of dit glad nie kan voorsien nie, verwittig die Munisipaliteit die verbruiker van sodanige weiering of onvermoë, die redes daarvoor en, indien van toepassing wanneer die Munisipaliteit in 'n posisie sal wees om sodanige waterdienste te voorsien.

Spesiale ooreenkomste vir waterdienste

3. Die munisipaliteit kan 'n spesiale ooreenkoms aangaan vir die lewering van waterdienste aan –
- (a) 'n Aansoeker binne sy regsgebied, indien die dienste waarvoor aansoek gedoen word die invoeging van voorwaardes wat nie in die voorgeskrewe vorm vervat word nie, noodsaak; en
 - (b) 'n Aansoeker buite sy regsgebied, indien sodanige aansoek deur die Munisipaliteit in wie se regsgebied die perseel geleë is, die aansoek goedgekeur het.

DEEL 3

TARIEWE EN HEFFINGS

Voorgeskrewe tariewe en heffings vir waterdienste

4. Alle tariewe en heffings betaalbaar ten opsigte van waterdienste deur die Munisipaliteit kragtens hierdie Verordening voorsien, insluitende, maar nie beperk tot die betaling van aansluiting heffings, vaste heffings of enige bykomende heffings of rente ten opsigte van versuim om sodanige tariewe of heffings op die bepaalde datum te betaal nie, word deur die Munisipaliteit vasgestel ooreenkomstig –
- (a) 'n Tariefbeleid
 - (b) 'n Verordening daaromtrent, indien enige; en
 - (c) Regulasies kragtens artikel 10 van die Wet, indien enige.

Vaste heffings vir waterdienste

5. (1) Die Munisipaliteit kan, bykomend tot tariewe of heffings vir waterdienste werklik voorsien, 'n maandelikse vaste heffing, 'n jaarlikse vaste heffing of 'n eenmalige vaste heffing maak te opsigte van die voorsiening van waterdienste ooreenkomstig –
- (a) 'n Tariefbeleid
 - (b) 'n Verordening daaromtrent, indien enige; en
 - (c) Regulasies kragtens artikel 10 van die Wet, indien enige.
- (2) Waar 'n vaste heffing kragtens subartikel (1) gemaak word, is dit betaalbaar deur elke eienaar of verbruiker ten opsigte van waterdienste aan hom of haar voorsien, ongeag of waterdienste deur hom of haar gebruik word of nie.

DEEL 4

BETALINGS

Betaling van deposito

6. (1) Behalwe in die geval waar 'n vooruit betalings meetinstrument deur die Munisipaliteit gebruik word, deponeer elke verbruiker by aansoek vir die voorsiening van waterdienste en alvorens sodanige waterdienste deur die Munisipaliteit voorsien word, 'n bedrag geld gelyk aan die geskatte heffing vir 'n gemiddelde maand se waterdienste soos deur die Munisipaliteit bepaal.

- (2) Die Munisipaliteit kan van 'n verbruiker aan wie dienste voorsien word en van wie, vir watter rede ookal, nie vroeër vereis is om 'n deposito te betaal nie, vereis om op versoek, binne 'n bepaalde tyd, 'n deposito te betaal.
- (3) Die Munisipaliteit kan van tyd tot tyd die bedrag deur 'n verbruiker kragtens subartikel (1) gedeponeer hersien, en na aanleiding van die hersiening –
 - (a) vereis dat 'n bykomende bedrag deur die verbruiker gedeponeer word; of
 - (b) sodanige bedrag aan die verbruiker terugbetaal as wat deur die Munisipaliteit in oorskryding van die hersiene deposito gehou word.
- (4) Behoudens subartikel (5), word 'n bedrag wat by die Munisipaliteit gedeponeer is kragtens subartikel (1) of (2) nie geag betaling of gedeeltelike betaling van 'n rekening uitstaande vir waterdienste gelever te wees nie.
- (5) Indien daar by die beëindiging van die ooreenkoms vir voorsiening van waterdienste, 'n bedrag aan die Munisipaliteit uitstaande is ten opsigte van waterdienste gelever aan die verbruiker, kan die Munisipaliteit die deposito aanwend vir betaling of gedeeltelike betaling van die uitstaande bedrag en die balans, as daar is, aan die verbruiker terugbetaal.
- (6) Geen rente is betaalbaar op 'n bedrag wat deur die Munisipaliteit gehou word kragtens hierdie artikel nie.
- (7) 'n Ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste kan 'n voorwaarde bevat dat 'n deposito aan die Munisipaliteit verbeur sal word indien dit nie opgeëis is binne twaalf maande na beëindiging van die ooreenkoms nie.

Betalings vir waterdienste wat voorsien word

7. (1) Die verbruiker betaal vir waterdienste deur die Munisipaliteit voorsien teen die voorgeskrewe tarief of heffing ooreenkomstig artikel 4 en 5 vir die spesifieke kategorie waterdienste neergelê.
- (2) 'n Verbruiker is verantwoordelik vir betaling van alle waterdienste wat aan hom of haar voorsien is, vanaf die datum van die ooreenkoms tot die datum van beëindiging daarvan.
- (3) Die Munisipaliteit kan 'n skatting maak van waterdienste voorsien ten opsigte van 'n tydperk of tydperke binne die tussenpose tussen opeenvolgende metings en kan 'n rekening aan die verbruiker lewer vir skattings van dienste op hierdie manier gemaak.

- (4) Indien 'n verbruiker watervoorsieningsdienste vir 'n ander gebruikskategorie as waarvoor dit deur die Munisipaliteit voorsien word kragtens 'n ooreenkoms gebruik en gevolglik teen 'n laer tarief as die tarief wat gehef moes wees aangeslaan word, kan die Munisipaliteit die bedrag wat gehef word aanpas om in ooreenstemming te wees met die tarief wat gehef behoort te gewees het en die gewysigde tariewe en heffings van die verbruiker verhaal.
- (5) Indien wysigings aan die voorgeskrewe tariewe of heffings vir waterdienste voorsien in werking tree op 'n datum tussen metings word, om 'n rekening ten opsigte van die tariewe en heffings te kan uitreik, -
- (a) Dit geag dat dieselfde hoeveelheid waterdienste voorsien is in elke tydperk van vier-en-twintig uur gedurende die tussenpose tussen metings; en
- (b) 'n Vaste heffing, bereken op 'n *pro rata*-basis in ooreenstemming met die heffing wat onmiddellik voor die wysiging en gewysigde heffing gegeld het gemaak.
- (6) (a) 'n Verbruiker betaal sy of haar rekening by die kantoor van die Munisipaliteit, of die kantoor van die goedgekeurde agent van die Munisipaliteit, na gelang van die geval.
- (b) 'n Verbruiker bly verantwoordelik vir betaling wat nie by die munisipaliteit, gevolmagtigde agent of goedgekeurde agent betaal is nie.
- (7) Die Munisipaliteit moet 'n verbruiker inlig wie die goedgekeurde agente vir betaling van rekenings is, indien van toepassing.

DEEL 5

REKENINGS

Rekenings

8. (1) Rekenings word maandeliks by die adres wat laaste by die Munisipaliteit opgegee is gelewer aan verbruikers vir die bedrag verskuldig en betaalbaar.
- (2) Indien die Munisipaliteit versuim om 'n rekening te lewer, word 'n verbruiker nie kwytskeld van die verpligting om 'n bedrag wat verskuldig en betaalbaar is te betaal nie.
- (3) 'n Rekening aan 'n verbruiker gelewer vir waterdienste voorsien, word betaal nie later as die laaste datum vir betaling soos op die rekening aangetoon, welke datum minstens een-en-twintig dae na die datum van die rekening moet wees.

- (4) Indien 'n rekening na die datum in subartikel (3) genoem betaal word, betaal die verbruiker 'n laat betaling heffing of rente, soos voorgeskryf, aan die Munisipaliteit.
- (5) Rekenings –
- (a) toon –
- (i) Die verbruik of geskatte verbruik of veronderstelde verbruik soos vasgestel vir die metings- of verbruikstydperk;
 - (ii) Die metings- of verbruikstydperk;
 - (iii) Die toepaslike tarief;
 - (iv) Die bedrag verskuldig ooreenkomstig die werklike-, geskatte- of veronderstelde verbruik;
 - (v) Die bedrag verskuldig vir enige ander dienste deur die Munisipaliteit gelewer;
 - (vi) Die agterstallige bedrag, as daar is;
 - (vii) Die rente betaalbaar op agterstallige bedrae, as daar is;
 - (viii) Die laaste datum vir betaling;
 - (ix) Die metodes, plekke of goedgekeurde agente waar betaling gemaak kan word; en
- (b) meld dat –
- (i) Die verbruiker 'n ooreenkoms, voor die laaste datum vir betaling, met die Munisipaliteit kan aangaan om die agterstallige bedrag in paaiemente te vereffen, indien die verbruiker nie in staat is om die volle bedrag verskuldig en betaalbaar te betaal nie.
 - (ii) Die Munisipaliteit die waterdienste na 'n finale aanskrywing aan die verbruiker gestuur is en geen sodanige ooreenkoms aangegaan is nie sal beperk;
 - (iii) Die verbruiker wat in versuim is se naam gelys kan word by die kriedietburo of enige ander soortgelyke liggaam as wanbetaler;
 - (iv) Die rekening aan 'n skuldvorderaar oorhandig kan word vir invordering;
 - (v) Regstappe ingestel kan word teen 'n verbruiker vir die verhaal van 'n bedrag wat 60 dae agterstallig is;

- (vi) Indien van toepassing, bewys van registrasie as 'n behoeftige verbruiker ooreenkomstig die Munisipaliteit se beleid rakende behoeftiges voor die laaste datum vir betaling ingelewer moet word; en
- (vii) 'n Behoeftige verbruiker alleen op basiese waterdienste geregtig is en dat 'n behoeftige verbruiker verantwoordelik is vir betaling van waterdienste wat in oorskryding van die hoeveelheid van basiese waterdienste gebruik word.

Navrae en klagtes in verband met rekenings

- 9. (1) 'n Verbruiker kan 'n navraag of klagte ten opsigte van die akkuraatheid van die bedrag uitstaande en verskuldig volgens 'n rekening aan hom of haar gelewer, indien.
- (2) 'n Navraag of klagte word by die Munisipale Bestuurder ingedien voor of op die datum waarop betaling van die rekening gedoen moet word, of so gou redelik moontlik daarna.
- (3) Waar 'n navraag of klagte ingedien word na die datum waarop betaling van die rekening waarvoor navraag gedoen of gekla word verskuldig geword het, word die navraag of klagte vergesel van minstens 'n bedrag gelyk aan die gemiddelde bedrag verskuldig en betaalbaar gedurende die vorige drie maande.
- (4) Die Munisipale Bestuurder registreer die navraag of klagte en verstrekk 'n verwysingsnommer aan die verbruiker.
- (5) Die Munisipale Bestuurder –
 - (a) Onderzoek of laat die navraag of klagte binne 14 dae nadat die navraag of klagte geregistreer is ondersoek; en
 - (b) Lig die verbruiker, binne 30 dae nadat die navraag of klagte geregistreer is, skriftelik in oor sy of haar bevinding en, indien die navraag of klagte van die hand gewys is, oor die redes vir sy of haar bevinding.

Appelle teen bevindings van Munisipale Bestuurder omtrent navrae of klagtes

- 10. (1) 'n Verbruiker kan by die Munisipaliteit skriftelik teen 'n bevinding van die Munisipale Bestuurder bedoel in artikel 9 appèl aanteken.
- (2) 'n Appèl kragtens subartikel (1) word skriftelik by die Munisipaliteit ingedien binne 21 dae nadat die verbruiker bewus geword het van die bevinding in artikel 9 genoem; en –
 - (a) sit die redes vir die appèl uiteen;

- (b) gaan vergesel van 'n deposito vasgestel vir die toets van 'n meetinstrument, indien van toepassing.
- (3) Die Munisipaliteit kan by appèl deur 'n verbruiker, hom of haar versoek om die volle bedrag verskuldig en betaalbaar ooreenkomstig die rekening waarteen geappelleer word te betaal, hangende die uitslag van die appèl.
- (4) Die verbruiker is verantwoordelik vir alle ander bedrae, behalwe dit waarteen geappelleer word, wat gedurende beregting van die appèl verskuldig en betaalbaar word.
- (5) 'n Appèl moet deur die Munisipaliteit bereg word binne 21 dae nadat dit aangeteken is en die verbruiker moet sonder versuim skriftelik van die uitslag verwittig word.
- (6) Die bevinding van die Munisipaliteit is finaal en die verbruiker moet enige bedrag verskuldig en betaalbaar kragtens die bevinding binne 14 dae nadat hy of sy van die uitslag van die appèl verwittig is, betaal.
- (7) Die munisipaliteit kan die laat indiening van 'n appèl kondoneer.
- (8) (a) Indien dit in 'n appèl beweer word dat 'n meettoestel onakkuraat is, word die toestel aan 'n standaard nywerheidstoets onderwerp om sy akkuraatheid vas te stel.
- (b) Die verbruiker word verwittig van die moontlik koste-implikasies sowel as die geraamde bedrag van so 'n toets, soos in subartikel 9(a) uiteengesit, alvorens so 'n toets uitgevoer word.
- (9) Indien die uitslag van 'n toets toon dat die meettoestel –
- (a) binne 'n voorgeskrewe perk van akkuraatheid is, is die verbruiker verantwoordelik vir die koste van die toets en alle ander uitstaande bedrae en word sodanige koste teen die rekening van die verbruiker gedebiteer;
- (b) buite 'n voorgeskrewe perk van akkuraatheid is, is die Munisipaliteit verantwoordelik vir die koste van die toets en moet die verbruiker verwittig word van die bedrag krediet waarop hy of sy geregtig is.
- (10) Die voorgeskrewe heffing wat in subartikel (2)(b) genoem word, indien van toepassing-
- (a) kan deur die munisipaliteit behou word indien daar bevind word dat die meettoestel nie defektief is nie; of
- (b) word aan die aansoeker terugbetaal indien daar bevind word dat die meettoestel defektief is.

- (11) 'n Meettoestel word geag defektief te wees, indien dit getoets word ooreenkomstig 'n standaard nywerheidstoets, of indien die meettoestel 'n meter is, die regulasies kragtens artikel 9 van die Wet afgekondig, en dit nie aan algemeen aanvaarde spesifikasies of die spesifikasies in die regulasies uiteengesit voldoen nie.
- (12) Indien daar bevind word dat die toestel defektief is –
- (a) Herstel die Munisipaliteit die meettoestel of installeer 'n ander toestel wat in goeie werkende toestand is, sonder enige koste aan die verbruiker. Behalwe as die koste verhaalbaar van die verbruiker is as gevolg van oortreding van artikel 37(6); en
 - (b) Bepaal die Munisipaliteit die hoeveelheid water waarvoor die verbruiker moet betaal in plaas van die hoeveelheid deur die defekte meettoestel gemeet en neem as grondslag vir sodanige bepaling, na gelang die Munisipaliteit mag besluit –
 - (i) die hoeveelheid wat die gemiddelde maandelikse verbruik van die verbruiker gedurende die 3 maande wat die maand in dispuut voorafgegaan het en pas sodanige hoeveelheid aan ooreenkomstig die mate van fout in die lesing van die defektiewe watermeter;
 - (ii) die gemiddelde verbruik van die verbruiker vir die opvolgende 3 gemeterde tydperke na die defektiewe watermeter herstel of vervang is; of
 - (iii) die waterverbruik op die perseel soos aangeteken vir die ooreenstemmende tydperk in die vorige jaar.

Agterstallige betalings

11. (1) Indien die verbruiker versuim om die bedrag verskuldig en betaalbaar voor die laaste datum vir betaling te betaal, is die onbetaalde bedrag agterstallig en kan 'n finale aanskrywing, binne 7 werksdae, per hand afgelewer word of per geregistreerde pos gestuur word na die jongste adres wat opgegee is as adres van die verbruiker.
- (2) Versuim om binne 7 werksdae 'n finale aanskrywing af te lewer of te stuur, onthef nie die verbruiker van die verantwoordelikheid vir betaling van die agterstallige bedrag nie.
- (3) Die finale aanskrywing meld –
- (a) Die agterstallige bedrag en rente betaalbaar;

103

- (b) Dat die verbruiker, binne 14 dae na die datum van die finale aanskrywing, 'n ooreenkoms met die Munisipaliteit kan aangaan om die agterstallige bedrag in paaiemente te betaal;
 - (c) Dat indien geen sodanige ooreenkoms binne die genoemde tyd aangegaan is nie, die waterdienste beperk kan word en dat regstappe geneem kan word teen 'n verbruiker vir die verhaal van 'n bedrag wat 60 dae agterstallig is;
 - (d) Dat die verbruiker wat in versuim is se naam gelys kan word by 'n kredietburo of enige ander soortgelyke liggaam as wanbetaler;
 - (e) Dat die rekening aan 'n skuldinvorderaar oorhandig kan word vir invordering;
 - (f) Dat bewys van registrasie as 'n behoeftige verbruiker ooreenkomstig die Munisipaliteit se beleid rakende behoeftiges voor die laaste datum van die finale aanskrywing ingehandig moet word;
 - (g) Dat 'n behoeftige verbruiker alleen op basiese waterdienste geregtig is en dat 'n behoeftige verbruiker verantwoordelik is vir betaling van waterdienste wat in oorskryding van die hoeveelheid van basiese waterdienste gebruik, word.
- (4) Rente kan gehef word op alle agterstallige bedrae teen 'n koers wat van tyd tot tyd deur die Munisipaliteit vasgestel word.
- (5) Die bedrag verskuldig en betaalbaar deur 'n verbruiker beliggaam 'n gekonsolideerde skuld en enige betaling deur die verbruiker gemaak vir 'n kleiner bedrag as die hele verskuldigde bedrag, word aangewend –
- (a) tot betaling van die huidige rekening;
 - (b) tot betaling van agterstallige bedrae; en
 - (c) tot betaling van rente,
- Tot vermindering van die gekonsolideerde skuld.
- (6) Binne 7 werksdae na verstryking van die 14 dae tydperk toegelaat vir betaling in die finale aanskrywing –
- (a) beperk die Munisipaliteit die voorsiening van waterdienste aan die verbruiker in versuim; en
 - (b) oorhandig of stuur die Munisipaliteit per geregistreerde pos na die laaste adres deur die verbruiker opgegee, 'n kennisgewing dat waterdienste binne 14 dae na die kennisgewing ontkoppel gaan word indien –

- (i) geen betaling ontvang word binne die toegelate tyd nie;
 - (ii) geen ooreenkoms aangegaan word vir betaling in paalemente van agterstallige bedrae nie;
 - (iii) geen bewys van registrasie as behoeftige binne die toegelate 14 dae tydperk ingehandig word nie; of
 - (iv) geen betaling ooreenkomstig 'n ooreenkoms vir betaling van agterstallige bedrae ontvang word nie.
- (7) Die kennisgewing om dienste te staak bevat –
- (a) die agterstallige bedrag en enige rente wat betaalbaar mag wees;
 - (b) 'n verklaring dat die verbruiker 'n ooreenkoms binne die genoemde tyd aangegaan word nie, die Munisipaliteit die voorsiening van waterdienste onmiddellik kan staak ondanks enige regsgeeding om die agterstallige bedrag te verhaal, wat ten die verbruiker ingestel is of ingestel word; en
 - (c) 'n verklaring dat indien geen sodanige ooreenkoms binne die genoemde tyd aangegaan word nie, die Munisipaliteit die voorsiening van waterdienste onmiddellik kan staak ondanks enige regsgeeding om die agterstallige bedrag te verhaal, wat teen die verbruiker ingestel is of ingestel word; en
 - (d) 'n verklaring dat bewys van registrasie as behoeftige verbruiker binne 14 dae na die kennisgewing om dienste te staak, ingedien moet word.
- (8) Die Munisipaliteit kan, binne 10 werksdae na die verstryking van die 14 dae wat toegelaat word vir betaling kragtens die kennisgewing om dienste te staak, waterdienste aan die verbruiker wat in versuim is, staak, indien –
- (a) Geen betaling van die uitstaande bedrag binne die toegelate tydperk ontvang is nie;
 - (b) Geen ooreenkoms vir betaling van die agterstallige bedrag in paalemente aangegaan is nie;
 - (c) Geen bewys van registrasie as behoeftige verbruiker binne die toegelate 14 dae tydperk voorsien is nie; of
 - (d) Geen betaling ontvang is ooreenkomstig 'n ooreenkoms vir betaling van agterstallige gelde nie.
- (9) Indien 'n rekening wat aan 'n verbruiker gelewer is, vir meer as 60 dae uitstaande bly –

- (a) Kan die verbruiker wat in versuim is se naam gelys word by 'n kredietburo of enige ander soortgelyke liggaam as wanbetaler: Met dien verstande dat die ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste voorsiening daarvoor moet maak; en
- (b) Kan dit aan 'n skuldinvorderaar of prokureur oorhandig word vir invordering.
- (10) 'n Verbruiker is verantwoordelik vir alle administrasiefooie, koste verbonde aan die neem van stappe om agterstallige gelde te verhaal en enige sanksie, insluitende die betaling van 'n hoër deposito.
- (11) Waar die regspersoon van 'n deeltitel ontwikkeling verantwoordelik is vir betaling van 'n agterstallige bedrag aan die Munisipaliteit, word die aanspreeklikheid van die regspersoon uitgebrei na die lede daarvan, gesamentlik en afsonderlik.
- (12) Geen stappe geneem kragtens hierdie artikel as gevolg van wanbetaling, word teruggetrek alvorens die agterstallige bedrag, rente daarop, administrasiefooie, bykomende heffings, invorderingskoste en enige sanksie, met inbegrip van betaling van 'n hoër deposito, ten volle betaal is nie.
- (13) Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige verlies deur 'n verbruiker gelyk deur dat sy of haar waterdienste ontkoppel is nie.
- (14) 'n Ooreenkoms vir betaling van die agterstallige bedrag, wat aangegaan is nadat die waterdienste beëindig is, het nie tot gevolg dat die waterdienste herstel word alvorens die agterstallige bedrag, rente daarop, administrasiefooie, bykomende heffings, invorderingskoste en enige sanksie, met inbegrip van betaling van 'n hoër deposito, ten volle betaal is nie.

Ooreenkoms vir betaling van agterstallige bedrae in paaielemente

- 12. (1) Alleen 'n verbruiker met behoorlike bewys van identiteit of iemand wat skriftelik deur daardie verbruiker gemagtig is, word toegelaat om 'n ooreenkoms vir betaling van agterstallige gelde in paaielemente aan te gaan.
- (2) Die bedrag verskuldig en betaalbaar deur 'n verbruiker beliggaam 'n gekonsolideerde skuld en enige betaling deur die verbruiker gemaak vir 'n kleiner bedrag as die verskuldigde bedrag, word aangewend –
 - (a) Tot betaling van die huidige rekening;
 - (b) Tot betaling van agterstallige bedrae;
 - (c) Tot betaling van rente; en

- (d) Tot deling van koste aangegaan om stappe te neem vir verhaling van die bedrae verskuldig en betaalbaar
- (3) Daar kan van 'n verbruiker verwag word om 'n aftrekorder in werking te stel vir betaling van agterstallige gelde.
- (4) Geen ooreenkoms vir betaling van agterstallige gelde word aangegaan vir 'n langer tydperk as 24 maande nie, mits die omstandighede genoem in subartikel (5) geld.
- (5) Die Munisipaliteit kan, op 'n individuele grondslag, 'n langer tydperk as 36 maande vir betaling van agterstallige gelde toelaat, indien buitengewone omstandighede geld, wat na die mening van die Munisipaliteit sodanige verlenging regverdig en welke omstandighede nie redelikerwys deur die verbruiker vermy of verhoed kon word nie, en dokumentêre bewys van die bestaan van sodanige buitengewone omstandighede moet deur die verbruiker aan die Munisipaliteit op versoek voorgelê word.
- (6) By uitoefening van sy diskresie ingevolge subartikel (5), kan die Munisipaliteit oorweging skenk aan die verbruiker se –
 - (a) Kredietrekord;
 - (b) Verbruik
 - (c) Vlak van diens;
 - (d) Vorige verbrekinge van ooreenkomste vir die terugbetaling van agterstallige gelde in paaielemente (as daar is); en
 - (e) Enige ander faktore.
- (7) 'n Afskrif van die ooreenkoms word, op versoek, deur die Munisipaliteit aan die verbruiker beskikbaar gemaak.
- (8) Indien 'n verbruiker in gebreke bly om uitvoering te gee aan 'n ooreenkoms om agterstallige gelde in paaielemente te betaal, word die totaal van alle bedrae, insluitende die agterstallige gelde, rente daarop, administrasie fooie, invorderingskoste en enige sanksie, met inbegrip van betaling van 'n hoër deposito, onmiddellik, sonder verdere kennisgewing of korrespondensie, verskuldig en betaalbaar.
- (9) Indien 'n verbruiker nie uitvoering gee aan 'n ooreenkoms om agterstallige gelde in paaielemente terug te betaal na ontvangs van 'n kennisgewing dat dienste beëindig gaan word nie, kan dienste beëindig word sonder enige verdere kennisgewing of korrespondensie, bykomend tot enige ander stappe wat geneem is of geneem kan word teen so 'n verbruiker.

107

- (10) Geen verbruiker word toegelaat om 'n ooreenkoms vir die terugbetaling van agterstallige gelde in paaimente aan te gaan indien die verbruiker 'n vorige ooreenkoms vir die terugbetaling van agterstallige gelde in paaimente verbreek het wat aangegaan is na 'n kennisgewing van beëindiging van dienste ontvang is nie.

DEEL 6**BEËINDIGING, BEPERKING EN STAKING VAN WATERDIENSTE****Beëindiging van ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste**

13. (1) 'n Verbruiker kan 'n ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste beëindig deur die Munisipaliteit nie minder nie as 30 werksdae skriftelik kennis te gee van sy of haar voornemens om dit te doen.
- (2) Die Munisipaliteit kan, by skriftelike kennisgewing van nie minder nie as 30 werksdae, 'n verbruiker van die beëindiging van sy of haar waterdienste verwittig –
- (a) Indien hy of sy nie die waterdienste vir die voorafgaande 6 maande gebruik het nie en nie tot bevrediging van die Munisipaliteit voorsiening vir die voortsetting van die diens gemaak het nie;
- (b) Indien hy of sy versuim het om aan die bepalings van hierdie Verordening te voldoen en nie so 'n versuim reggestel het na kennisgewing kragtens artikel 23 nie of versuim het om enige gelde of heffings te betaal nadat die prosedure in artikel 11 uiteengesit gevolg is;
- (c) Ooreenkomstig 'n reëling wat die Munisipaliteit met 'n ander waterdiensinstelling het om waterdienste aan die verbruiker te voorsien.
- (3) Die Munisipaliteit kan, nadat kennis gegee is, 'n ooreenkoms vir dienste beëindig indien 'n verbruiker die perseel ontruim het waarop die ooreenkoms betrekking het.

Beperking of staking van waterdienste wat voorsien word

14. (1) Die Munisipaliteit kan waterdienste wat voorsien word kragtens hierdie Verordening, beperk of staak –
- (a) By versuim om die voorgeskrewe gelde of heffings te betaal, nadat die bepalings van artikel 11 toegepas is;
- (b) By versuim om aan enige ander bepaling van hierdie Verordening te voldoen, nadat kennis ooreenkomstig artikel 23 gegee is;
- (c) Op die skriftelike versoek van 'n verbruiker;

108

- (d) Indien die ooreenkoms vir voorsiening van dienste ooreenkomstig artikel 13 beëindig is en geen aansoek vir verdere dienste aan die perseel binne 'n tydperk van 90 dae na sodanige beëindiging ontvang is nie;
 - (e) Indien die gebou op die perseel waaraan dienste gelewer is, gesloop is;
 - (f) Indien die verbruiker ingemeng het met 'n diens wat beperk of gestaak is; of
 - (g) In 'n noodgeval.
- (2) Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir skade of eise wat ontstaan na aanleiding van beperking of staking van waterdienste ooreenkomstig subartikel (1) nie.

Herstel van waterdienste

15. Sodra 'n verbruiker 'n ooreenkoms aangaan vir terugbetaling van agterstallige gelde in paaielemente na ontvangs van 'n finale aanskrywing of 'n kennisgewing van staking van dienste, word die waterdienste binne 7 werksdae herstel tot die soort diens wat die verbruiker versoek het ooreenkomstig die ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste.

DEEL 7

ALGEMEEN

Verantwoordelikheid om aan hierdie Verordening te voldoen

16. (1) Die eienaar van 'n perseel is daarvoor verantwoordelik dat aan hierdie Verordening voldoen word ten opsigte van alle of enige sake rakende installasies.
- (2) Die verbruiker is verantwoordelik dat aan hierdie Verordening voldoen word ten opsigte van sake rakende die gebruik van enige installasie.

Kwytskelding

17. (1) Die Munisipaliteit kan 'n eienaar, verbruiker, enige ander persoon of klas van eienaars, verbruiker of ander persone onderworpe aan enige voorwaarde, skriftelik kwytskeld van voldoening aan 'n bepaling van hierdie Verordening indien die Munisipaliteit van mening is dat die uitvoering of aanwending daarvan onredelik sal wees; Met dien verstande dat die Munisipaliteit nie kwytskelding verleen van enige artikel van hierdie Verordening wat –
- (a) Die vermorsing of buitensporige gebruik van water;
 - (b) Die omseiling of vermyding van waterbeperkings;
 - (c) Noemenswaardige negatiewe effekte of publieke gesondheid, veiligheid of die omgewing;

- (d) Nie-betaling vir dienste;
 - (e) Installering van pype en toebehore wat nie goedgekeur is nie kragtens hierdie Verordening;
 - (f) Onregverdigde diskriminasie; en
 - (g) Nie-nakoming van die Wet of enige regulasie daar kragtens uitgevaardig,
- Tot gevolg sal hê nie.
- (2) Die Munisipaliteit kan te eniger tyd na skriftelike kennisgewing van minstens 30 dae, 'n kwytskelding kragtens subartikel (1) verleen, terugtrek.

Ongemagtigde gebruik van waterdienste

18. (1) Niemand verkry toegang tot waterdienste vanaf die watervoorsieningstelsel, rioolstelsel, rioolstelsel of enige ander reinigingsdiens nie, tensy 'n ooreenkoms met die Munisipaliteit aangegaan is vir die levering van hierdie dienste.
- (2) Die Munisipaliteit kan, ondanks enige ander stappe wat die Munisipaliteit kragtens hierdie Verordening teen so 'n persoon mag neem, by skriftelike kennisgewing 'n persoon wat toegang verkry het tot waterdienste vanaf die watervoorsieningstelsel, rioolstelsel of enige ander reinigingsdiens sonder 'n ooreenkoms met die Munisipaliteit vir die lewering van daardie dienste, aansê –
- (a) Om aansoek te doen vir daardie dienste ingevolge artikel 2 of 3; en
 - (b) Om sodanige werk te onderneem as wat nodig mag wees om die verbruikersinstallasie waardeur toegang verkry is aan die bepalings van hierdie Verordening te laat voldoen.
- (3) Die bepalings van artikel 23 geld ten opsigte van 'n kennisgewing kragtens subartikel (2).

Verandering van doel waarvoor waterdienste gebruik word

19. Die verbruiker gaan 'n nuwe ooreenkoms met die Munisipaliteit aan waar die doel of omvang waarvoor waterdienste gebruik word verander word.

Inmenging met watervoorsieningstelsel of saniteitsdienste

20. (1) Behalwe waar iemand deur die Verordening gemagtig word, bestuur, bedryf of onderhou alleen die Munisipaliteit die watervoorsieningstelsel of 'n reinigingstelsel.
- (2) Behalwe die Munisipaliteit doen niemand 'n aansluiting met die watervoorsieningstelsel of rioolvuilafvoerstelsel of lewer enige ander reinigingsdiens nie.

Verhinderings van toegang tot watervoorsieningstelsel of reinigingstelsel

21. (1) Niemand verhoed of beperk fisiese toegang tot die watervoorsieningstelsel of rioolvuil-afvoerstelsel nie.
- (2) Indien iemand subartikel (1) oortree, kan die Munisipaliteit –
- (a) By skriftelike kennisgewing van so 'n persoon vereis om op sy of haar koste, binne 'n bepaalde tyd, toegang te herstel; of
 - (b) Indien hy van oordeel is dat die toestand 'n saak van dringendheid is, die toegang herstel, en die koste van so iemand verhaal.

Kennisgewings en dokumente

22. (1) Indien 'n dokument deur die Munisipaliteit kragtens hierdie Verordening uitgereik word, word dit geag behoorlik gemagtig te wees indien dit deur die Munisipale Bestuurder onderteken is.
- (2) Indien 'n kennisgewing of dokument kragtens hierdie Verordening op 'n eienaar, verbruiker of iemand anders beteken moet word, word sodanige betekening gedoen deur –
- (a) Dit aan hom of haar persoonlik of aan sy of haar behoorlik gemagtigde agent te oorhandig;
 - (b) Dit aan iemand van 16 jaar of ouer wat klaarblyklik daar werk of woon by daardie persoon se verblyfplek, dorpie of besigheidsplek te oorhandig;
 - (c) Dit by die adres wat vir regsdoeleindes aangewys is, te beteken, indien hy of sy so 'n adres aangewys het;
 - (d) Dit te beteken by die adres deur hom of haar in sy of haar aansoek vir die voorsiening van waterdienste opgegee vir die ontvangs van 'n rekening vir die voorsiening van waterdienste, indien hy of sy geen adres vir regsdoeleindes aangewys het nie;
 - (e) Dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos aan sy of haar laaste adres te stuur;
 - (f) In die geval van 'n regspersoon, dit by die geregistreerde kantoor of besigheidsperseel van die regspersoon te bestel; of
 - (g) Dit aan die hoofdeur van die perseel vas te heg, indien betekening nie ooreenkomstig subartikels (a) tot (f) kan geskied nie.

- (3) Waar voldoening aan 'n kennisgewing binne 'n bepaalde getal werksdae vereis word, word dit geag dat die tydperk begin loop het op die dag wanneer die kennisgewing bestel of afgestuur is.

Bevoegdheid om te beteken en voldoening aan kennisgewings

23. (1) Die Munisipaliteit kan, by skriftelike kennisgewing, 'n eienaar, verbruiker of enigeen wat, deur doen of late, versuim om aan die bepalings van hierdie Verordening of enige voorwaardes daarkragtens te voldoen, aansê om binne 'n tydperk in die kennisgewing vermeld, welke tydperk nie korter as 30 dae mag wees nie, sodanige breuk reg te stel.
- (2) Indien iemand versuim om binne die bepaalde tyd aan 'n geskrewe kennisgewing deur die Munisipaliteit op hom of haar kragtens hierdie Verordening beteken te voldoen, kan die Munisipaliteit sodanige stappe doen, wat volgens sy oordeel nodig is om voldoening te verseker, met inbegrip daarvan om –
- (a) Self die nodige werk te onderneem en die koste van sodanige aktiwiteit of werk van die eienaar, verbruiker of ander persoon te verhaal;
 - (b) Voorsiening van die diens te beperk of te staak; en
 - (c) Regstappe te neem.
- (3) 'n Kennisgewing kragtens subartikel (1) –
- (a) Dui die bepaling van hierdie Verordening waaraan nie voldoen word nie aan;
 - (b) Gee aan die eienaar, verbruiker of ander persoon redelike geleentheid om binne 'n bepaalde tyd skriftelik sy of haar saak aan die Munisipaliteit te stel, mits die eienaar, verbruiker of ander persoon nie voor die kennisgewing uitgereik is so 'n geleentheid gegee is nie;
 - (c) Dui die stappe wat die eienaar, verbruiker of ander persoon moet neem om die versuim om te voldoen reg te stel aan;
 - (d) Dui die tydperk aan waarbinne die eienaar, verbruiker of ander persoon die stappe uiteengesit om die versuim reg te stel moet neem; en
 - (e) Dui aan dat die Munisipaliteit –
 - (i) Sodanige werk kan verrig as wat nodig mag wees om die versuim reg te stel indien nie aan die kennisgewing gehoor gegee word nie en dat enige koste verbonde aan sodanige werk van die eienaar, verbruiker of ander persoon verhaal kan word;

- (ii) Enige ander stappe kan neem wat hy wenslik ag om voldoening te verseker.
- (4) In 'n noodgeval, kan die Munisipaliteit sonder vooraf kennisgewing die werk in subartikel (3)(e)(i) bedoel onderneem en die koste van sodanige persoon verhaal.
- (5) Die volle koste kan deur die Munisipaliteit vir werk kragtens subartikel (3) of (4) verhaal word en ook, sonder om daartoe beperk te wees, koste met betrekking tot 'n verkennende ondersoek, opmetings, planne, spesifikasies, hoeveelhedslyste, toesig, administrasiekoste, die gebruik van werktuie, die koste verbonde aan werk om die oppervlakte van 'n straat of enige grond wat deur die werk versteur word te herstel en omgewingskoste.

Bevoegdheid om te betree en inspeksie

24. Die Munisipaliteit kan enige perseel betree en inspekteer –

- (a) vir die doeleindes in artikel 80 van die Wet aangedui en ooreenkomstig die bepalings van daardie artikel;
- (b) vir enige doel wat verband hou met die uitvoering van hierdie Verordening, te enige redelike tyd, nadat redelike geskrewe kennis gegee is van die voorneme om dit te doen, behalwe in 'n noodsituasie.

Valse verklarings of inligting

25. Niemand maak 'n vals verklaring of verstrek vals inligting aan die Munisipaliteit of vervals 'n dokument kragtens hierdie Verordening uitgereik nie.

Misdrywe

26. Iemand wat –

- (a) Op 'n onregmatige manier en opsetlike of nalatig inmeng met waterdienswerke van die Munisipaliteit;
- (b) Versuim om inligting te verstrek of vals inligting wat redelikerwys deur die Munisipaliteit versoek word verstrek;
- (c) Versuim of weier om toegang deur die Munisipaliteit kragtens artikel 24 versoek te verleen;
- (d) Die Munisipaliteit hinder of dwarsboom in die uitvoering van sy magte of die verrigting van sy werksaamhede en pligte;
- (e) 'n Bepaling van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen;

113

- (f) Wat 'n voorwaarde opgelê by die toestaan van 'n aansoek, toestemming, goedkeuring, konsessie, vrystelling of magtiging kragtens hierdie Verordening oortree of verontagsaam; of
- (g) Versuim om te voldoen aan die bepalings van 'n kennisgewing op hom of haar kragtens hierdie Verordening beteken,

Is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete en by versuim om dit te betaal, met gevangenisstraf vir 'n tydperk van nie meer as 1 jaar nie en in die geval van 'n voortgesette misdryf, tot 'n verdere boete van nie meer as R1 000.00 vir elke dag wat met die misdryf volhard word nadat 'n skriftelike kennisgewing van die Munisipaliteit uitgereik is, en in geval van 'n tweede misdryf, met 'n boete en by versuim om dit te betaal, met gevangenisstraf vir 'n tydperk van nie meer as 2 jaar nie.

Beskikbaarheid van Verordening

27. (1) 'n Kopie van hierdie Verordening word by die Munisipaliteit se Munisipale Kode, soos deur wetgewing vereis, ingesluit.
- (2) 'n Kopie van hierdie Verordening lê te alle redelike tye, ter insae by die munisipale kantore, of by die kantore van die gevolmagtigde agent van die Munisipaliteit, na gelang van die geval.
- (3) 'n Kopie van hierdie Verordening is verkrygbaar van die Munisipaliteit by betaling van R10.00.

HOOFSTUK II

WATERVERSKAFFINGSDIENSTE

DEEL 1

VERBINDING MET WATERVERSKAFFINGSTELSEL

Verskaffing van verbindingspyp

28. (1) Indien 'n ooreenkoms vir waterverskaffingsdienste ten opsigte van 'n perseel aangegaan is en geen aansluitingspyp ten opsigte van daardie perseel bestaan nie, doen die eienaar op die voorgeskrewe vorm aansoek en betaal die voorgeskrewe heffing vir die installering van die pyp.
- (2) Indien aansoek gedoen word vir waterverskaffingsdienste wat van sò 'n omvang of sò geleë is dat dit nodig is om die watervoorsieningstelsel te brei, aan te pas of dit op te gradeer om water aan die perseel te voorsien, kan die Munisipaliteit instem tot die uitbreiding onderworpe aan die voorwaardes wat hy mag opleë.

Ligging van aansluitingspyp

29. (1) 'n Aansluitingspyp deur die Munisipaliteit voorsien en geïnstalleer –
- (a) Word gelê op 'n plek waarop die eienaar en Munisipaliteit ooreengekom het en is van 'n geskikte groter deur die Munisipaliteit bepaal;
- (b) Eindig by –
- (i) Die grens van die grond waarvan die Munisipaliteit die eienaar is of wat in die Munisipaliteit vestig of waarop hy 'n serwituut of ander reg het; of
- (ii) Die uitlaat van die watermeter indien dit op die perseel geleë is; of
- (iii) Die afsluitklep indien dit op die perseel geleë is.
- (2) Wanneer die Munisipaliteit 'n ooreenkoms met 'n eienaar aangaan oor die ligging van 'n aansluitingspyp, verseker die Munisipaliteit dat die eienaar bewus is –
- (a) Van praktiese beperkings wat mag geld ten opsigte van die ligging van 'n aansluitingspyp;
- (b) Van die koste-implikasies van die onderskeie moontlike liggings van die aansluitingspyp;

- (c) Of die Munisipaliteit van die eienaar verlang al dan nie om die posisie van die aansluitingspyp aan te dui deur 'n gedeelte van sy of haar waterinstallasie by of buite die grens van sy of haar perseel te voorsien, of op sodanige ooreengekome plek binne of buite sy of haar perseel waar die aansluiting verlang word, vir die Munisipaliteit om by die installasie aan te sluit.
- (3) Die Munisipaliteit kan, op versoek van enigeen, onderworpe aan enige voorwaardes wat hy mag opgelê, toestem tot 'n aansluiting by 'n ander hoofaansluitingspunt as gereedlik beskikbaar is vir watervoorsiening aan die perseel: Met dien verstande dat die aansoeker verantwoordelik is vir verlenging van die waterinstallasie na die aansluitingspunt deur die Munisipaliteit aangewys en om op sy of haar koste sodanige servitude oor ander persele te verkry as wat nodig mag wees.
- (4) 'n Eienaar betaal die voorgeskrewe aansluiting heffing.

Voorsiening van enkele wateraansluiting vir voorsiening aan meerdere verbruiker op dieselfde perseel

30. (1) Ondanks die bepalings van artikel 29, kan slegs een aansluitingspyp na die watervoorsieningstelsel aangebring word vir die voorsiening van water aan 'n perseel, ongeag die getal wooneenhede, besigthede of verbruikers op so 'n perseel.
- (2) Indien die eienaar, of iemand wat 'n perseel, waarop meer as een wooneenheid geleë is, beheer of bestuur, die voorsiening van water vir voorsiening aan die onderskeie wooneenhede verlang, kan die Munisipaliteit, na gelang hy mag besluit –
- (a) 'n enkele meetinstrument vir die hele perseel of enige getal van die wooneenhede; of
- (b) 'n aparte meetinstrument vir elke wooneenheid of getal wooneenhede.
- Voorsien en installeer.
- (3) Die eienaar, of iemand wat 'n perseel waarop die Munisipaliteit 'n enkele meetinstrument in subartikel (2)(a) bedoel geïnstalleer het beheer, na gelang van die geval –
- (a) Installeer en onderhou, indien die Munisipaliteit dit vereis, in elke vertakkingspyp wat vanaf die aansluitingspyp na die onderskeie wooneenhede loop –
- (i) 'n afsonderlike meettoestel; en
- (ii) 'n afsluitklep; en

116

- (b) is teenoor die Munisipaliteit aanspreeklik vir die gelde en heffings vir alle water deur so 'n enkele meettoestel aan die perseel voorsien, ongeag die verskillende hoeveelhede verbruik deur die onderskeie verbruikers wat deur die meettoestel bedien word.
- (4) Ondanks subartikel (1), kan die Munisipaliteit magtiging verleen dat meer as een verbindingspyp voorsien word op die watervoorsieningstelsel vir voorsiening van water aan 'n perseel wat bestaan uit deeltitels of as die Munisipaliteit van oordeel is dat ongeregverdigde beslommernis of ongerief aan enige verbruiker op so 'n perseel veroorsaak sal word deur die voorsiening van slegs een verbindingspyp.
- (5) Waar die voorsiening van meer as een aansluitingspyp kragtens subartikel (4) deur die Munisipaliteit gemagtig word, is die gelde en heffings vir die voorsiening van 'n aansluitingspyp ten opsigte van elke wateraansluiting sò voorsien, betaalbaar.

Interkoppeling tussen persele of waterinstallasies

31. Die eienaar van 'n perseel verseker dat geen interkoppeling tussen –

- (a) die waterinstallasie op sy of haar perseel en die waterinstallasie op 'n ander perseel; of
- (b) waar meer as een wooneenheid op dieselfde perseel geleë is, die waterinstallasies van die onderskeie eenhede,

bestaan nie indien die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit nie vooraf verkry is nie en daar voldoen word aan die voorwaardes wat die Munisipaliteit mag opgelê het.

Ontkoppeling van waterinstallasie van verbindingspyp

32. Die Munisipaliteit kan 'n waterinstallasie van die verbindingspyp ontkoppel en die verbindingspyp verwyder indien –

- (a) die ooreenkoms vir voorsiening ooreenkomstig artikel 13 beëindig is en die Munisipaliteit nie binne 90 dae na sodanige beëindiging 'n aansoek vir verdere voorsiening van water aan die perseel wat deur die pyp bedien word ontvang nie; of
- (b) die gebou op die betrokke perseel gesloop is.

DEEL 2

KOMMUNALE WATERDIENSTE WERKE

Watervoorsiening vanaf 'n brandkraan

34. Die Munisipaliteit kan 'n kommunale waterdienste werk vir die voorsiening van waterdienste aan meer as een verbruiker op 'n plek wat geskik ag installeer. Met dien verstande dat die

verbruikers aan wie water deur daardie waterdienste werk voorsien sal word geraadpleeg is oor die vlak van diens, tarief betaalbaar en ligging van die werk.

DEEL 3

TYDELIKE VOORSIENING

Watervoorsiening vanaf 'n brandkraan

34. (1) Die munisipaliteit kan die tydelike voorsiening van water, wat vanaf een of meer brandkrane deur hom aangedui genoem kan word magtig, onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat hy mag neerlê.
- (2) Iemand wat 'n tydelike voorsiening van water genoem in subartikel (1) verlang, doen daarvoor kragtens artikel 2 aansoek.
- (3) Die voorsiening van water ooreenkomstig subartikel (1) word gemeet.
- (4) Die Munisipaliteit kan, vir die doel om water te meet, 'n draagbare watermeter voorsien wat aan die Munisipaliteit terugbesorg moet word by beëindiging van die tydelike voorsiening en welke draagbare meter en alle ander toebehore en apparaat gebruik vir die aansluiting van die draagbare watermeter aan 'n brandkraan die eiendom van die Munisipaliteit bly en voorsien word onderhewig aan enige voorwaardes deur die Munisipaliteit neergelê.

DEEL 4

STANDAARDE EN ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING

Hoeveelheid, kwaliteit en drukking

35. Watervoorsieningsdienste deur die Munisipaliteit gelewer, moet aan die minimum standarde vir die lewering van watervoorsieningsdienste ooreenkomstig artikel 9 van die Wet voldoen.

Algemene voorwaardes vir voorsiening

36. (1) Die Munisipaliteit kan die maksimum hoogte tot waar water uit die watervoorsieningsstelsel voorsien sal word bepaal en waar 'n verbruiker verlang dat water op 'n groter hoogte of teen hoër druk voorsien moet word, is die verbruiker daarvoor verantwoordelik.
- (2) Die Munisipaliteit kan, in 'n noodgeval, sonder vooraf kennisgewing, die watervoorsiening aan 'n perseel onderbreek.
- (3) Indien die Munisipaliteit van oordeel is dat die waterverbruik van 'n verbruiker die watervoorsiening aan 'n ander verbruiker nadelig raak, kan hy sodanige beperkings op

die watervoorsiening as wat hy paslik ag op die eersgenoemde verbruiker toepas, ten einde redelike watervoorsiening aan die ander verbruiker te verseker en verwittig daardie verbruiker van sodanige beperkings.

DEEL 5

METING VAN WATERVOORSIENINGSDIENSTE

Meting van hoeveelheid water voorsien

37. (1) Die Munisipaliteit meet met gereelde tussenposes die hoeveelheid water voorsien.
- (2) Enige meetinstrument en bykomende apparatuur waardeur water deur die Munisipaliteit aan 'n verbruiker voorsien word, word deur die Munisipaliteit voorsien en geïnstalleer, bly die eiendom van die Munisipaliteit en kan, wanneer hy dit nodig ag, deur die Munisipaliteit verander en onderhou word.
- (3) Die Munisipaliteit kan op enige punt in die dienspyp op 'n perseel 'n meetinstrument en bykomende apparatuur installeer.
- (4) Indien die Munisipaliteit kragtens subartikel (3) 'n meetinstrument in 'n dienspyp installeer, kan hy 'n lengte pyp met bybehore tussen die punt van sy verbindingspyp en die meter installeer en dit word geag dat daardie lengte deel uitmaak van die watervoorsieningstelsel.
- (5) Indien die Munisipaliteit kragtens subartikel (3) 'n meetinstrument met bybehore in 'n dienspyp installeer –
- (a) Voorsien die eienaar 'n bevredigende plek vir die Munisipaliteit om dit in te installeer;
 - (b) Verseker die eienaar dat daar altyd onbelemmerde toegang daartoe is;
 - (c) Is die eienaar verantwoordelik vir beskerming daarvan en aanspreeklik vir koste wat voortvloei uit beskadiging daarvan, met uitsluiting van gewone verweer;
 - (d) Verseker die eienaar dat geen aansluiting met die pyp waarin die meetinstrument geïnstalleer is, tussen die meetinstrument en die aansluitingspyp wat die installasie bedien gemaak word nie; en
 - (e) Maak die eienaar voorsiening vir die afvoer van water wat mag ontsnap van die pyp waarin die meetinstrument geïnstalleer is wanneer die Munisipaliteit werk aan die meetinstrument sou doen.

119

- (6) Behalwe die Munisipaliteit mag niemand –
- (a) 'n meetinstrument met bybehore van die pyp waarin dit geïnstalleer ontkoppel nie;
 - (b) 'n seël deur die Munisipaliteit op 'n meter aangebring breek nie; of
 - (c) Op enige ander manier met 'n meetinstrument en bybehore peuter nie.
- (7) Waar die meetinstrument 'n meter is en die Munisipaliteit meen dat dit in ag genome die hoeveelheid water wat aan die perseel voorsien word ongeskik is, kan hy 'n meter van 'n grootte wat hy as geskik beskou installeer en die voorgeskrewe heffing vir installasie van die meter van die eienaar verhaal.
- (8) Die Munisipaliteit kan van die eienaar vereis om op sy of haar koste 'n meetinstrument by elke wooneenheid op die perseel wat afsonderlik bewoon word te installeer om die hoeveelheid water aan elke sodanige eenheid te bepaal: met dien verstande dat waar bepaalde hoeveelheid waterverskaffingsstelsels in gebruik is, 'n enkele meetinstrument gebruik kan word om meer as een eenheid te bedien.

Hoeveelheid water voorsien aan verbruiker

38. (1) Ten einde die hoeveelheid water, gemeet deur 'n meetinstrument deur die Munisipaliteit op die perseel van 'n verbruiker geïnstalleer of, waar van toepassing, deur die Munisipaliteit geskat of bepaal ooreenkomstig 'n bepaling van hierdie Verordening, te raam, word dit vir doeleindes van hierdie Verordening, tensy die teendeel bewys word geag dat –
- (a) Die hoeveelheid die verskil tussen meetings aan die begin en einde van die tydperk verteenwoordig;
 - (b) Die meetinstrument akkuraat was gedurende die tydperk;
 - (c) Inskrywings in die boeke van die Munisipaliteit korrek gemaak is; en
 - (d) Waar water aan 'n verbruiker voorsien of deur hom of haar geneem word sonder dat dit deur 'n meettoestel gaan, die skatting deur die Munisipaliteit van die hoeveelheid korrek is.
- (2) Waar water deur die Munisipaliteit aan 'n perseel verskaf word, op enige wyse deur 'n verbruiker geneem word sonder dat dit deur 'n meetinstrument deur die Munisipaliteit voorsien vloei, kan die Munisipaliteit, om 'n rekening te kan lewer, ooreenkomstig subartikel (3) die hoeveelheid water aan die verbruiker voorsien gedurende die tydperk

vanaf die vorige lesing van die watermeter tot die datum waarop ontdek is dat water op hierdie manier deur die verbruiker geneem word skat.

- (3) Behoudens die besluit van die Munisipaliteit, word, vir doeleindes van subartikel (2), 'n skatting van die hoeveelheid water aan 'n verbruiker voorsien gegrond op –
 - (a) Die gemiddelde maandelikse waterverbruik op die perseel gedurende enige 3 opeenvolgende meet tydperke in die 12 maande voor die datum waarop die neem van water soos in subartikel (2) genoem ontdek is; of
 - (b) Die gemiddelde maandelikse verbruik op die perseel aangeteken oor 3 opeenvolgende meet tydperke na die datum in paragraaf (a) genoem.
- (4) Geen bepaling van hierdie Verordening word so uitgelê dat daar 'n verpligting op die Munisipaliteit geplaas word om 'n meetinstrument wat deur die Munisipaliteit op 'n perseel geïnstalleer is, aan die einde van elke maand of enige ander vasgestelde tydperk te laat lees nie en die Munisipaliteit kan die hoeveelheid water voorsien gedurende die tussenpose van twee opeenvolgende lesings van die meetinstrument skat en 'n rekening ooreenkomstig so 'n skatting aan 'n verbruiker lewer.
- (5) Die Munisipaliteit moet, by ontvangs van 'n skriftelike kennisgewing van die verbruiker van nie minder as 7 dae nie en by betaling van die voorgeskrewe heffing, die hoeveelheid water aan die verbruiker voorsien op 'n ander tyd of dag as wat dit gewoonlik geles word, lees.
- (6) Indien 'n oortreding van artikel 37(6) plaasvind, betaal die verbruiker aan die Munisipaliteit die koste vir sodanige hoeveelheid water as wat die Munisipaliteit van oordeel is aan hom of haar voorsien is.
- (7) Tot tyd en wyl 'n meetinstrument ten opsigte van water aan 'n verbruiker voorsien geïnstalleer is, word die geraamde of veronderstelde verbruik van daardie verbruiker gegrond op die gemiddelde verbruik van water voorsien aan die spesifieke gebied waarin die verbruiker se perseel geleë is, gedurende 'n bepaalde tydperk.
- (8) Waar dit na die mening van die Munisipaliteit nie redelikerwys moontlik of koste-effektief is om water voorsien aan verbruikers in 'n bepaalde sone te meet nie, kan die Munisipaliteit 'n basiese tarief of heffing vasstel wat deur elke verbruiker binne die sone, ongeag werklike verbruik, betaal moet word.
- (9) 'n Tarief of heffing kragtens subartikel (8) bepaal, word op die geskatte gemiddelde verbruik van water aan die sone voorsien gebaseer.

- (10) Waar water deur 'n kommunale waterdienste werk voorsien word, is die bedrag verskuldig en betaalbaar deur verbruikers wat toegang tot watervoorsieningsdienste deur daardie kommunale waterdienste werk verkry, gebaseer op die geraamde gemiddelde verbruik van water aan daardie waterdienste werk voorsien.

Foutiewe meting

39. (1) Indien 'n verbruiker rede het om te glo dat 'n meetinstrument wat vir die meet van water gebruik word en deur die Munisipaliteit aan hom of haar voorsien is, defek is, kan hy of sy, teen betaling van die voorgeskrewe heffing, skriftelik aansoek doen dat die meetinstrument getoets word.
- (2) Die bepalings van artikel 10(8) tot (12) gold ten opsigte van so 'n aansoek.

Spesiale meting

40. (1) Indien die Munisipaliteit begerig is om vir ander doeleindes as heffing vir waterverbruik die hoeveelheid water wat in 'n gedeelte van 'n waterinstallasie gebruik word te bepaal, kan hy by skriftelike kennisgewing die betrokke eienaar verwittig van sy voorneme om 'n meetinstrument op 'n punt soos deur hom aangedui te installeer.
- (2) Die installering van 'n meetinstrument in subartikel (1) genoem, die verwydering daarvan en die herstel van die waterinstallasie daarna, geskied op koste van die Munisipaliteit.
- (3) Die bepalings van artikel 37(5) en (6) geld vir sover hulle van toepassing mag wees op 'n meetinstrument kragtens subartikel (1) geïnstalleer.

Geen vermindering van bedrag betaalbaar vir water wat gemors is nie

41. 'n Verbruiker is nie geregtig op vermindering van 'n bedrag betaalbaar vir water wat gemors is of verlore geraak het in 'n waterinstallasie nie: met dien verstande dat sodanige vermorsing of verlies nie deur die skuld van die Munisipaliteit veroorsaak is nie.

Aanpassing van hoeveelheid water voorsien deur defekte meetinstrument

42. (1) Indien 'n meetinstrument kragtens artikel 10(10) defek bevind word, kan die Munisipaliteit die hoeveelheid water aan die betrokke verbruiker voorsien vir die tyd wat die meetinstrument volgens sy oordeel defek was, raam op sterkte van die daaglikse hoeveelheid water aan hom of haar voorsien gedurende –
- (a) 'n Tydperk tussen 2 opeenvolgende meetings na vervanging van die meetinstrument; of

122

- (b) 'n Ooreenstemmende tydperk in die vorige jaar met die tydperk waartydens die meetinstrument defek was; of
- (c) Die tydperk tussen 3 opeenvolgende meetings voor die meetinstrument defek geraak het,

Wat ookal hy as die mees geskikte beskou.

- (2) Indien die hoeveelheid water aan 'n verbruiker gedurende die tydperk waarin sy of haar meetinstrument defek was, nie kragtens subartikel (1) geraam kan word nie, kan die Munisipaliteit die hoeveelheid op enige redelike grondslag raam.

DEEL 6

INSTALLASIEWERKE

Goedkeuring van installasiewerke

- 43. (1) Indien 'n eienaar van voornemens is om installasiewerk te laat doen, verkry hy of sy eers die Munisipaliteit se skriftelike goedkeuring: met dien verstande dat goedkeuring nie nodig is vir waterinstallasies in wooneenhede of installasies waar geen vuurinstallasies kragtens SABS Kode 0400 of vir herstel of vervanging van 'n pyp of watertoerusting ander dan 'n vaste waterverwarmer en sy bygaande beskermende toebehore vereis word nie.
- (2) Aansoek vir die goedkeuring in subartikel (1) genoem, word op die voorgeskrewe vorm gedoen en gaan vergesel van –
 - (a) Die voorgeskrewe heffing, indien van toepassing;
 - (b) Afskrifte van die tekeninge deur die Munisipaliteit voorgeskryf wat inligting toon soos vereis deur klousule 4.1.1 van SABS Kode 0252, Deel I; en
 - (c) 'n Sertifikaat wat bevestig dat die installasie ooreenkomstig SABS Kode 0252, Deel I of op 'n rasonale grondslag ontwerp is.
- (3) Die bepalings van subartikel (1) en (2) bind nie 'n gekwalifiseerde loodgieter wat 'n waterverwarmer of sy bygaande beskermde toebehore vervang of herstel nie.
- (4) Magtiging kragtens subartikel (1) verval na verloop van 'n tydperk van 24 maande na die eerste dag van die maand waarin die matiging verleen is.
- (5) In omstandighede waar goedkeuring kragtens subartikel (1) vereis word, moet 'n volledige stel goedgekeurde werkstekeninge te alle tye, totdat die werk voltooi is, op die perseel beskikbaar wees.

123

- (6) Indien installasiewerk strydig met subartikel (1) of (2) gedoen is, kan die Munisipaliteit van die eienaar van die betrokke perseel vereis –
- (a) Om binne 'n bepaalde tyd aan subartikel (1) of (2) te voldoen,
 - (b) Om werksaamhede te staak indien werk nog aan die gang is; of
 - (c) Om al sodanige werk as wat nie aan hierdie Verordening voldoen nie te verwyder.

Voorsiening en instandhouding van waterinstallasies

44. (1) 'n Eienaar voorsien en onderhou sy of haar waterinstallasie op eie koste en waar moontlik kragtens subartikel (2), verseker dat die installasie binne die grense van sy of haar perseel geleë is.
- (2) Voor werk met betrekking tot 'n gedeelte van sy of haar waterinstallasie wat buite die grens van sy of haar perseel geleë is gedoen word, verkry die eienaar, na gelang van die geval, geskrewe toestemming van die Munisipaliteit of die eienaar van die grond waarop die gedeelte geleë is.

Gebruik van pype en water aanhegtings moet genagtig wees

45. (1) Niemand mag, sonder die voorafverkreë skriftelike magtiging van die Munisipaliteit, 'n pyp of water aanhegting in 'n waterinstallasie binne die regsgebied van die Munisipaliteit installeer of gebruik nie, as dit nie ingesluit is in 'n skedule van goedgekeurde pype en aanhegtings deur die Munisipaliteit saamgestel nie, indien daar so 'n skedule is.
- (2) Aansoek vir insluiting van 'n pyp of water aanhegting in die skedule in subartikel (1) genoem, word op die vorm deur die Munisipaliteit gedoen en gaan vergesel van die voorgeskrewe heffing.
- (3) 'n Pyp of water aanhegting kan by die skedule in subartikel (1) genoem ingesluit word indien –
- (a) Dit die standaardisasie merk van die Suid-Afrikaanse Buro van Standaarde ten opsigte van die betrokke SABS-spesifikasie deur die Buro uitgereik dra; of
 - (b) Dit oor 'n sertifikaasiemerk deur die SABS uitgereik beskik wat sertifiseer dat die pyp of wateraanhegting voldoen aan die SABS-merk spesifikasie of 'n voorlopige spesifikasie deur die SABS uitgereik; met dien verstande dat geen sertifikaasiemerk vir 'n tydperk wat 2 jaar te bowe gaan uitgereik word nie.

- (4) Die Munisipaliteit kan, ten opsigte van die gebruik of metode van installasie van 'n pyp of water aanhegting wat by die lys in subartikel (1) genoem ingesluit is, na gelang hy dit nodig ag, verdere voorwaardes stel.
- (5) 'n Pyp of water aanhegting word van die lys in artikel (1) genoem verwyder, indien dit –
 - (a) Nie meer aan die kriteria waarop sy insluiting gegrond was voldoen nie; of
 - (b) Nie meer geskik is vir die doel waarvoor sy gebruik aanvaar is nie.
- (6) Die huidige skedule, as daar so 'n skedule is, moet gedurende kantoorure by die kantoor van die Munisipaliteit beskikbaar wees vir insae.
- (7) Die Munisipaliteit kan teen die voorgeskrewe tarief afskrifte van die huidige skedule, as daar een is, verkoop.

Etikettering van eindpunt water aanhegtings en toestelle moet goedgekeur word

- 46 Alle eindpunt water aanhegtings en toestelle wat water gebruik of vrylaat word gemerk of toon as deel van die verpakking van die item –
- (a) Die drukbestek, in kPa, waarteen die water aanhegting og toestel ontwerp is om gebruik te word; en
 - (b) die vloeitempo, in liter per minuut, wat verbrand hou met die drukbestek van die ontwerp: met dien verstande dat hierdie inligting minstens vir die volgende waterdruk gegee moet word:
 - (i) 20 kPa;
 - (ii) 100 kPa; en
 - (iii) 400 kPa.

DEEL 7

WATERBESOEDELING, BEPERKING EN VERMORSENDE GEBRUIK VAN WATER

Eienaar moet besoedeling van water voorkom

47. 'n Eienaar stel goedgekeurde maatreëls in werking om te voorkom dat 'n stof wat 'n gevaar vir die gesondheid mag inhou of die drinkbaarheid of geskiktheid vir gebruik van water mag benadeel –
- (a) Die watervoorsieningstelsel; en
 - (b) 'n deel van die waterinstallasie op sy of haar perseel,

12:5

binnedring.

Waterbeperkings

48. (1) Ten einde die vermorsende gebruik van water soos bedoel in artikel 49 of in geval van 'n water tekort of oorstroming te voorkom, kan die Munisipaliteit –
- (a) die verbruik van water in sy hele regsgebied of in 'n gedeelte van sy regsgebied
 - (i) in die algemeen of spesifieke doeleindes;
 - (ii) gedurende spesifieke tye gedurende die dag of op spesifieke dae; en
 - (iii) op 'n spesifieke manier,verbied of beperk; en
 - (b) (i) perke op die hoeveelheid water wat gedurende 'n bepaalde tydperk verbruik mag word;
 - (ii) bykomende heffings vir gebruik van water in oorskryding van daardie perk; en
 - (iii) 'n algemene toeslag op die voorgeskrewe tariewe vir watervoorsiening, vasstel en instel; en
 - (c) beperkings instel of 'n verbod plaas op die gebruik of manier van gebruik of opstel van 'n toestel deur middel waarvan water verbruik of gekonsumeer word, of op die koppeling van so 'n toestel met die waterinstallasie.
- (2) Die munisipaliteit kan, op redelike gronde, die toepassing van 'n kennisgewing bedoel in subartikel (1) tot spesifieke gebiede, klasse verbruikers, persele en aktiwiteite beperk en afwyking en kwytskelding van enige van die bepalings daarvan toelaat.
- (3) Die Munisipaliteit kan –
- (a) sodanige maatreëls tref, of van 'n verbruiker vereis om op sy of haar eie koste sodanige maatreëls, insluitende die installering van meetinstrumente in instrumente wat die vloei van water beperk te tref wat na sy mening nodig is vir voldoening aan 'n kennisgewing kragtens subartikel (1); of
 - (b) behoudens 'n kennisgewing kragtens artikel 23, by oortreding of verontagsaming van die bepalings van 'n kennisgewing kragtens subartikel (1) vir sodanige tydperk as wat hy dienstig ag, die watervoorsiening aan 'n perseel staak of beperk; en

126

- (c) alleen wanneer die voorgeskrewe heffing vir staking en heraansluiting vir die voorsiening betaal is, die voorsiening hervat.
- (4) Behalwe as dit anders in 'n kennisgewing kragtens subartikel (1) bepaal word en ondanks enige andersluidende voorwaardes vervat in die ooreenkoms wat die voorsiening reël, geld die bepalings van hierdie artikel ook ten opsigte van water wat direk deur die Munisipaliteit aan 'n verbruiker buite sy regsgebied voorsien word.

Mors van water onwettig

49. (1) Geen verbruiker laat toe dat –
- (a) Water doelloos of vermorsend uit eindpunt wateraanhegtings vloei nie;
 - (b) Pype of wateraanhegtings lek nie;
 - (c) Oningestelde of stukkende wateraanhegtings gebruik word nie;
 - (d) 'n Wateroorloop voortduur nie; of
 - (e) 'n Ondoeltreffende gebruik van water voortduur nie.
- (2) 'n Eienaar herstel of vervang enige deel van sy of haar waterinstallasie wat sodanig verval is dat dit veroorsaak of waarskynlik sal veroorsaak dat 'n gebeurtenis in subartikel (1) gelys sal gebeur.
- (3) Die Munisipaliteit kan, by skriftelike kennisgewing kragtens artikel 23, van 'n eienaar wat versuim om die maatreëls in subartikel (2) bedoel te neem, vereis om aan die bepalings van subartikel (1) te voldoen.
- (4) 'n Verbruiker verseker dat enige toerusting of aanleg wat aan sy of haar waterinstallasie gekoppel is, water op 'n doeltreffende verbruik.
- (5) Die Munisipaliteit kan, by skriftelike kennisgewing, die gebruik deur 'n verbruiker van enige toerusting in 'n waterinstallasie verbied indien, na sy mening, die waterverbruik van die toerusting ondoeltreffend is en daardie toerusting word nie teruggeplaas in gebruik alvorens doeltreffendheid herstel is en 'n skriftelike aansoek om dit terug te plaas deur die Munisipaliteit goedgekeur is nie.

DEEL 8

WATEROUDIT

Wateroudit

127

50. (1) Waterverbruikers, met uitsondering van verbruikers in veelvuldige wooneenhede, wat meer as 3 650 Kl per jaar verbruik, onderneem, op eie koste, binne 1 maand na die einde van elke finansiële jaar, 'n wateroudit.
- (2) 'n Kopie van die oudit moet vir insae deur beamptes van die Departement Waterwese en Bosbou, die waterraad, indien van toepassing, en die Munisipaliteit beskikbaar wees.
- (3) Die oudit bevat besonderhede oor –
- (a) Die hoeveelheid water gedurende die finansiële jaar verbruik;
 - (b) Die bedrag geld betaal vir water vir die finansiële jaar;
 - (c) Die aantal mense wat op die standplaas of perseel woonagtig is;
 - (d) Die aantal mense wat voltyds op die standplaas of perseel werk;
 - (e) Seisoenale veranderings in aar vrang deur maandelikse verbruik statistiek;
 - (f) Metodes waarop waterbesoedeling gemonitor word;
 - (g) Lopende inisiatiewe om wateraanvraag te bestuur;
 - (h) Planne om wateraanvraag te bestuur;
 - (i) Skattings en verbruik deur die onderskeie gebruikskomponente; en
 - (j) 'n Vergelyking van bogenoemde faktore met dit wat in elk van die vorige 3 jaar gerapporteer is, indien beskikbaar.

DEEL 9**ALGEMEEN****Kennisgewing van boorgate**

51. (1) Die Munisipaliteit kan, by kennisgewing –
- (a) Van die eienaar van 'n perseel binne die regsgebied van die Munisipaliteit waarop 'n boorgat is, of, indien die eienaar nie die perseel okkupeer nie, die okkupeerder, vereis om hom op die voorgeskrewe vorm van die bestaan van 'n boorgat op die perseel te verwittig en hom van sodanige inligting as wat hy mag verlang te voorsien; en
 - (b) Van die eienaar of okkupeerder van 'n perseel wat van voorneme is om 'n boorgat op die perseel te sink, vereis om hom op die voorgeskrewe vorm van sodanige voorneme te verwittig alvorens met die werk daaraan begin word.

128

- (2) Die Munisipaliteit kan van die eienaar okkupeerder van 'n perseel vereis om, tot bevrediging van die Munisipaliteit, voor die boorgat gesink word, ten opsigte van so 'n voorgename boorgat 'n omgewingsimpakstudie te doen.
- (3) Boorgate is onderworpe aan die vereistes van die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet No. 36 van 1998)
- (4) Die Munisipaliteit kan, by kennisgewing aan eienaar of okkupeerders wat bestaande boorgate vir waterdienste laat gebruik –
 - (a) Vereis dat, ooreenkomstig artikels 6, 7 en 22 van die Wet, goedkeuring van hom verkry moet word vir die gebruik van 'n boorgat vir waterdienste;
 - (b) Voorwaardes ten opsigte van die gebruik van 'n boorgat vir waterdienste oplê; en
 - (c) 'n vaste heffing ten opsigte van die gebruik van 'n boorgat oplê.

Neem van watermonsters

- 52. (1) Die munisipaliteit kan watermonsters, afkomstig van 'n ander bron as die watervoorsieningstelsel vir huishoudelike doeleindes, soos deur artikel 6 of 7 van die Wet gemagtig, neem en laat toets vir voldoening aan nasionale standarde voorgeskryf deur artikel 9 van die Wet.
- (2) Die voorgeskrewe heffing vir die neem en toets van die monsters in subartikel (1) genoem, word deur die persoon aan wie toestemming kragtens artikel 6(1) van die Wet verleen is om die water as drinkbare water te gebruik betaal.

Voorsiening van water wat nie vir drink bedoel is nie deur die Munisipaliteit

- 53. (1) Behoudens die bedinge en voorwaardes wat die Munisipaliteit bepaal, kan die Munisipaliteit, by aansoek kragtens artikel 3, instem om water wat nie vir drink bedoel is nie aan 'n verbruiker te voorsien.
- (2) Water voorsien kragtens 'n ooreenkoms in subartikel (1) bedoel, word nie vir huishoudelike of enige ander doeleindes wat, volgens die mening van die Munisipaliteit, 'n gesondheidsrisiko kan inhou gebruik nie.
- (3) Geen uitdruklike of stilswyende waarborg geld rakende die suiwerheid of geskiktheid vir die doel waarvoor water wat nie vir drink bedoel is nie voorsien word.
- (4) Die voorsiening van water wat nie vir drink bedoel is nie, geskied uitsluitlik, sowel wat toestand as gebruik betref, op risiko van die verbruiker, wat vir enige gevolgskaade direk of indirek, wat vir homself, haarself of andere daaruit mag voortspruit verantwoordelik

is, met insluiting van die gevolge van enige *bona fide* fout van die Munisipaliteit of die foutiewe werking van 'n suiweringsaanleg.

Toets van drukking in watervoorsieningsstelsel

54. Die Munisipaliteit kan, by aansoek en betaling deur die eienaar van die voorgeskrewe heffing, vir die tydperk deur die eienaar versoek, die sterkte van die druk in die watervoorsieningsstelsel van sy of haar perseel vasstel en verstrek.

Pype in strate of openbare plekke

55. Behalwe met die voorafverkreë skriftelike magtiging van die Munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat die Munisipaliteit mag stel, mag niemand, met die doel om water, verkry uit enige bron hoegenaamd, te gelei, in of onder 'n straat, openbare plek of ander grond waarvan die Munisipaliteit die eienaar is, wat in hom vestig of deur hom beheer word, 'n pyp of bykomende deel daarvan lê of aanlê nie.

HOOFSTUK III

SANITEITSDIENSTE

DEEL 1

STANDAARDE EN ALGEMENE BEPALINGS

Standaard vir saniteitsdienste

56. Saniteitsdienste deur die Munisipaliteit voorsien moet aan die minimum standaard vir voorsiening van saniteitsdienste deur artikel 9 van die Wet gestel voldoen.

Ontoelaatbare storting in rioolstelsel

57. (1) Niemand voer rioolvuil of ander stowwe in die rioolstelsel af, of laat afvoer daarvan toe-
- (a) Wat nie aan die standaard en maatstawwe in artikel 74 voorgeskryf voldoen nie;
 - (b) Wat stowwe in sodanige konsentraat bevat as wat in uitvloeisel bedoel vir afvoer in 'n rioolvuil verwerkingsaanleg, of in openbare water, enige aanstootlike- of andersins ongewenste smaak, kleur, reuk, temperatuur of skuim teweeg sal bring nie;
 - (c) Wat die hergebruik van behandelde rioolvuil in gevaar mag stel of enige proses waardeur rioolvuil gesuiwer word vir hergebruik of behandel word om slik vir afvoer te vorm nadelig mag raak nie;
 - (d) Wat enige stof of ding van watter aard ookal bevat wat nie vatbaar is vir behandeling tot 'n bevredigende graad by 'n rioolvuil verwerkingsaanleg of wat 'n defek of belemmering van die prosesse in gebruik by so 'n aanleg sal veroorsaak of moontlik sal veroorsaak nie;
 - (e) Wat enige stof of ding van watter aard ookal bevat wat van sodanige konsentraat is, of alleen in so 'n mate vir behandeling vatbaar is dat dit sal veroorsaak dat die uitvloeisel van die rioolvuil verwerkingsaanleg nie aan die voorgeskrewe standaard ooreenkomstig die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet No. 36 van 1998) voldoen nie;
 - (f) Behalwe ter voldoening aan die magtigings kragtens hierdie Verordening uitgereik, wat gevaar vir die gesondheid of veiligheid van enigiemand mag inhou of skadelik vir die konstruksie of komponente van die rioolvuil

131

afvoerstelsel mag wees of die gebruik van enige grond deur die Munisipaliteit vir die rioolvuil afvoerstelsel aangewend in gevaar stel nie; en

- (g) Wat die onbelemmerde afvoer van rioolvuil deur die rioolvuil afvoerstelsel mag verhinder nie.
- (2) Niemand laat stormwater in die rioolvuil afvoerstelsel inloop of laat toe dat dit daar inloop nie.
- (3) Die Munisipaliteit kan, by skriftelike kennisgewing, die bewoner of okkupeerder aansê om. Op sy of haar eie koste, periodiek deskundige inspeksies van die perseel te laat doen, ten einde voorkomende stappe wat voldoening aan hierdie Verordening sal verseker vas te stel en die bevindings aan 'n gevolmagtigde agent te rapporteer,
- (4) Indien iemand 'n bepaling van subartikel (1) of (2) oortree, verwittig hy of sy die Munisipaliteit binne 12 uur, of gouer, indien moontlik, van die besonderhede van die oortreding en die redes daarvoor.

DEEL 2

TERREIN SANITEITSDIENSTE EN VERBANDHOUDENDE DIENSTE

Aansoek vir infrastruktuur

- 58. (1) Indien daar nie 'n ooreenkoms vir saniteits- en verwante dienste ten opsigte van 'n perseel ooreenkomstig artikel 2 is nie, en geen infrastruktuur wat daarmee verband hou bestaan nie, doen die eienaar onmiddellik op die goedgekeurde vorm aansoek en –
 - (a) Betaal die voorgeskrewe heffing vir die installering van die nodige infrastruktuur; of
 - (b) Installeer, ooreenkomstig die spesifikasies van die Munisipaliteit, die aansluitingsriool of terrein saniteitsdienste waarvoor die Munisipaliteit goedkeuring verleen het.
- (2) Die Munisipaliteit kan die tipe perseel saniteitsdienste wat geïnstalleer moet word spesifiseer.

Dienste wat verband hou met perseel saniteitsdienste

- 59. (1) Die verwydering van opgaartenkinhoud, nagvuil of die leegmaak van putlatrines word deur die Munisipaliteit ooreenkomstig 'n program deur hom vasgestel onderneem.
- (2) Afskrifte van die program vir versameling en verwydering word op aanvraag beskikbaar gestel.

Heffings ten opsigte van dienste wat verband hou met perseel saniteitsdienste

60. (1) Heffings ten opsigte van verwydering of afhaal van opgaartenkinhoud, nagvuil of die leegmaak van putlatrines dek alle bedryfs- en onderhoudskoste vir verwydering van die putinhoud, vervoer na die afvoereindpunt, die behandeling van die inhoud om dit skoon te kry en die uiteindelijke beskikking oor vaste reste.
- (2) Indien aansoek gedoen word vir gebruik van die rioolvuil afvoerstelsel ten opsigte van 'n perseel wat so geleë is dat dit nodig is om die straatriool te verleng ten einde die rioolvuil afvoerstelsel met die perseel te verbind, kan die Munisipaliteit die verlenging magtig onderworpe aan die voorwaardes wat hy mag oplê.

Ligging van aansluitingsriool

62. (1) 'n Aansluitingsriool deur die Munisipaliteit voorsien en geïnstalleer, of wat kragtens artikel 61 besit word –
- (a) Wat aangebring in 'n posisie deur die Munisipaliteit en die eienaar ooreengekom en is van die grootte deur 'n gemagtigde beampte van die Munisipaliteit bepaal;
- (b) Eindig by 'n aansluitingspunt ongeveer 1 meter van die grens van die grond deur die Munisipaliteit besit of wat in hom vestig of waaroor hy 'n serwituut of ander reg het of waar subartikel (3) geld, by die aansluitingspunt kragtens daardie subartikel bepaal.
- (2) Wanneer ooreenkoms met 'n eienaar oor die ligging van 'n aansluitingsriool bereik word, maak die Munisipaliteit seker dat die eienaar bewus is van –
- (a) Praktiese beperkings wat mag geld rakende die ligging van 'n aansluitingsrioolpyp;
- (b) Die koste-implikasies van die onderskeie moontlike liggings van die aansluitingsriool;
- (c) Of die Munisipaliteit van die eienaar verwag om die ligging van die aansluitingsriool te bepaal deur 'n gedeelte van sy of haar waterinstallasie by of buite die grens van sy of haar perseel aan te bring, of op sodanige ooreengekome ligging binne of buite sy of haar perseel wat die aansluiting vereis word, vir die Munisipaliteit om by die installasie aan te sluit.
- (3) Op versoek van enigeen en onderworpe aan die voorwaardes wat hy mag oplê, kan die Munisipaliteit instem tot 'n aansluiting by 'n straatriool wat nie die mees gerieflike

aansluiting vir dreinerings van die perseel is nie: met dien verstande dat die aansoeker verantwoordelik is vir 'n verlenging van die dreinerings installasie tot by die aansluitingspunt deur 'n gemagtigde beampte aangewys en om op sy of haar koste, sodanige serwitute oor ander persele te wat nodig mag wees te verkry.

- (4) 'n Eienaar betaal die voorgeskrewe aansluitingsheffing.
- (5) Waar daar van 'n eienaar verwag word om 'n rioolvuil hystoestel soos in die Bouregulasies bedoel te voorsien, is die tempo en tyd van storting in die straatriool onderworpe aan die goedkeuring van die Munisipaliteit.

Voorsiening van een aansluitingsriool vir meer as een verbruiker op een perseel

63. (1) Ondanks die bepalinge van artikel 61, word slegs een aansluitingsriool by die rioolvuil afvoerstelsel vir die afvoer van rioolvuil van 'n perseel voorsien, ongeag die getal wooneenhede van verbruikers wat op die perseel geleë is.
- (2) Waar die eienaar of iemand wat 'n perseel waarop meer as een wooneenheid geleë is beheer of bestuur, versoek dat afvoer van rioolvuil vir doeleindes van afvoer van die onderskeie wooneenhede moet geskied, kan die Munisipaliteit, soos hy goedvind –
- (a) 'n Enkel aansluitingsriool ten opsigte van die perseel as geheel of enige getal van die wooneenhede installeer; of
 - (b) 'n Aparte verbindingsriool vir elke wooneenheid of enige getal van hulle installeer.
- (3) Waar die Munisipaliteit 'n enkele aansluitingsriool soos in subartikel (2)(a) beoog geïnstalleer het, moet die eienaar of persoon wat die perseel beheer of bestuur, na gelang van die geval –
- (a) Indien die Munisipaliteit dit vereis, op elke vertakkingspyp wat van die aansluitingsriool na die onderskeie wooneenhede loop –
 - (i) 'n aparte aansluitingsriool; en
 - (ii) 'n afsluitklep,Installeer en onderhou; en
 - (b) Verantwoordelikheid teenoor die Munisipaliteit aanvaar vir alle gelde en heffings vir alle rioolvuil wat deur so 'n enkele aansluitingsriool, ongeag die verskillende hoeveelhede wat deur die onderskeie verbruikers van die aansluitingsriool gestort word.

134

- (4) Ondanks subartikel (1), kan die Munisipaliteit magtiging verleen dat meer as een aansluitingsriool na die rioolvuil afvoerstelsel voorsien word vir die afvoer van rioolvuil vanaf 'n perseel wat uit deeltiteleenhede bestaan, of indien die Munisipaliteit van oordeel is dat ongeregverdigde ontbering of ongerief vir enige verbruiker op die perseel veroorsaak sal word deur die voorsiening van 'n enkele aansluitingsriool.
- (5) Waar die voorsiening van meer as een aansluitingsriool kragtens subartikel (4) gemagtig is, is die gelde en heffings vir die voorsiening van 'n aansluitingsriool betaalbaar met betrekking tot elke rioolvuilaansluiting wat aldus voorsien is.

Onderlinge aansluiting tussen persele

- 64. 'n Perseeleienaar verseker dat daar geen tussenaansluiting tussen die rioolinstallasie op sy of haar perseel en die rioolinstallasie op 'n ander perseel bestaan nie, behalwe waar hy of sy vooraf skriftelike toestemming van die Munisipaliteit verkry het en aan die voorwaardes wat die Munisipaliteit mag opleë voldoen.

Ontkoppeling van rioolinstallasie van aansluitingsriool

- 65. Die Munisipaliteit kan 'n rioolinstallasie ontkoppel van die aansluitingsriool en die aansluitingsriool verwyder indien -
 - (a) Die voorsieningsooreenkoms kragtens artikel 12 beëindig is en hy nie binne 'n tydperk van 90 dae vanaf sodanige beëindiging 'n aansoek vir verdere voorsiening aan die perseel deur die straatriool bedien, ontvang het nie; of
 - (b) Die gebou op die betrokke perseel gesloop is.

DEEL 4

RIOOLVUIL GELEWER DEUR MIDDEL VAN PADVERVOER

Aanvaarding van rioolvuil gelewer deur middel van padvervoer

- 66. Die Munisipaliteit kan, soos hy goedvind en onderworpe aan voorwaardes wat hy mag opleë, rioolvuil wat deur middel van padvervoer aan die Munisipaliteit se rioolvuil verwerkingsaanleg gelewer word, aanvaar.

Skriftelike toestemming vir lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

- 67. (1) Behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en onderworpe aan die tydperk en voorwaardes kragtens die skriftelike toestemming gespesifiseer, stort niemand, deur middel van padvervoer, rioolvuil in die Munisipaliteit se rioolvuil verwerkingsaanleg nie.

135

- (2) Die heffing vir rioolvuil wat vir afvoer aan die Munisipaliteit se rioolvuil verwerkingsaanleg gelewer word, word deur die Munisipaliteit ooreenkomstig die voorgeskrewe gelde of heffings geraam.

Voorwaardes vir lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

68. Wanneer rioolvuil deur middel van padvervoer gelewer word –

- (a) Word die afleweringstyd met die Munisipaliteit gereël; en
- (b) Word die aard en samestelling, voor storting daarvan, tot bevrediging van die Munisipaliteit vasgestel en word geen rioolvuil wat nie aan die standaard deur hierdie Verordening neergelê voldoen, gelewer nie.

Intrekking van toestemming vir lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

69. Die Munisipaliteit kan, nadat hy minstens 14 dae skriftelik kennis gegee het van sy voorneme, sy toestemming aan iemand wat toegelaat word om rioolvuil deur middel van padvervoer te stort, intrek indien sodanige persoon-

- (a) Versuim om te verseker dat die rioolvuil aldus gelewer voldoen aan die standaard in artikel 73 en 74, soos van toepassing, of in die geskrewe toestemming voorgeskryf; of
- (b) Versuim of weier om aan 'n kennisgewing, wettiglik kragtens hierdie Verordening aan hom of haar beteken, te voldoen of 'n bepaling van hierdie Verordening of voorwaarde aan hom of haar kragtens 'n toestemming aan hom of haar verleen oortree; en
- (c) Versuim om die geraamde heffings ten opsigte van gelewerde rioolvuil te betaal.

DEEL 5**AFVOER VAN NYWERHEIDSUITVLOEISEL****Toestemming om nywerheidsuitvloeisel te stort**

70. (1) Niemand mag sonder die Munisipaliteit se skriftelike toestemming, in die vorm van 'n permit, nywerheidsuitvloeisel in enige riool of stormwatersloot regstreeks of onregstreeks stort of toelaat dat dit gestort word nie.
- (2) Iemand wat begerig is om nywerheidsuitvloeisel in 'n straat riool te stort, moet skriftelik eers in duplikaat op die toepaslike vorm by die Munisipaliteit om 'n permit aansoek doen en moet sodanige bykomende inligting verstrek en sodanige monsters indien as wat die Munisipaliteit vereis.
- (3) Die Munisipaliteit kan na goeddunke en met inagneming van die vermoë van die rioolstelsel of enige toestel wat vir rioolvuil gebruik word of die rioolsuiweringswerke,

136

of dit aan die Munisipaliteit behoort of nie, en op sodanige voorwaardes as wat hy dienstig ag, skriftelik toestemming in die vorm van 'n permit verleen dat nywerheidsuitvloeisel in 'n riool gestort word.

- (4) Die nywerheidsuitvloeisel moet ten alle tye voldoen aan die vereistes van die permit wat ten opsigte van die perseel uitgereik is.
- (5) Die Munisipaliteit kan te enige tyd vanweë 'n verandering wat voortspruit uit 'n wysiging in die rioolsuiwerings metode, of die instel van nuwe, hersiene, of strenger, of ander standarde deur die Munisipaliteit of ingevolge die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet No. 36 van 1998), soos gewysig of as gevolg van 'n wysiging van hierdie Verordening, of vanweë enige ander voldoende rede, 'n toestemming wat verleen is, of 'n voorwaarde wat opgelê is, hersien, wysig, verander of herroep of nuwe voorwaardes opelê vir die storting van nywerheidsuitvloeisel in die straat riool, of die storting van enige of al sodanige uitvloeisel in die straat riool, beperk of verbied deur vooraf 4 weke skriftelik kennis te gee van sy voorneme om dit te doen.
- (6) Ondanks die bepalings van subartikel (1), maar behoudens die bepalings van subartikel (2), (3), (4) en (5), kan enige afvoer van nywerheidsuitvloeisel wat onmiddellik voor die datum van afkondiging van hierdie Verordening bestaan, indien 'n aansoek om sodanige afvoer voort te sit ingevolge subartikel (2) voorgelê is, voortgaan soos dit op die tydstip bestaan, tot tyd en wyl die Munisipaliteit die aansoeker skriftelik van die uitslag van sy of haar aansoek kennis gegee het.

Beheer van nywerheidsuitvloeisel

71. (1) Die eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarvandaan nywerheidsuitvloeisel in 'n straat riool gestort word, moet toereikende geriewe soos oorloopvlakverklikkers, gereedheid toerusting, oorloop opvangputte, ghries opvangputte, olie opvangputte verskaf of moet ander toepaslike maatreëls tref om op voldoende en doeltreffende wyse te voorkom dat 'n stof wat verbied of beperk word ingevolge hierdie Verordening in die straat riool gestort word.
- (2) Die Munisipaliteit kan, deur 'n kennisgewing te beteken op die eienaar of okkupeerder van enige perseel waarvandaan nywerheidsuitvloeisel gestort word, sodanige eienaar of okkupeerder beveel om, behoudens ander bepalings van hierdie Verordening –
 - (a) Nywerheidsuitvloeisel, voordat dit in die straat riool gestort word, op so 'n wyse vooraf te behandel dat dit in alle opsigte aan die bepalings in artikel 73(1) voldoen, of die uitvloeisel siklus van die nywerheids proses in so 'n mate en op so 'n manier te wysig wat na die Munisipaliteit se mening nodig is om te

verseker dat die rioolsuiweringswerke wat die genoemde uitvloeisel ontvang, of sodanige werke onder die beheer van die Munisipaliteit is al dan nie, gesuiwerde uitvloeisel voortbring wat voldoen aan standaard wat ingevolge die bepalings van die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet No. 36 van 1998), soos gewysig, vir sodanige werke voorgeskryf word;

- (b) Die storting van nywerheidsuitvloeisel tot sekere vasgestelde tye en die stortingstempo tot sekere vasgestelde maksimum te beperk en op sy of haar koste sodanige tenks, toestelle en ander toerusting wat na die Munisipaliteit se mening nodig of toereikend is om aan die genoemde beperkings te voldoen, aan te bring;
- (c) 'n Afsonderlike perseelrioolstelsel vir die wegvoer van nywerheidsuitvloeisel aan te bring en die uitvloeisel deur middel van 'n afsonderlike aansluiting, soos deur die Munisipaliteit bepaal in die straatriool te stort, en hom of haar daarvan te weerhou om sodanige uitvloeisel deur middel van enige perseelrioolstelsel wat vir die wegvoer van huishoudelike vuilwater of drekwatervat bedoel is of gebruik word, te stort, of enige huishoudelike vuilwater of drekwatervat deur middel van die genoemde afsonderlike stelsel vir nywerheidsuitvloeisel te stort;
- (d) Op sy of haar koste in enige perseelrioolstelsel wat nywerheidsuitvloeisel na die straatriool wegvoer, een of meer inspeksie-, monsterneming- of meterkamers van sodanige afmetings en materiaal en op sodanige plekke was wat die Munisipaliteit kan voorskryf, aan te bring;
- (e) Ten opsigte van nywerheidsuitvloeisel wat van die perseel af gestort word, gelde wat bereken word ooreenkomstig die bepalings van artikel 75 aan hierdie Verordening te betaal: met dien verstande dat as die presiese chemiese suurstofbehoefte, die permanganaatwaarde (suurstof geabsorbeer), die swewende vaste stowwe, die ammoniak, die fosfate en die geleidingsvermoë van die nywerheidsuitvloeisel vanweë die besondere omstandighede van enige bepaalde geval nie met behulp van die berekeningsmetode wat in artikel 75 voorgeskryf word, bepaal kan word nie, die Munisipaliteit van sodanige ander berekeningsmetode waarvolgens die genoemde sterkte wel bepaal kan word, gebruik kan maak, en die bedrag wat gevorder moet word, daarvolgens kan vasstel;
- (f) Alle inligting te verstrek wat die Munisipaliteit mag vereis om die gelde wat ingevolge die bepalings van artikel 75 betaalbaar is, te bereken; en

- (g) Vir die toepassing van paragraaf (f), op sy of haar koste 'n meter wat die totale hoeveelheid water afmeet wat uit 'n boorgat, fontein of ander natuurlik bron verkry en op die perseel gebruik word, te verskaf en te onderhou.

Afmeet en vasstel van die hoeveelheid nywerheidsuitvloei

72. Die Munisipaliteit kan op 'n plek wat hy aanwys in enige perseelrioolstelsel wat nywerheidsuitvloei na 'n straatriool wegvoer, en op koste van die eienaar of okkupeerder, 'n meter of ander toestel aanbring en onderhou met die doel om die volume of samestelling van die genoemde uitvloei te bepaal en iemand wat so 'n meter of ander toestel uitskakel, oopmaak, oopbreek of op 'n ander manier daarmee peuter of dit beskadig, begaan 'n misdryf; met dien verstande dat die Munisipaliteit na goeë dunde met iemand wat nywerheidsuitvloei in die straatriool stort, 'n ooreenkoms kan aangaan waarby 'n ander metode vir die vasstel van die volume uitvloei aldus gestort, of die samestelling daarvan, bepaal kan word.

Verbode storting

73. (1) Niemand mag rioolvuil of enige stof in 'n straatriool stort of veroorsaak of toelaat dat dit daarin gestort word of daarin beland nie, indien –
- (a) Dit nie voldoen aan die spesifikasies vervat in artikel 74 nie met dien verstande dat die Munisipaliteit vir sodanige tydperk of op sodanige voorwaardes as wat hy mag bepaal sommige of al sodanige spesifikasies kan verslap of vrystelling daarvan verleen; met dien verstande verder dat ondanks voldoening aan sodanige spesifikasies, die Munisipaliteit die totale massa van enige stof of onsuiverheid wat gedurende enige vasgestelde tydperk in 'n riool vanaf enige perseel gestort word, mag beperk;
- (b) Dit wel aan sodanige spesifikasies voldoen, maar stof van watter aard ookal bevat wat na die mening van die Munisipaliteit –
- (i) Nie vir behandeling deur die rioolsuiweringswerke vatbaar is nie, of wat die gewone rioolsuiweringsproses ontwrig of kan ontwrig of dit strem of kan strem; of
- (ii) Van so aard is of slegs sodanig gesuiwer kan word dat dit verhoed dat die finale gesuiwerde uitvloei van die rioolsuiweringswerke in alle opsigte voldoen aan 'n vereiste wat ingevolge die bepalings van die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet No. 36 van 1998), soos gewysig, gestel word; of

139

(iii) Hetsy dit alleen, hetsy met ander stowwe –

- (aa) 'n Gifstof afgee of bevat wat skadelik kan wees vir die gesondheid van diegene wat by die rioolsuiweringswerke werkzaam is, of wat die Munisipaliteit se rirole of mangate in die uitvoering van hul pligte moet binnegaan; of
- (bb) Skadelik kan wees vir straatriole, suiweringswerke of vir die grond wat vir die wegdoening van gesuiwerde riooluitvloei sel gebruik word;
- (cc) 'n Nadelige uitwerking het op die prosesse waarvolgens rioolvuil gesuiwer word of op die hergebruik van gesuiwerde riooluitvloei sel;

- (a) Dit na die mening van die Munisipaliteit aanstootlik is of 'n oorlas vir die publiek kan veroorsaak;
 - (b) Dit in die vorm van stoom of dampe is;
 - (c) Die temperatuur daarvan, waar dit die riool binnegaan, 44°C oorskry;
 - (d) Dit 'n stof van watter aard ookal bevat wat na die mening van die Munisipaliteit ontplofbare, vlambare, giftige of aanstootlike gasse of dampe in die straatriool kan laat ontstaan
 - (e) Dit 'n stof wat 'n flitspunt laer as 93°C het of wat 'n giftige damp by 'n temperatuur laer as 93°C afgee;
 - (f) Dit 'n stof van watter aard ookal, met inbegrip van olie, ghries, vet of reinigingsmiddels wat straatriole of perseelriole kan verstopt, of die behoorlike funksionering van rioolsuiweringswerke kan belemmer, bevat;
 - (g) Daar sigbare tekens van teer of aanverwante produkte of distillate bitumen of asfalt aanwesig is;
 - (h) Dit 'n stof bevat wat so gekonsentreerd is dat dit aan die finale behandelde uitvloei sel van die rioolsuiweringswerke na chlorering na die mening van die Munisipaliteit 'n ongewenste smaak of 'n ongewenste reuk of kleur gee of dat dit oormatig skuim kan veroorsaak.
- (2) (a) Indien iemand strydig met 'n bepaling van hierdie Verordening. Nywerheidsuitvloei sel in 'n straatriool stort, of veroorsaak of toelaat dat dit gestort word, of op die punt staan om dit te doen, kan die Munisipaliteit nadat

140

hy die eienaar of okkupeerder van die betrokke perseel in kennis gestel het van sy voorneme om dit doen, en in geval nood, sonder kennisgewing, onverwyld die perseelriool wat sodanige uitvloeisel na die straatriool wegvoer, vir sodanige tydperk as wat hy dienstig ag, sluit en afdig ten einde te voorkom dat sodanige uitvloeisel die straatriool bereik.

- (b) Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade wat deur enige stap wat ingevolge paragraaf (a) gedoen word, veroorsaak word nie.
- (c) Niemand mag sonder die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit die seël van 'n perseelriool wat ingevolge paragraaf (a) gesluit en afgedig is, oopmaak of breek of veroorsaak of toelaat dat dit gedoen word nie.

Perke vir permanganaatwaarde (PV), pH en elektriese geleidingsvermoë en maksimum konsentrasie van sekere stowwe

74. Behoudens die bepalings van artikel 73(1)(a), is die volgende

- (a) Die perke vir die PV, pH en elektriese geleidingsvermoë; en
- (b) Die stowwe en die maksimum toelaatbare konsentrasies daarvan, uitgedruk in milligram per liter (mg/l):

(i) **Algemeen**

PV – hoogstens	100mg/l
pH binne die beste	6.0 – 10.0
Elektriese geleidingsvermoë – hoogstens	500mS/m by 20°C
Bytende alkaliniteit (uitgedruk as CaCO_3)	1000 mg/l
Plantolies, vette ghries of was	400 mg/l
Olie ghries of was van minerale oorsprong	50 mg/l
Sulfiedes, hidrosulfiedes en polisulfiedes (uitgedruk as S)	5 mg/l
Stowwe wat blousuurgas in die perseelrioolstelsel, straatriool of rioolsuiweringswerke kan vrystel (Uitgedruk as HCN)	20mg/l
Formaldehiede (Uitgedruk as HCHO)	50mg/l
Nie-organiese vaste stowwe in suspensie	100 mg/l
Chemiese suurstofbehoefte (COD)	500 mg/l
Alle suikers of stysels (uitgedruk as glukose)	1000 mg/l

141

Beskikbare chloor (uitgedruk as $C/2$)	100 mg/l
Sulfate (uitgedruk as SO_4)	1500mg/l
Fluoorhoudende verbindings (uitgedruk as F)	5mg/l
Swewende vaste stowwe (SE)	1000 mg/l
Fosfaat en fosfaat-bevattende verbindings (uitgedruk as P)	100mg/l

(ii) **Metale**Groep 1

Yster (uitgedruk as Fe)

Chroom (uitgedruk as CrO_3)

Koper (uitgedruk as Cu)

Nikkel (uitgedruk as Ni)

Sink (uitgedruk as Zn)

Silwer (uitgedruk as Ag)

Kobalt (uitgedruk as Co)

Wolfram (uitgedruk as W)

Titaan (uitgedruk as Ti)

Kadmium (uitgedruk as Cd)

Die totale konsentrasie van al die metale in Groep 1 (uitgedruk soos hierbo) in enige monster van die uitvloeisel, mag nie 20mg/l, en die konsentrasie van enige besondere metaal in enige monster nie 5mg/l oorskry nie.

Groep 2

Lood (uitgedruk as Pb)

Selenium (uitgedruk as Se)

Kwik (uitgedruk as Hg)

Die totale konsentrasie van al die metale in Groep 2 (uitgedruk soos hierbo) in enige monster van die uitvloeisel, mag nie 20 mg/l, en die konsentrasie van enige besonderhede metaal in enige monster nie 5mg/l oorskry nie.

(iii) **Ander elemente**

Arseen (uitgedruk as As)

Boor (uitgedruk as B)

Die totale konsentrasie van alle elemente (uitgedruk soos hierbo) in enige monster van die uitvloeisel, mag nie 5mg/l oorskry nie.

(iv) **Radio-aktiewe afvalstowwe**

Radio-aktiewe afvalstowwe of isotope: 'n Konsentrasie soos deur die Raad op Atoomkrag of enige Staatsdepartement bepaal.

Nywerheidsuitvloeisel gelde

75. (1) Die eienaar of okkupeerder van enige perseel waarvandaan nywerheidsuitvloeisel afgevoer word, moet, ongeag of die Munisipaliteit sy toestemming tot die afvoer soos vermeld in artikel 70(3) gegee het, al dan nie, bykomstig tot enige ander gelde waarvoor daar in hierdie Verordening of enige ander wet voorsiening gemaak word, aan die Munisipaliteit 'n bedrag betaal wat onderworpe is aan die bepalinge van hierdie Verordening.
- (2) Die Munisipaliteit stuur 'n rekening vir die verskuldigde gelde, wat die datum waarop dit betaal moet word toon, aan die okkupeerder of eienaar, na gelang van die geval.
- (3) Indien die okkupeerder of eienaar, na gelang van die geval, versuim om bogenoemde gelde op die vervaldatum soos aangegee te betaal, is rente teen die stanaard rentekoers betaalbaar.
- (4) Behoudens die onderstaande bepalinge van hierdie artikel, word die gelde betaalbaar kragtens subartikel (1), bereken deur middel van die formule:

$$C = B \times V \times T$$

Waar:

- C die nywerheidsuitvloeisel gelde wat betaalbaar is deur die eienaar of okkupeerder;
- B die koste van die behandeling van een kiloliter rioolvuil;
- V die totale getal kiloliter nywerheidsuitvloeisel wat gedurende die betrokke periode van nywerheidsuitvloeisel vrystelling afgevoer is waar die sterkte bepaal word;

143

T die sterkte van die uitvloei sel waar:

$$T = \frac{(1 + \frac{COD(i-t)}{COD(t)} + \frac{PV(i-t)}{PV(t)} + \frac{SS(i-t)}{SS(t)} + \frac{PO_4(i-t)}{PO_4(t)} + \frac{COND(i-t)}{COND(t)})}{6}$$

Waar:

COD, PV, SS, NH_3 , PO_4 en COND onderskeidelik die chemiese suurstofbehoefte, die permanganaatwaarde (suurstof geabsorbeer), die swewende vasste stowwe, die ammoniak en fosfgate is, uitgedruk in milligram per liter, en COND die konduktiwiteit in mS/m by 20°C is ten opsigte van monsters wat deur enige behoorlik aangestelde verteenwoordiger van die Munisipaliteit versamel word, en soos deur die Munisipaliteit vereis word;

i die tariefmonster van die eienaar of okkupeerder

t die gemiddelde waarde van rou rioolwater by die rioolsuiweringswerke vir die betrokke tydperk waarvoor nywerheidsuitvloei sel geld betaalbaar is.

Indien (i-t) van 'n betrokke parameter kleiner as nul is, val die betrokke parameter weg in die berekening van die sterkte van die Uitvloei sel (T).

Wanneer die berekende waarde van (T) gelyk aan een is, sal die eienaar of okkupeerder nie nywerheidsuitvloei sel gelde betaal op grond van die sterkte van die uitvloei sel nie. (T) word dan gelyk aan 1 gestel en die van nywerheidsuitvloei sel geproduseer, mits die volume minder as 10 Kl per maand is, waarby geen gelde betaalbaar is nie.

- (5) Die parameters van die nywerheidsuitvloei sel monsters soos deur die Munisipaliteit bepaal ingevolge subartikel (4) is finaal en bindend.
- (6) Die koste van behandeling van een kiloliter rioolvuil word gebaseer op die Munisipaliteit se jaarlikse begroting van uitgawes vir die daaropvolgende jaar soos goedgekeur deur die Munisipaliteit.
- (7) Die Munisipaliteit dra die koste wat verbonde is aan die monsterneming en die toetsing van die monsters wat deur die Munisipaliteit vereis is, terwyl die koste wat verbonde is aan enige ander monsterneming en toetsing van monsters deur die eienaar of okkupeerder gedra word.
- (8) Die Munisipaliteit bepaal die totale hoeveelheid nywerheidsuitvloei sel wat gedurende elke tydperk vanaf die persele afgevoer word, en vir die doeleindes van sodanige vasstelling sal die Munisipaliteit –

144

- (a) In geval waar nywerheidsuitvloeisel en ander rioolvuil saam gemeet word, die hele afvoer as nywerheidsuitvloeisel beskou;
- (b) In 'n geval waar die hoeveelheid rioolvuil of nywerheidsuitvloeisel wat vanaf die perseel afgevoer word, nie regstreeks gemeet word nie –
- (i) Sodanige vasstelling baseer op die hoeveelheid water wat op die perseel gebruik word gedurende die betrokke tydperk, nadat daar sodanige rekening gehou is wat die Munisipaliteit billik ag ten opsigte van water wat vir besproeiing gebruik is, of verdamp het of wat in artikels wat op die perseel geproduseer word, aanwesig is; en
- (ii) Indien nywerheidsuitvloeisel vanaf meer as een punt op die perseel afgevoer word, genoemde hoeveelheid water aan die verskillende afvoerpunte so akkuraat as moontlik toewys;
- (c) In enige geval waar 'n meettoestel as foutief bewys word, sodanige fout behoorlik in aanmerking neem.
- (9) (a) Die Munisipaliteit het op die rekenings vir nywerheidsuitvloeisel gelewer ooreenkomstig subartikel (2), die toeslag beteken kragtens paragraaf (b) ten opsigte van elke parameter waar die perke wat daarin gespesifiseer is, oorskry word in elkeen van die tariefmonsters daarin vermeld, op die nywerheidsuitvloeisel-rekenings gelewer.
- (b) Enigiemand wat nywerheidsuitvloeisel in enige straatriool afvoer, moet, benewens enige boete wat aan hom of haar opgelê word, aan die Munisipaliteit 'n toeslag betaal wat volgens die volgende formule bereken word –

$$P = P_1 + P_2 + P_3 + \dots P_n$$

Waar:

P = die nywerheidsuitvloeisel geld betaalbaar indien die maksimum standaard oorskry word van 'n parameter;

P₁, P₂, P₃, P ..., P_n = die parameters wat die maksimum standaard oorskry en as volg bereken word:

$$P_n = B \times V \times \frac{\text{Maksimum toelaatbaar} - \text{Analities bepaalde waarde}}{\text{Maksimum toelaatbaar}} ; \text{ of}$$

$$P_n = B \times V \times \frac{\text{Analities bepaalde waarde} - \text{Maksimum toelaatbaar}}{\text{Maksimum toelaatbaar}} ; \text{ of}$$

145

Waar:

- B Die koste van die behandeling van een kiloliter rioolvuil;
- V Die totale getal kiloliter nywerheidsuitvloeisel wat gedurende die betrokke periode van nywerheidsuitvloeisel vrystelling afgevoer is waar die sterkte bepaal word.

- (10) Die Munisipaliteit kan bepaal dat die formules wat in hierdie Verordening vermeld word, nie van toepassing is nie in enige geval waar die metode vir die bepaling van die sterkte van nywerheidsuitvloeisel soos in sodanige formule gespesifiseer, na die mening van die Munisipaliteit nie die ware sterkte van die betrokke uitvloeisel weergegee nie.

76. Aansoek om 'n permit om bedryfs- of nywerheidsuitvloeisel in die rioolstelsel af te voer

NAMA KHOI MUNISIPALITEIT

Aansoek om 'n permit om bedryfs- of nywerheidsuitvloeisel in die rioolstelsel af te voer

(Moet in blokletters ingevul word)

(1) ALGEMENE INLIGTING

LIGGING VAN BESIGHEID

Straatnaam: _____

Straatnommer: _____

Erftnommer: _____

Telefoonnommer: _____

POSADRES:

ADRES VIR REKENINGS

EIENAARSREG OP DIE PERSEEL

Naam van eienaar: _____

146

Adres van eienaar: _____

AARD VAN DIE PROSESSE OF BEDRYF WAT OP DIE PERSEEL UITGEVOER WORD

NAAM VAN DIE ONDERTEKENAAR: _____

BETREKKING IN DIE BESIGHEID: _____

GEREGISTREERDE NAAM VAN DIE BESIGHEID WAAROP DIE PERMIT
BETREKKING SAL HÊ:

(2) HOEVEELHEID UITVLOEISEL EN AFVOERWAARDES

Verbindingspunt	MAKSIMUM AFVOER TEMPO PER		
	Maand in kiloliter	Dag in kiloliter	Uur in kiloliter

NORMALE WERKVERRIGTING TYDPERK VAN INSTALLASIE

DAE IN WEEK	TYD IN DAG

UITVLOEISEL AFVOER FAKTOR

Water wat perseel binnegaan	%	Water op perseel verbruik (nie in rioolstelsel inloop nie)	%
Uit Munisipale bronne		Vir ketel gebruik	
Uit ander bronne		Met verdamping	
		In produk agtergelaat	
		Vir ander gebruike aangewend	
Totaal in perseel in	100	Totaal op perseel verbruik	
Uitvloeisel afvoer faktor – K			

14'

(3) VOORAFBEHANDELING VAN UITVLOEISEL VOOR AFVOER

(Vul in die groottes, inhoudsmate, ens., waar voorafbehandeling aangetref word. Maak 'n kruisie waar 'n besondere eenheid nie bestaan nie)

TIPE VOORAFBEHANDELING		VRYSTELLINGSPUNTE			
		1	2	3	4
Siwwe (met die hand gemaak)	Oppervl (m ²)				
Siwwe (meganies)	Oppervl (m ²)				
Draaikerwers					
Grinttenks					
Vetput					
Besinktenks	Oppervl (m ²)				
Besinktenks	Vol (m ³)				
Biologiese prosesse					
Tipe:					

(4) FISIESE EN CHEMIESE EIENSKAPPE VAN UITVLOEISEL

(Vul die maksimum waardes in of maak 'n kruisie waar dit afwesig is)

	pH	Temperatuur °C	Geleidingsvermoë mS/m by 20°C	PV 4 ure KMnO ₄ mg/l
Maksimum				
Minimum				

Besinkbare vaste stowwe (ml/l)

Konsentrasies in mg/l van die volgende:

Swewende vaste stowwe: _____

Bytende alkaliniteit as CaCO₃: _____

Suurgehalte CaCO₃: _____

Sulfiede, ens. as S: _____

Sulfate as SO₄: _____

Chloriede as Cl₂: _____

Fluoorverbindings as F: _____

Beskikbare chloor as Cl₂: _____

Suiker, stysel as glukose: _____

Teer produkte en distillate: _____

Stowwe nie in oplossing nie: _____

148

Vet, plantolie, ens.: _____
Waterstofsianied as HCN: _____
Minerale olie en ghries: _____
Kleurstowwe: _____
Formaldehied as HCHO: _____

Konsentrasie in mg/l van die volgende:

GROEP 1 METALE

Yster as Fe: _____
Chroom as CrO₃: _____
Koper as Cu: _____
Nikkel as Zi: _____
Sink as Zn: _____
Kadmium Cd: _____
Silwer as Ag: _____
Kobalt as Co: _____
Wolfram as W: _____
Titanium as Ti: _____

GROEP 2 METALE

Lood as Pb: _____
Selenium as Se: _____
Kwik as Hg: _____

ANDER ELEMENTE

Arseen as As: _____
Boor as B: _____

TOTALE KONSENTRASIE

Groep 1 metale: _____
Groep 2 metale: _____
Ander elemente: _____

Is radio-aktiewe afvalstowwe of isotope in die uitvloeisel teenwoordig

☐ Ja

☐ Nee

(5) VIR AMPTELIKE GEBRUIK

PERMITNOMMER	UITGEREIK DEUR	DATUM

WATER TOEWYSINGS-FAKTOR	TESOURIE VERWITTIG	DATUM

NAMA KHOI MUNISIPALITEIT**SPESIALE VOORWAARDES****Voorwaardes van aanvaarding van die afvoer van nywerheidsuitvloei in die rioolstelsel:**

- (i) 'n Geldige permit moet ten opsigte van die afvoer gehou word en die voorwaardes in die permit uiteengesit nagekom.
- (ii) Enige spesiale voorwaardes wat die vooraf behandeling van die uitvloei vereis alvorens dit afgevoer word, moet nagekom word en die werk tot bevrediging van die Munisipaliteit gedoen.
- (iii) Die bepalings van hierdie Verordening moet nagekom word.
- (iv) Die aansoeker moet die munisipaliteit onverwylde skriftelik in kennis stel van enige verandering wat plaasvind of sal plaasvind in die aard, hoeveelheid of tempo ten opsigte van die afvoer van uitvloei en wat enigeen van die beperkings in die permit vervat, sal oorskry.
- (v) Die aansoeker moet binne 30 dae na die datum van ondertekening van hierdie aansoek 'n akkurate verteenwoordigende monster van minstens 5 liter van die uitvloei wat afgevoer sal word, verkry. Die een helfte van hierdie monster moet by die Munisipaliteit se laboratorium-dienste van ontleding van die ander helfte deur 'n analitikus wat die aansoeker op sy koste aangestel het.
- (vi) Ek, (volle naam), die ondergetekende, wat behoorlik gemagtig is om op te tree namens, wat as die aansoeker bekend sal staan, verklaar dat die inligting op hierdie verstrek na my wete akkuraat is, en aanvaar dat gemelde inligting gebruik kan word as grondslag vir die uitreiking van 'n permit om nywerheidsuitvloei in die rioolstelsel af te voer.

.....
DATUM.....
HANDTEKENING**OUTORITEIT OF HOEDANIGHEID VAN ONDERTEKENAAR:**

.....

150

77. Permit om bedryfs- of nywerheidsuitvloeisel in die rioolstelsel af te voer

NAMA KHOI MUNISIPALITEIT

(DIREKTORAAT TEGNIESE DIENSTE)

PERMIT OM NYWERHEIDSUITVLOEISEL IN DIE RIOOLSTELSEL AF TE VOER

(1)

GEREGISTREERDE NAAM VAN DIE BESIGHEID WAAROP DIE PERMIT BETREKKING HET			
Straat	Straatnommer	Erf nommer	Telefoonnommer
Gemagtigde prosesse vir perseel		Uitvloeiselfaktor	

(2)

VOORWAARDES VAN UITVLOEISEL AFVOER			
Verbindingspunt	Maksimum afvoertemp in Kl		
	Per maand	Per dag	Per uur
	Maandag tot Vrydag	Saterdag	Sondag
Gemagtigde afvoertye			

(3)

VOORAF BEHANDELING VEREIS VOOR AANNAME

(4)

FISIESE EN CHEMIESE VOORWAARDES WAT GELD VOORDAT UITVLOEISEL AANVAAR WORD	
Stowwe aanvaarbaar in geringe konsentrasie alleenlik	Stowwe wat in geheel afwesig moet wees in uitvloeisel

(5)

SPESIALE VOORWAARDES

Hierdie permit word ingevolge hierdie Verordening uitgereik en is onderworpe aan die voorwaardes daarin vervat.

.....
DATUM

.....
MUNISIPALE BESTUURDER

Rekening nommer	Adres vir rekenings	Vorige permitnommer

Deel 6

**BEPALINGS VAN HOEEVEELHEID UITVLOEISEL WAT IN DIR RIOOLSTELSEL
GESTORT WORD**

Bepaling van hoeveelheid standaard huishoudelik uitvloeisel gestort

78. (1) Die hoeveelheid standaard huishoudelike uitvloeisel gestort word bepaal deur middel van 'n persentasie van die water deur die Munisipaliteit voorsien: met dien verstande dat waar die Munisipaliteit van mening is dat so 'n persentasie ten opsigte van spesifieke persele buitensporig is met inagneming van die doel waarvoor water op daardie op daardie persele gebruik word, die Munisipaliteit die persentasie op daardie persele van toepassing kan verminder na 'n getal wat volgens sy opinie en ooreenkomstig die beskikbare gegewens, die verhouding tussen die waarskynlike hoeveelheid rioolvuil van die perseel afgevoer en die hoeveelheid water daaraan voorsien reflekteer.

152

- (2) Waar die perseel voorsien word van water van 'n ander bron of bykomend tot die Munisipaliteit se watervoorsieningstelsel, insluitende onttrekking uit 'n boorgat, is die hoeveelheid 'n persentasie van die totale waterverbruik op die perseel soos redelikerwys deur die Munisipaliteit geraam.
- (3) Indien dit, na die mening van die Munisipaliteit, nie moontlik is om die hoeveelheid standaard huishoudelike uitvloeisel ooreenkomstig subartikel (1) of (2) te bepaal nie, kan dit geskat word deur die getal watergedrewe toilette op die betrokke perseel in ag te neem.

Bepaling van hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel gestort

79. (1) Die hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel in die rioolvuil afvoerstelsel gestort word –
- (a) Waar 'n meetinstrument aangebring is, deur die hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel vanaf 'n perseel losgelaat soos deur daardie meetinstrument gemeet bepaal; of
 - (b) Tot tyd en wyl 'n meetinstrument aangebring is, deur middel van 'n persentasie van die water deur die Munisipaliteit aan die perseel voorsien bepaal.
- (2) Waar 'n perseel voorsien word van water afkomstig van 'n ander bron of bykomend tot die Munisipaliteit se watervoorsieningstelsel, met insluiting van onttrekking uit 'n rivier of boorgat, is die hoeveelheid 'n persentasie van al die water op die perseel gebruik, soos redelikerwys deur die Munisipaliteit geraam.
- (3) Waar 'n gedeelte van die water aan 'n perseel voorsien deel uitmaak van die eindproduk van 'n vervaardigingsproses of verlore gaan deur reaksie of verdamping gedurende die vervaardigingsproses, of vir enige ander rede, kan die Munisipaliteit, na ontvangs van 'n aansoek, die geraamde hoeveelheid van nywerheidsuitvloeisel verminder.

Vermindering in die hoeveelheid bepaal kragtens artikel

80. (1) 'n Verbruiker is geregtig op vermindering van die hoeveelheid kragtens artikels 78 en 79(1)(a) bepaal, indien die hoeveelheid water waarop die persentasie bereken word gemeet is gedurende 'n tydperk waartydens water vermors is of daar 'n onopgespoorde lekkasie was, indien die verbruiker tot bevrediging van die Munisipaliteit kan aantoon dat die genoemde water nie in die rioolvuil afvoerstelsel gestort is nie.
- (2) Vermindering word gegrond op die hoeveelheid waterverlies deur lekkasie of vermorsing tydens die lektydperk.

153

- (3) Die lektydperk is òf die meting tydperk onmiddellik voordat die lekkasie herstel is, òf die meting tydperk waarbinne die lekkasie herstel word, welke tydperk ookal die grootste vermindering in die hoeveelheid tot gevolg het.
- (4) (a) Die hoeveelheid waterverlies word bereken as die verbruik gedurende die lektydperk, min 'n gemiddelde verbruik, gegrond op die voorafgaande 3 maande, vir dieselfde tydsduur.
- (b) Waar geen vorige gebruik geskiedenis bestaan nie, word waterverbruik, na deeglike oorweging van alle tersaaklike inligting, deur die Munisipaliteit bepaal.
- (5) Geen vermindering in die hoeveelheid word toegestaan indien die waterverlies 'n direkte of indirekte gevolg van die verbruiker se verontagsaming of oortreding van hierdie Verordening is nie.

DEEL 7

RIOLERINGSINSTALLASIES

Konstruksie of installering van rioleringsinstallasies

81. (1) 'n Rioleringsinstallasie, gebou of geïnstalleer, moet voldoen aan alle toepaslike spesifikasies kragtens die Bouregulasies en standaarde kragtens die Wet voorgeskryf.
- (2) (a) Indien die rioleringsinstallasie 'n putlatrine is, moet dit van die geventileerde, verbeterde tipe putlatrines, of soortgelyk wees, met –
- (i) Die put van 2m³ inhoud;
 - (ii) 'n wand soos vereis;
 - (iii) 'n blad ontwerp om die oorheenliggende belading te dra; en
 - (iv) beskerming om te verhoed dat kinders in die put kan val;
- (b) Die geventileerde, verbeterde putlatrine moet aan die volgende spesifikasies voldoen:
- (i) Die put moet deur middel van 'n pyp wat aan die bokant deur 'n duursame insekwerende sif wat stewig vasgeheg is geventileer word;
 - (ii) Die ventilasiepyp moet minstens 0.5 m bo die naaste dak uitsteek, minstens 150 mm in deursnee wees en vertikaal sonder 'n elmboog, geïnstalleer wees

154

- (iii) Die binnekant van die gemakhuisie moet glad afgewerk wees, sodat dit skoon en higiënies onderhou kan word en die bostruktuur moet goed geventileerd wees om die vrye beweging van lug in die put, om deur die pyp ontlug te word, toe te laat;
 - (iv) Die opening in die blad moet groot genoeg wees om bevuiling te voorkom en die rand moet verhewe wees sodat vloestowwe wat gebruik word om die vloer mee te was nie in die put loop nie. Dit moet voorsien wees van 'n deksel sodat vlieë en ander insekte nie daar kan uitkom wanneer die toilet nie gebruik word nie;
 - (v) Dit moet sò geplaas wees dat dit onafhanklik van die bewoonde struktuur staan;
 - (vi) Dit moet sò geleë wees dat dit vir padvoertuie wat 3.0 m breed is toeganklik is om leegmaak van die put moontlik te maak;
 - (vii) Waar daar 'n gevaar bestaan dat 'n watergeleiding, as gevolg van die sponsagtigheid van die grond, besoedel kan word, moet die put uitgevoer word met ondeurdringbare materiaal wat duursaam is en nie onder druk sal bars nie;
 - (viii) Waar die grond waarin die put gegrawe gaan word onstabiel is, moet behoorlike strukturele ondersteuning wat sal voorkom dat die grond meegee voorsien word;
- (c) 'n Geventileerde putlatrine word as 'n reël nie deur meer as een huishouding gebruik nie; en
 - (d) Toegang tot water vir die was van hande hê.

Riole in strate of openbare plekke

82. Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat hy mag oplê, lê niemand 'n riool aan of bou dit op, in of onder 'n straat, openbare plek of ander grond besit deur, gevestig in of onder beheer van die Munisipaliteit nie.

Konstruksie deur die Munisipaliteit

83. Die Munisipaliteit kan met die eienaar van 'n perseel ooreenkom dat, teen betaling, vooruit of op aanvraag, van alle koste wat verband hou met die konstruksie van enige dreineringswerk

wat die eienaar verlang of gebou moet kragtens hierdie Verordening of die Bouregulasies, deur die Munisipaliteit gebou sal word.

Onderhoud van rioleringinstallasies

84. (1) Die eienaar of okkupeerder van 'n perseel onderhou alle riolering installasies en straatriool aansluitings op die perseel.
- (2) Enigeen wat die Munisipaliteit versoek om 'n verstopping in 'n riolering installasie oop te maak, betaal die voorgeskrewe gelde.
- (3) Die Munisipaliteit kan, by ontvangs van 'n skriftelike aansoek van die eienaar of okkupeerder van 'n perseel, die perseel se riolering installasie of enige gedeelte daarvan, inspekteer en toets en die koste van die inspeksie en toets, bereken ooreenkomstig die tarief deur die Munisipaliteit neergelê, verhaal.

Installering van 'n vooraf behandelingsfasiliteit

85. Die Munisipaliteit kan vereis dat 'n nuwe perseel van 'n minimum vooraf behandelingsfasiliteit, van 'n soort deur hom gespesifiseer, voorsien word alvorens die perseel gekoppel word aan die rioolvuil afvoerstelsel.

Beskerming teen invloei van vloedwater

86. Waar 'n perseel binne die 1 in 50 jaar-vloedvlakke geleë is, moet die boonste vlakke van diens toegang gate en inspeksie kamers waarvan die daksels deur middel van goedgekeurde metodes in plek gehou word.

HOOFSTUK IV

HERROEPING VAN WETTE, VOORBEHOUDE EN KORT TITEL

Herroeping van wette en voorbehoude

87. (1) Die volgende wette word hierby herroep:
-
-
- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.